

• ABANA • ADALAR • AKÇADAĞ • ALTINOVA • AMASRA • ANTALYA • AVANOS • AYDIN • AYDINCIK • BALÇOVA • BALIKESİR • BANDIRMA • BAYINDIR • BEŞİKTAŞ • BİLECİK • BURDUR • BURHANİYE • BURSA
• ÇANKAYA • ÇANKIRI • DARENDE • DENİZLİ • DİDİM • DİNAR • EDİRNE • ERZURUM • GAZİPAŞA • GEBZE • GÖLCÜK • HATAY • ISPARTA • İNEGÖL • İSTANBUL • İZMİR • KADIKÖY • KADIRLI • KAHRAMANMARAŞ
• KARESİ • KARŞIYAKA • KIRIKKALE • KIRŞEHİR • KOCAELİ • KÖRFEZ • MALKARA • MENTEŞE • MERKEZEFENDİ • MERSİN • MEZİTLİ • MUDANYA • MUĞLA • NİLÜFER • ODUNPAZARI • ORDU • ORTAHİSAR
• OSMANCIK • OSMANGAZİ • OSMANİYE • PAMUKKALE • PENDİK • SAMSUN • SANDIKLI • SERDİVAN • TEPEBAŞI • TİREBOLU • TOROSLAR • TRABZON • URLA • ÜRGÜP • YALOVA • YENİPAZAR

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme

En İyi Uygulama Ödülleri sahiplerini buldu

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması'nda ödüller sahiplerini buldu.

"Kimlikli şehirler inşa etmek görevimiz"

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, estetik ve kimlikli şehirler inşa etmenin görevleri olduğunu dile getirdi.

DSÖ koordinatörleri Prag'da toplandı

DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Ulusal Koordinatörler toplantısı Prag'da toplandı.

"Yatırımlarımızın odağında insan var"

Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, tüm yatırımlarını insan odaklı hayata geçirdiklerini söyledi.

SAĞLIKLI BİR ŞEHİR, her bireye eşit imkanlar sağlar.

Başkan'dan

**Menderes Mehmet
Tevfik TÜREL**

Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı

Sağlıklı Kentler Birliği'nin değerli üyeleri,

Yeni sayımızda sizlerle yeniden birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Türkiye oldukça kurak bir kış geçiriyor. Küresel ısınmanın ve iklim değişikliğinin etkileri yavaş yavaş hayatlarımızı etkilemeye başladı. Küresel ısınmanın önemli nedenlerinin başında da karbon salınımı geliyor. Bu konuda Birlik olarak ön ayak olduğumuz ve ardından üyelerimizin de bizleri örnek alarak yaşama geçirdikleri karbon ayak izi envanterinin hazırlanması bizleri memnun ediyor. Yapılan envanter çalışmasıyla kent yöneticileri de kendilerine alınacak önlemlerle ilgili yol haritası belirlemiş oluyor. Böylece sadece kentlerimizin değil ülkemizin ve elbette gezegenimizin de geleceğine katkı sağlıyoruz. Birlik olarak bu konuda düzenlediğimiz eğitimlerle üyelerimizi bilgilendirmeye devam ediyoruz.

Karbon salınımını azaltmanın bir yolu da fosil yakıt tüketen araç kullanımını azaltmak. Toplu taşıma araçlarını tercih etmenin yanı sıra bisiklet de keyifli bir alternatif ulaşım aracı. Bazı ülkelerde bir kültüre dönüşen bisiklet kullanımını, ülkemizde de yaygınlaştırmak için Sağlıklı Kentler Birliği olarak etkinlikler yapıyoruz. Geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza bisiklet kullanımı alışkanlığını kazandırmak için "Haydi Çocuklar Bisikletle Okula" sloganımızla farkındalık yaratmaya çalışıyoruz. Bu kapsamda üye belediye başkanlarımızın etkinliğimize verdikleri destek için teşekkür ediyorum. Bisiklet kullanımının yetişkinler arasında da yaygınlaşması en büyük dileğimiz.

Biliyorsunuz Sağlıklı Kentler Birliği olarak Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın üyesiyiz. Üye ülkelerin ulusal koordinatörlerini 2018 yılının Nisan ayında Antalya'da ağırlayacağız. Birliğimizin ve Antalya'nın bu önemli etkinliğe çok iyi ev sahipliği yapacağını düşünüyorum. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın gelecek vizyonunu belirleyecek ülkemiz adına bu önemli toplantının sonuçlarını sizlerle mutlaka paylaşacağız.

Değerli üyeler, Kentli Dergimizin 29. sayısının kapak konusunu Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme olarak belirledik. Hayatın her alanında kadın ve erkek eşitliğinin sağlanması noktasında TCDB yaklaşımı önemli ve bu konuda yerel yönetimlere de önemli sorumluluklar düşüyor. Kapak konusuna, Birliğimizin Danışma Kurulu üyesi olan başta Doç. Dr. İnci Parlaktuna olmak üzere katkı sağlayan herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Dergimizi keyifle okumanız dileğiyle.

Saygılarımla.

Şehirlere sağlıklı dokunuş

www.skb.gov.tr

2005

www.skb.gov.tr

kentli dergisi 3

kentli

dergisi

İmtiyaz Sahibi

Sağlıklı Kentler Birliği adına,
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı ve SKB Başkanı
Menderes Mehmet Tevfik TÜREL

Yayın Direktörü (Sorumlu)

Murat AR

Genel Yayın Yönetmeni

Gonca YERLİYURT

Yayına Hazırlayanlar

Yunus İhsan ŞAHİN, Mustafa SEVİM,
Muhammed Furkan YURTSEVEN, Ercüment YILMAZ

Katkıda Bulunanlar

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Bayındır Belediyesi,
Bilecik Belediyesi, Burhaniye Belediyesi,
Bursa Büyükşehir Belediyesi, Çankaya Belediyesi,
Denizli Büyükşehir Belediyesi, Dinar Belediyesi,
Edirne Belediyesi, Hatay Büyükşehir Belediyesi,
İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi,
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, Karşıyaka Belediyesi,
Kırıkkale Belediyesi, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi,
Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mudanya Belediyesi,
Muğla Büyükşehir Belediyesi, Ordu Büyükşehir Belediyesi,
Osmancık Belediyesi, Osmangazi Belediyesi,
Osmaniye Belediyesi, Pendik Belediyesi,
Tepebaşı Belediyesi, Trabzon Büyükşehir Belediyesi,
Toroslar Belediyesi

Editör

Nagihan GÖRKEN

Grafik Tasarım

Gülçin KÜÇÜK

Dosya Editörü

Doç. Dr. İnci PARLAKTUNA

Editörler Kurulu

Erdem SAKER, Prof. Dr. Handan TÜRKÖĞLÜ,
Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK, Prof. Dr. Feza KARAER,
Prof. Dr. Cengiz TÜRE, Prof. Dr. Emine Didem EVCİ KİRAZ,
Doç. Dr. Emel İRGİL, Doç. Dr. Alpaslan TÜRKKAN,
Doç. Dr. İnci PARLAKTUNA, Doç. Dr. Gül SAYAN ATANUR,
Doç. Dr. Asım Mustafa AYTEN,

Yapım

Bursa Kiraz Halkla İlişkiler Ltd. Şti.
Kükürtlü Mah. Cevizli Sok. No: 1/6 Osmangazi / Bursa
Tel: 0224 232 20 40 • www.kiraziletisim.com

Baskı

Furkan Ofset
Yeni Yalova Yolu 6.km Panayır Mevkii No:490
Osmangazi/Bursa
Nisan 2018

Sağlıklı Kentler Birliği

Tayakadın Mah. Doyuran Sok. No: 13 Osmangazi/Bursa
0224 235 23 99
www.skb.gov.tr • bilgi@skb.gov.tr

Yıl 8 • Sayı 29 • Ekim - Kasım - Aralık 2017

Yerel, süreli yayın.

ISSN 2146-0566

Sağlıklı Kentler Birliği resmi yayın organı olan
Kentli Dergisi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.
Dergimizde yer alan yazı ve makaleler kaynak gösterilerek
yayınlanabilir. Makalelerin sorumluluğu yazarına aittir.
Sağlıklı Kentler Birliği'nin ücretsiz yayınıdır.
Üç ayda bir yayınlanır.

Başkan Türel farkındalık için yürüdü

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes
Türel, meme kanserine dikkat çekmek için
pembe tişört giyerek yürüyüş yaptı.

28

İklim değişikliğine uyum

"Bursa İklim Değişikliğine Uyum Stratejilerinin
Geliştirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirildi.

29

Haydi Çocuklar Bisikletle Okula

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çocuk Meclisi,
Pedallıst Projesi kapsamında 'Haydi Çocuklar
Bisikletle Okula' faaliyetini gerçekleştirdi.

32

Akdeniz'in yıldızı

Akdeniz'e kıyısı olan 21 ülke ve Avrupa Birliği'nin taraf
olduğu Barselona Sözleşmesi çerçevesinde ilk kez bu yıl
verilen "Çevre Dostu Şehir Ödülü"nün sahibi İzmir oldu.

33

Çevre dostu üretim

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi kendi
kurduğu çevre dostu tesislerinde ürettiği
asfaltta yol yapım çalışmalarını yürütüyor.

34

İlçelere yerel eşitlik masası

Trabzon Büyükşehir Belediyesi, tüm ilçelere
"Yerel Eşitlik Masası" kuruyor.

39

Bu sayıda

SKB'nin yeni başkanı Menderes Türel	8
Bağımlılıkla mücadele eğitimi	10
Karbon ayak izini hesapla önlemini al	12
2017 En İyi Uygulama Ödülleri	14
DSÖ koordinatörleri Prag'da toplandı	17
Sağlıklı İnsanlar ve Mekanlar Çalıştayı	18
Koordinatörler İstanbul'da buluştu	20
Başkan Dünder'a ziyaret	21
Bütçe Komisyonu toplandı	21
Haydi çocuklar bisikletle okula	22
SKB, "su" temasıyla bir araya geldi	24
Kimlikli şehirler inşa etmek görevimiz	26
Başkan Türel farkındalık için yürüdü	30
İklim değişikliğine uyum	31
Sokak hayvanlarına dev tesis	32
Sahiller tertemiz	33
Sahiller atıklardan temizlendi	34
İzmir'e büyük ödül	35
Çevre dostu üretim	36
Atıklar anıtma tesislerine gidiyor	37
TCDB konusunda ilk toplantı yapıldı	38
Can dostlar Büyükşehir güvencesinde	39
Projelerle eşitsizlikler ortadan kalkıyor	40
İlçelere yerel eşitlik masası	41
"Yatırımlarımızın odağında daima insan var"	42
Karbon salınımlarını azaltmak için çalışma	46
Doğaya saygı için pedal çevrildiler	47
Burhaniye Belediyesi 'Minik Eller'i tutuyor	48
Mor bayraklı işyeri uygulaması	49
Mobil gerontoloji hizmetleri	50
Atık yağlar toplanıyor	51
'İkinci baharın' yeni adresi Karşıyaka	52
Sağlık için pedal çevrildi	53
Atıksu Arıtma Tesisi tamamlanıyor	54
Çevre dostu proje	55
Spor malzemelerini kaptılar	56
Pendik kuş yuvalarıyla rengarenk	57
Çevreye ve geleceğe sahip çıkılıyor	58
Lösemili çocuklara anlamlı ziyaret	59
Eşit toplum mutlu gelecek	60
Terkedilmiş kentsel alanlarda sanat	66
Geri dönüşüm köşkü	67
Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) Kavramı ve Gelişimi	68
TCDB'nin Kamu Politikalarındaki Önemi	71
Viyana: "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Kenti"	74
Dirlik Temelli TCDB Yaklaşımı	78
"Kadinsız Kentler" kitabı tanıtım yazısı	82
Odunpazarı Belediyesi 2017 eşitlik raporu	85

Murat AR

Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

Merhaba,

Toplumların “çağdaşlığını” belirleyen birçok unsur vardır bunlardan biri de eşitlik ilkesidir. Eşitlik ayrıca demokratik toplumların da olmazsa olmazıdır. Kadın erkek eşitliği ise bu anlamda üzerinde durulan konuların başında gelmektedir.

Kadınlar bugün hayatın her alanında aktif bir şekilde yer alıyorlar. Gelecekteki toplumlardaki erkek egemen yapının etkileri halen kendisini hissettirmektedir. Oysa ki dünya her geçen değişmekte ve gelişmektedir. Dolayısıyla bu değişim ve gelişimin toplumsal rollerde de olması beklenmektedir. Ancak başta gelişmiş ülkeler olmak üzere toplumsal eşitliğe dayalı bir toplum düzeni henüz tam anlamıyla hayata geçirilememiştir.

Toplumsal cinsiyet kavramı, kadın ve erkek arasındaki biyolojik ve fizyolojik farklılıktan farklı olarak toplumun kadın ve erkeğe yüklediği roller, sorumluluklardır. Bu roller ve sorumluluklar da toplumların yapısına, toplumların gelişmişliğine bağlı olarak değişiklik gösterir.

Kapak konumuzu Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme olarak belirledik.

Bütçe, hükümetlerin önemli politika araçlarından biridir. Bütçeler, toplumda yaşayanların hizmetlere, kaynaklara vb. şeylere ulaşımını belirlerler ve kişilerin refah seviyelerinde de etkilidirler. Hükümetlerin vaat ettikleri şeylerin de bir göstergesidir bütçe. Ekonomistler bütçeyi, herkesin ihtiyaçlarını eşit şekilde karşılayan, cinsiyet ayrımı gözetmeyen bir uygulama olarak ifade ederler bu nedenle de tarafsız olarak nitelendirirler. Ancak bütçelerde kadın ve erkeğe dair özel bir unsur bulunmadığı için aslında bütçeler cinsiyet körudürler.

Bugün çoğu toplumda kadınlar karar alma süreçlerinde yer alamama ve

başka alanlarda da eşitsizliklerle karşı karşıyadır. “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme” (TCDB) kadın ve erkekler için iki ayrı bütçe demek değildir.

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, kamu kaynaklarının kadın ve erkekler arasında eşit kullanımını sağlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır.

Dünyada birçok ülkede TCDB uygulamaları söz konusudur. Türkiye’de de sayıları çok az olsa da yerelde TCDB uygulama örnekleri vardır ancak henüz yeterli düzeyde değildir.

Dosya konumuzla ilgili olarak daha ayrıntılı bilgileri sayfalarımızda bulabilirsiniz. Ben başta dosya editörümüz olan Doç. Dr. İnci Parlaktuna olmak üzere dergimizin bu sayısına katkı sağlayan herkese teşekkür ediyorum.

Gelecek sayımızda görüşmek dileğiyle, sağlıklıca kalın.

Doç. Dr. İnci PARLAKTUNA Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimleri
Fakültesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Farklı ihtiyaçlar eşit haklar

Dünya Sağlık Örgütü’ne üye olan Avrupa bölgesi devletleri 2012 yılında “Sağlık 2020” başlığı altında devlet ve toplum için sağlık ve esenliği destekleyen Avrupa politika çerçevesini kabul etmişlerdir. Avrupa Bölgesi’nin geçmiş deneyimleri üzerine kurulmuş olan Sağlık 2020’in amacı daha iyi ve daha eşitlikçi bir sağlığa erişilmesine imkân vermek, herkesin bilinçlenmesine katkı sağlamaktır.

Sağlık 2020’in iki stratejik hedefi mevcuttur ve bu stratejiden biri olan “herkesin sağlığının geliştirilmesi ve sağlık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması” 6. Fazın çatısını oluşturmaktadır. Bu eşitsizlikler sosyal yapı ile ilişkilidir ve toplumun sosyal, ekonomik, çevresel ve kültürel koşulları, özellikle de kadın ve erkeklerin günlük yaşam koşulları ve kaynakların dağıtımını etkileyecek kararların sonucu ortaya çıkmaktadır. Kadınların ve erkeklerin özel ve toplumsal yaşamda üstlendikleri sorumluluklar farklı ihtiyaçların ve önceliklerin doğmasına neden olur. Eğer kamu politikaları, planları ve bütçeleri kadınların ve erkeklerin birbirlerinden farklı ihtiyaçlarını ve önceliklerini dikkate almıyorsa cinsiyet eşitsizliğini artırır ve bu durum cinsiyet köru olarak tanımlanır. 6. Faz eşitsizliklerle mücadele edebilecek yerel yönetim yaklaşımını ve onun güçlü politik desteğini ve kapasitesinin geliştirilmesini destekleyecek biçimde yapılandırılmıştır. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) bu bağlamda bütün politikaların toplumsal cinsiyet perspektifinden değerlendirilmesini sağlayan toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana politikalara dâhil edilmesi olarak adlandırılan geniş bir stratejinin parçası olarak tanımlanmaktadır. Cinsiyet eşitsizlikleri bütçe çerçevesinde kamu harcamaları, kamu

gelirleri ve kamu hizmetleri alanlarında görülebilmektedir. Mevcut mevzuat eşitliği savunurken kadın ve kız çocuklarının gündelik yaşam deneyimlerini ve ülkenin toplumsal göstergelerini görmezden gelerek hem toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortaya çıkmasına hem de toplumsal düzendeki eşitsizliğin süreğenliğini destekleyebilmektedir. Mesela bazı kamu hizmetlerinden yararlanma koşulları erkek ihtiyaçlarının karşılayacak şekilde sunulurken, hizmetin uzaklığı günü ve saati gibi özellikler kadınlar ve kız çocuklarının söz konusu hizmetlere ulaşmasını güçleştirebilmektedir. Hizmet programlarındaki amaçlar, kaynak dağılımı-harcama öncelikleri de toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Mesela spor tesislerinin açık veya kapalı olması erkekler için fark etmezken kapalı spor tesisleri kadınlar tarafından daha çok tercih edilmektedir. Açık spor tesisleri kurulmasını öncelik veren hizmet programları böylece kadınlar aleyhine sonuçlar yaratabilmektedir. TCDB tüm kamu kurumlarının politikalarına, planlarına, programlarına ve bütçelerine toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık kazandırılmasını sağlar. TCDB cinsiyet eşitliğini hedefler ve birçok alanda verimliliği artırarak hem kadınların yaşam koşullarını iyileştirir hem kadınların üretkenliğini artırır hem de toplumun refahının artmasına yol açar.

Sağlıklı Kentler Birliği'nin yeni başkanı Menderes Türel

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe'nin istifasından sonra 6 Kasım 2017'de toplanan Sağlıklı Kentler Birliği Meclisi'nde tek aday olan Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Mehmet Tefvik Türel, SKB'nin yeni başkanı seçildi.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe'nin istifası sonrası başkanlık makamının boşalması sebebiyle Bursa Valiliği'nin çağrısı üzerine Sağlıklı Kentler Birliği Meclisi Sağlıklı Kentler Birliği Başkanvekili ve Gölcük Belediye Başkanı Mehmet Ellibeş'in başkanlığında Bursa'da toplandı. Yüksek katılımın olduğu mecliste tek aday olan Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Mehmet Tefvik Türel, Sağlıklı Kentler Birliği'nin yeni başkanı seçildi.

Seçim öncesindeki açılış konuşmalarında Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Mehmet Tefvik

Türel, Sağlıklı Kentler Birliği Encümen Üyesi ve Bayındır Belediye Başkanı Ufuk Sesli ve ev sahibi Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş katılımcıları selamladı.

Konuşmaların ardından oy kullanma işlemlerine geçildi ve yapılan sayım sonrasında Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Mehmet Tefvik Türel, Sağlıklı Kentler Birliği'nin yeni başkanı oldu.

Tüm gayretimizle çalışacağız

Seçimin ardından teşekkür konuşması yapan Başkan Türel, "Şehrinin aşığı olan insan için makamın, koltuğun

önemi yoktur, belediye başkanlığı da birlik başkanlığı da sadece ve sadece bir sorumluluktur, bir görevdir. Bera-berce birliğimizin çalışmalarını daha ileri götürmek için elimizden gelen bütün gayreti en iyi şekilde göstereceğiz. İnşallah hep birlikte bu başarılı görevleri en iyi şekilde yürütürüz. Birliğimizin çalışmaları zaten siyasi karakterde çalışmalar değildir. Burada her siyasi partiden başkanlarımız, arkadaşlarımız vardır. Hepimizin ortak gayesi Türkiye'nin bütün şehirlerinin sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmaktır. Buraya her birimiz siyasi görevlerimiz nedeniyle gelmiş buluna-

biliriz. Ancak hiçbirimiz burada siyasi kimliğimizi öncelikli değil, siyasi kimliğimizi bir tarafa koyarak bu zamana kadar güçlü bir şekilde gelen aile bağları içerisinde bu hizmeti mutlaka gerçekleştirmeliyiz" diye konuştu.

Başkan Türel'in teşekkür konuşmasının ardından aile fotoğrafı çekilerek meclis toplantısı sona erdi.

Meclis toplantısının ardından Başkan Türel, encümen üyeleri ve danışma kurulu üyeleri ile Birliğin hizmet binasında bir araya gelerek, gelecek dönem faaliyetleri hakkında görüş alışverişinde bulundu.

Yerel yönetimlere bağımlılıkla mücadele eğitimi

Bağımlılıkla mücadelede yerel yönetimlere düşen sorumluluklar Edirne’de gerçekleştirilen eğitim programıyla masaya yatırıldı.

Bağımlılıkla Mücadelede Yerel Yönetimlerin Rolü Eğitimi 27-29 Eylül 2017 tarihinde Edirne Belediyesi’nin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Eğitime Sağlıkli Kentler Birliği’ne üye belediyeler ile bağımlılıkla mücadele konusunda çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşların temsilcileri katıldı.

Eğitimin açılış konuşmalarında Edirne Valisi Günay Özdemir, Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, Edirne Belediyesi Başkan Yardımcısı Ertuğrul Tanrıkulu ve Sağlıkli Kentler Birliği Müdürü Murat Ar söz aldı.

Açılış konuşmalarının ardından Prof. Dr. Kültegin Ögel bağımlılık konu-

sunda bağımlı bireylerin ebeveynlerine ve bağımlı gençlere yönelik uygulamaya çalışmaları hakkında katılımcılara bilgiler verdi. Eğitimin 1. günü ilk oturumunda bağımlı bireylerin ebeveynlerinin bağımlı çocuklarına karşı nasıl bir tutum sergilemesi gerektiği, ebeveynlerin bağımlılık konusunda nelere dikkat etmesi ge-

Günay Özdemir - Edirne Valisi

Recep Gürkan - Edirne Belediye Başkanı

rektiği ve ebeveynler açısından bağımlılıkla ilgili genel bilgiler gibi konulara değinilip katılımcılarla birlikte sorulara yanıt arandı. Eğitimin ikinci oturumunda ise bağımlı gençlere yönelik sorulara yanıt arandı. Bağımlı gençlerin eğitiminde temel ilkeler, gençlerle madde üstüne konuşma ilkeleri, bağımlılık hakkında gençlerin bilmesi gereken soru ve yanıtlar gibi konular üzerinde duruldu.

Eğitimin 2. gününde Prof. Dr. Ögel bağımlılar ve bağımlılık alanında çalışanlara yönelik katılımcılara bilgiler verdi. 2. günün ilk oturumunda bağımlılık nedir, nasıl gelişir, bağımlılık döngüsü, bağımlılığa eşlik eden ruhsal sorunlar, bağımlılıkta iyileşme süreci ve bağımlılık hakkında genel bilgiler gibi konulara değinildi. 2. oturumda ise bağımlılık alanında çalışanlara yönelik konular, bağımlılarla görüşmede önemli adımlar, bağımlı-

lıları bilgilendirme, bağımlılarla görüşmede genel sürecin yönetilmesi, bağımlılarla görüşürken işe yarayan ve yaramayan yöntemler gibi konular ele alındı. Günün sonunda katılımcılar tarafından yöneltilen sorulara yanıtlar arandı.

Prof. Dr. Kültegin Ögel’in öncülüğünde yapılan genel değerlendirme bölümünün ardından Bağımlılıkla Mücadelede Yerel Yönetimlerin Rolü Eğitimi sona erdi.

Prof. Dr. Kültegin Ögel

Karbon ayak izini hesapla önlemini al

Küresel ısınmanın en önemli sebeplerinden biri olan karbon salınımına yönelik kentlerin karbon ayak izi envanteri hazırlaması önemli. Sağlıklı Kentler Birliği, üyelerini Pendik'te düzenlediği eğitimle konu hakkında bilgilendirdi.

SKB Danışma Kurulu üyesi Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü ve Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Cengiz Türe rehberliğinde küresel ısınmayla mücadele kapsamında "Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri Hazırlanması Eğitimi" 4-6 Ekim 2017 tarihinde Pendik Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Eğitime Sağlıklı Kentler Birliği üyesi 32 belediyeden belediye başkanları, meclis üyeleri, koordinatörler ve ilgili personeller katıldı. Eğitimin açılış konuşmaları ev sahibi Pendik Belediye Başkanı Salih Kenan Şahin ve Sağlıklı Kentler Birliği Başkanvekili ve Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker tarafından yapıldı.

Şahin konuşmasında karbon salınımla ilgili politikaları geliştirmede

yerel yönetimlerin rolüne değindi. Sağlıklı Kentler Birliği Başkanvekili ve Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker ise konuşmasında dünyanın en önemli sorunlarının başında gelen küresel ısınmanın ana sebeplerinden

karbon salınımının azaltılması konusunda yerel yönetimlere büyük işler düştüğünü ve Birlik üyeleri olarak envanter çalışmaları yaparak önlem almaya çalıştıklarını belirtti.

Salih Kenan Şahin - Pendik Belediye Başkanı

Adnan Köşker - Gebze Belediye Başkanı

Prof. Dr. Cengiz Türe

Ufuk Sesli - Bayındır Belediye Başkanı

Sertifika verildi

Açılış konuşmalarının ardından Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar, eğitimin amacı ile ilgili bilgilendirme yaptı. Sunumda 2016 yılında Mersin Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde ve Prof. Dr. Cengiz Türe'nin düzenleme kurulu başkanlığında gerçekleşen "Sağlıklı Kentler için Yenilenebilir Enerji" başlıklı konferansta üye belediyeleri teşvik etmek amacıyla başlatılan Kentsel ve Kurumsal Karbon Ayak İzi Envanterini (Sürdürülebilir Enerji Eylem Planlarını) hazırlayan 8 üye belediyeye (Bursa, İzmir, Muğla, Bilecik, Kadıköy, Nilüfer,

Pendik ve Tepebaşı) verilen sertifikalar hatırlatıldı. Bu yıl karbon ayak izi envanterini hazırlayan Gebze ve Bayındır Belediyelerine de sertifikaları Prof. Dr. Cengiz Türe tarafından Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker ve Bayındır Belediye Başkanı Ufuk Sesli'ye takdim edildi.

Sertifika töreninin ardından Prof. Dr. Cengiz Türe, Yerel Yönetimler İçin Karbon Ayak İzi Envanterinin Önemi, Karbon Ayak İzi Envanteri Hazırlanması İçin Temel İlkeler, Yerel Yönetimlerin Kurumsal Faaliyetlerinden Kaynaklanan Karbon Ayak İzi Envanterinin Hazırlanması, Kent/Toplum

Ölçeğindeki Faaliyetlerden Kaynaklanan Karbon Ayak İzi Envanterinin Hazırlanması konularını anlattı.

Deneyimler paylaşıldı

Eğitimin 2. gününde, 'Karbon Ayak İzi Envanter Çalışmalarını Yapan ve Başkanlar Sözleşmesi'ne (Covenant of Mayors) Başvuran Belediyelerin Örnekleri' konu başlığı altında üye belediyelerden Bayındır Belediyesi adına Belediye Başkanı Ufuk Sesli, Bursa Büyükşehir Belediyesi adına Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı ve SKB Koordinatörü Nalan Fidan, Nilüfer Belediyesi adına Çevre Koruma Kontrol Müdürü Yasemin Dere ile Enerji Büro Sorumlusu Bekir Sargın, Tepebaşı Belediyesi adına SKB Koordinatörü İnci Çalışkan deneyimlerini paylaştılar.

Son oturumda Prof. Dr. Cengiz Türe rehberliğinde hazırlanmış olan 'Bazı SKB Üyesi Kentlerin İklim Değişikliği Karşısındaki Risk Düzeylerinin Belirlenmesi Çalışması' sonuçları Murat Ar tarafından sunuldu. Prof. Dr. Cengiz Türe'nin genel değerlendirme ve kapanış konuşmalarının ardından Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri Hazırlanması Eğitimi sona erdi.

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri belirlendi

Sağlıklı Kentler Birliği tarafından her yıl düzenlenen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması'nın 2017 yılı ödülleri sahiplerini buldu.

35 üye belediyenin 103 projesyle başvurduğu Sağlıklı Kentler Birliği 2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri yarışması sonuçlandı.

Başkanlığı Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi E. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ruşen Keleş tarafından yapılan jürinin diğer üyeleri, Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nilüfer Akıncıtürk, Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Feza Karaer, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı E. Öğretim Üyesi Doç. Dr. Emel İrgil, Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. İnci Parlaktuna, Abdullah Gül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı Doç. Dr. Asım Mustafa

Ayten ve Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar'dan oluştu.

Jüri, Büyükşehir Belediyeleri Sosyal Sorumluluk kategorisinden 11, Sağlıklı Şehir Planlaması kategorisinden 6, Sağlıklı Yaşam kategorisinden 9 ve Sağlıklı Çevre kategorisinden 13 proje; Büyükşehir İlçe Belediyeleri Sosyal Sorumluluk kategorisinden 17, Sağlıklı Şehir Planlaması kategorisinden 12, Sağlıklı Yaşam kategorisinden 10 ve Sağlıklı Çevre kategorisinden 17 proje; İl Belediyeleri, Sosyal Sorumluluk kategorisinden 3, Sağlıklı Yaşam kategorisinden 1 ve Sağlıklı Çevre kategorisinden 2 proje; İl İlçe Belediyeleri, Sağlıklı Şehir Planlaması kategorisinden 2 proje olmak üzere 103 projeyi değerlendirdi. Değerlendirme sonucunda yarışmayı kazanan belediyeler belirlendi.

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması Sonuçları

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ SOSYAL SORUMLULUK KATEGORİSİ

Trabzon Büyükşehir Belediyesi – “Şehir Müzesi” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi – “Muh-tarlık Bilgi Sistemi İle Her An Yanınız-dayız” projesi

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ SAĞLIKLI YAŞAM KATEGORİSİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi – “Avrupa Bisiklet Yarışması” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi – “Akıllı Yaşlı Bakım ve Koordinasyon Merkezi” projesi

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ SAĞLIKLI ŞEHİR PLANLAMASI KATEGORİSİ

Erzurum Büyükşehir Belediyesi – “Uluslararası Gökyüzü Şehri Parkı” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

İzmir Büyükşehir Belediyesi – “Urla Bademler Kooperatifi Doğal Yaşam Köyü” projesi

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ SAĞLIKLI ÇEVRE KATEGORİSİ

Samsun Büyükşehir Belediyesi – “Samsun Sahilleri Mavi Bayrakla Dalgalanıyor” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi – “Anıt Ağaçların Tespiti Korunması ve Rehabilitasyon” projesi

BÜYÜKŞEHİR İLÇE BELEDİYE- LERİ SOSYAL SORUMLULUK KATEGORİSİ

Nilüfer Belediyesi – “Oyun Engel Tanıma” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

Urla Belediyesi – “Okulum Yanımda/ Toplum Temelli Çocuk Oyun Odağı” projesi

BÜYÜKŞEHİR İLÇE BELEDİYELERİ SAĞLIKLI YAŞAM KATEGORİSİ

Çankaya Belediyesi – “Gönüllü Test ve Danışmanlık Birimi” projesi

BÜYÜKŞEHİR İLÇE BELEDİYELERİ SAĞLIKLI ŞEHİR PLANLAMASI KATEGORİSİ

Urla Belediyesi – “Balıklıova Rek-reasyon Alanı Köylüsüne Emanet” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

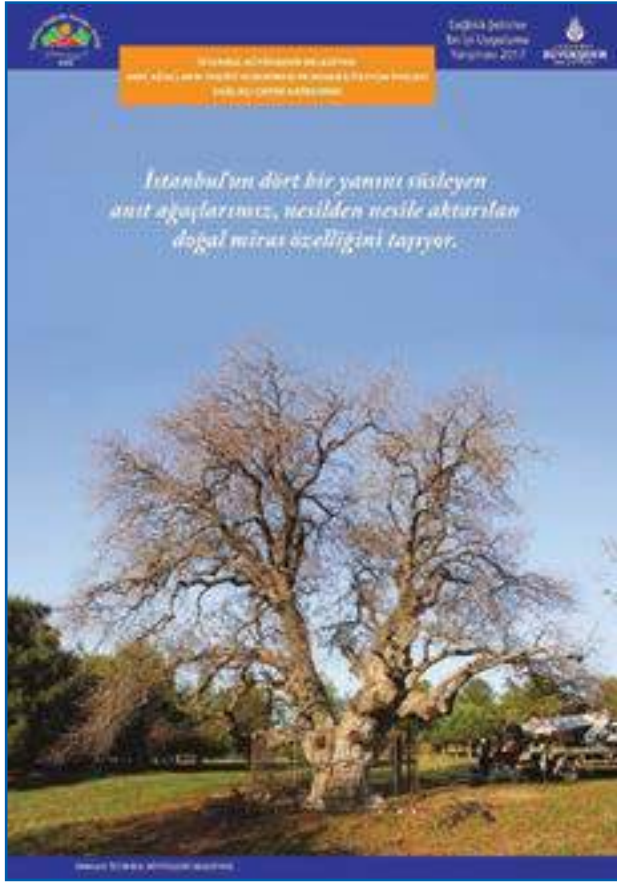
Çankaya Belediyesi – “Yağmur Hasadı Yoluyla İklim Değişikliğine Uyum” projesi

BÜYÜKŞEHİR İLÇE BELEDİYELERİ SAĞLIKLI ÇEVRE KATEGORİSİ

Kadıköy Belediyesi – “İnşaat Sahalarında Asbest Kirliliğinin Önlenmesi Ve Geri Dönüştürülebilir Atıkların Kazanımı” projesi

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

Gebze Belediyesi – “Evsel Çöplerden Bitkisel Organik Gübre” projesi

DSÖ koordinatörleri Prag'da toplandı

Sağlıklı Kentler Birliği'nin üyesi olduğu Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Ulusal Koordinatörler toplantısı Prag'da gerçekleşti.

Krallık, Kuzey İrlanda, Rusya ve Türkiye ulusal koordinatörleri ile politik temsilciler katıldı. Türkiye'yi toplantıda Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanvekili Abdülkadir Karlık ile Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar temsil ettiler.

Çek Cumhuriyeti Sağlıklı Kentler Ağı'nın açılışı ile başlayan toplantı gündeminde 2030 sağlıklı şehirler vizyonu taslağı, gelecek fazda ulusal ağların rol ve sorumlulukları, gelecek faz için yönetim, liderlik ve iletişim ve son olarak ağların güncel yaptıkları çalışmalar ile gelecek planları tartışıldı.

Toplantının sonunda SKB tarafından yapılan öneri üzerine 2018 yılı Nisan ayında gerçekleştirilecek DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Ulusal Koordinatörler toplantısının Antalya'da yapılmasına karar verildi.

Sağlıklı Kentler Birliği'nin üyesi olduğu Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Ulusal Koordinatörler toplantısı Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'da 18-20 Eylül 2017 tarihlerinde gerçekleşti.

Kopenhag'da bulunan DSÖ Avrupa Bölge Ofisi, Prag'da bulunan DSÖ Ülke Ofisi, Birleşmiş Milletler'in Prag'daki Bilgi Merkezi ve Çek Cumhuriyeti Sağlıklı Kentler Ağı işbirliğinde gerçekleşen toplantıya Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Finlandiya, Fransa, İrlanda, İtalya, Almanya, Norveç, İsveç, Birleşik

Sağlıklı İnsanlar ve Sağlıklı Mekanlar Çalıştayı

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın, Sağlıklı İnsanlar ve Sağlıklı Mekanlar çalıştayı İskoçya'nın başkenti Edinburgh'da yapıldı.

Çalıştay gündemi

Ortaya konulan "Yer Standardı" bağlamında mekan kavramı konusunda, sağlığın ve halk sağlığının geliştirilmesi konusundaki fırsatlara ilişkin ortak bir anlayışın geliştirilmesine katkıda bulunmak, katılımcıların örnek olay incelemeleri ve uygulamalı bilgilendirmeler aracılığıyla "Yer Standardı" uygulanmasının daha iyi anlaşılmasını sağlamak; 1-3 Mart 2017 tarihlerinde Macaristan'ın Pécs kentinde düzenlenen DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Yıllık Çalışma Toplantısı ve Teknik Konferansı sırasında

yer ve mekan konusunda gerçekleştirilen müzakereleri geliştirmek; DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı tarafından nasıl daha fazla geliştirilebileceğine yönelik sonraki adımları belirlemek hedeflendi.

Edinburgh Belediye Başkan Yardımcısı, İskoçya sağlık, spor, fiziksel aktivite temsilcileri ve baş mimar ile birlikte DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı bölge yöneticisi Monika Kosinska'nın açılış konuşmaları ile başlayan toplantı gündeminde; sağlıklı şehirler için mekan kavramı temeli ile başlayan atölye çalışmaları iç ve dış mekan

standartlarının temelleri, tasarım ve uygulama örnekleri örnek olay incelemeleri, uygulamalı öğrenim yöntemleri kullanılarak katılımcılara "Yer Standardı" ölçeği ile pilot olarak seçilen iç ve dış mekanlarda uygulamalı olarak gösterilerek ardından grup çalışmaları ile birlikte tartışıldı. Ön plana çıkan fikir ve öneriler grup liderleri tarafından katılımcılarla paylaşıldı. Ortaya çıkan sonuçların yorumlanması ile geliştirilebilecek ve örnek olabilecek mekanların anlatılması ile sonuçlandırılan çalıştay, Monika Kosinska'nın teşekkür konuşmasıyla sona erdi.

Sağlıklı Kentler Birliği'nin üyesi olduğu Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Sağlıklı İnsanlar ve Sağlıklı Mekanlar başlıklı çalıştayı İskoçya'nın başkenti Edinburgh'da 27-28 Eylül 2017 tarihlerinde gerçekleşti.

Kopenhag'da bulunan DSÖ Avrupa Bölge Ofisi, Edinburgh'da bulunan DSÖ Ofisi işbirliğinde gerçekleşen toplantıya Danimarka, Finlandiya, Estonya, İrlanda, İtalya, Almanya, Letonya, Litvanya, Romanya, Birleşik Krallık, Kuzey İrlanda, Hollanda ve Türkiye ulusal koordinatörleri, politik temsilciler ve ilgili teknik personeller katıldı. Ülkemizi İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi ve Birlik Danışma Kurulu üyesi Prof. Dr. Handan Türkoğlu ile Sağlıklı Kentler Birliği'nden Çevre Mühendisi Furkan Yurtseven temsil ettiler.

Koordinatörler İstanbul'da bir araya geldi

Sağlıklı Kentler Birliği üye belediyelerinin koordinatörleri, İstanbul'da bir araya geldi.

Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye belediyelerin koordinatörlerini bir araya getirerek iletişimi güçlendirmek, fikir ve deneyim paylaşımını sağlamak ve ortak yeni projeler üretilmesinin yollarını araştırmak amacıyla 22-24 Ağustos 2017 tarihlerinde Beşiktaş Belediyesi'nin ev sahipliğinde "Koordinatörler Buluşması" gerçekleştirildi.

Buluşmaya ev sahibi Beşiktaş Belediyesi'nin yetkilileri ile Akçadağ Belediyesi, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Bandırma Belediyesi, Bayındır Belediyesi, Bilecik Belediyesi, Çankaya Belediyesi, Denizli Büyükşehir Belediyesi, Dinar Belediyesi, Gölçük Belediyesi, Hatay Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kadirli Belediyesi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, Körfez Belediyesi, Malkara Belediyesi,

Menteşe Belediyesi, Merkezefendi Belediyesi, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mezitli Belediyesi, Nilüfer Belediyesi, Ortahisar Belediyesi, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Sandıklı Belediyesi, Trabzon Büyükşehir Belediyesi, Urla Belediyesi, Yalova Belediyesi koordinatörleri ve temsilcileri ile Sağlıklı Kentler

Birliği sekreteryası ve Danışma Kurulu üyeleri Erdem Saker, Doç. Dr. Alpaslan Türkkân ve Doç. Dr. Gül Sayan Atanur katıldı.

Buluşmada Eyüp Sultan Camii, Aya Sofya Müzesi, Hipodrom, Sultan Ahmet Camii, İstanbul Modern ve Boğaz turu gezileri yapıldı.

Başkan DüNDAR'a ziyaret

SKB'nin, Birlik çalışmalarını daha detaylı anlatmak amacıyla Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye belediye başkanlarına yaptığı ziyaretler devam ediyor. Birlik Başkanı Murat Ar ve Birlik personeli Ekonomist

Yunus Şahin, Türkiye'nin en kalabalık ilçelerinden biri olan Osmangazi'nin Belediye Başkanı Mustafa DüNDAR'ı makamında ziyaret etti. Ziyarette Birliğin güncel çalışmaları ile üyesi olduğu Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)

Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı hakkında bilgilendirme yapıldı.

Başkan DüNDAR, Sağlıklı Kentler Birliği çalışmaları hakkında bilgi aldıktan sonra Birlik çalışmalarıyla ilgili öneri ve beklentilerini dile getirdi.

Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısı yapıldı

Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısı, Sağlıklı Kentler Birliği binasında gerçekleşti. Toplantıya Komisyon Başkanı Yalova Belediyesi meclis üyesi Güven Yılmaz, Ortahisar Belediyesi meclis üyesi Sezgin Yılmaz, Çankaya Belediyesi meclis üyesi İbrahim Yollu, Birlik Saymanlığından Seynur Mutlu, Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar ve Birlik personeli Ekonomist Yunus Şahin katıldı.

Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine Birlik çalışmaları ve gelecek faaliyetler hakkında genel bilgiler verildi ve Sağlıklı Kentler Birliği'nin 2018, 2019, 2020 tahmini bütçeleri görüşüldü.

SKB'nin bisiklet hareketine katılım artıyor

Sağlıklı Kentler Birliği'nin "Haydi Çocuklar Bisikletle Okula" etkinliğine İstanbul Büyükşehir ve Bilecik Belediyeleri destek verdiler.

Şehir içi ulaşımında bisiklet kullanımının önemine değinmek, bisikletin etkin bir ulaşım aracı olduğu ile ilgili farkındalık oluşturmaya

amacıyla Sağlıklı Kentler Birliği, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Nilüfer Belediyesi, Bursa Bisiklet ve Doğayı Sevenler Derneği ve Uludağ

Üniversitesi Bisiklet Topluluğu işbirliğinde 29 Mayıs - 9 Haziran 2017 tarihleri arasında 4. sınıflardan oluşan 2 ilkokuldan 48 öğrenci ile "Haydi Çocuklar Bisikletle Okula" etkinliği düzenlenmiş ve Birlik üyelerine duyuru yapılarak 25-29 Eylül 2017 haftasında bu etkinliği kendi şehirlerinde düzenleyerek destek vermeleri istenmişti.

Duyuruya İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Bilecik Belediyeleri düzenledikleri etkinlikler ile destek verdiler.

Farkındalık yarattılar

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çocuk Meclisi, sağlıklı yaşam konusunda farkındalık yaratmak amacıyla İstanbul'un bir ucundan diğer ucuna Pedallist Projesi kapsamında 'Haydi Çocuklar Bisikletle Okula' faaliyetini gerçekleştirdi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından hayata geçirilen Pedallist Projesi kapsamında İstanbul'un 39 ilçesindeki bini aşkın okula obezite ile mücadele amacıyla 39 bin bisiklet dağıtılmıştı. Dağıtılan bisikletlerle sağlıklı yaşama dikkat çekmek ve bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla İBB Çocuk Meclisi Silivri ve Şile'deki okullarda 'Haydi Çocuklar Bisikletle Okula' faaliyetini hayata geçirdi.

Çevreci ve sürdürülebilir ulaşım çözümlerine farkındalık oluşturmak için 600'ü aşkın öğrencinin katılımıyla ger-

çekleştirilen faaliyeti çevre halkı da ilgiyle takip etti. Bisikletlerle evlerinden okula giden çocuklar 25 - 29 Eylül 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen faaliyet ile birlikte sağlıklı yaşama dikkat çekerek topluma mesaj verdiler.

Bisiklet kullanımının faydaları anlatıldı

Bilecik Belediyesi'nin düzenlediği etkinlikte Bilecik Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü ve Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilciliği işbirliğinde gerçekleştirilen "Haydi Çocuklar Bisikletle Okula" etkinliği kapsamında öğrenciler, okullarına bisiklet ile gitti.

"Sağlıklı Gelecek, Sağlıklı Nesiller" sloganı ile gerçekleştirilen etkinlikte Bilecik Murat Hüdevendigar Ortaokulu ve 700. Yıl Ortaokulu öğrencilerinden oluşan gruplar, okullarına bisiklet ile ulaşım sağladı. Etkinlikte; Belediye Başkanı Selim Yağcı, Çevre Şehircilik İl Müdürü Ömer Bolat ve Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilcisi Hakan Yavuz etkinliğin ilk gününde öğrencileri bisikletleriyle okullara uğurladı. Gerçekleştirilen etkinlikte Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilcisi Hakan Yavuz da öğrencilere, bisiklet kullanımının faydaları ve trafikte uyulması gereken kuralları anlattı.

SKB, “su” temasıyla Kahramanmaraş’ta bir araya geldi

Sağlıklı Kentler Birliği, tüm canlılar için yaşamsal önemi olan dünyanın kullanılabilir su kaynaklarını ve kent ilişkisini, Kahramanmaraş’ta düzenlediği konferansta ele aldı.

Sağlıklı Kentler Birliği “Su Kaynakları ve Kentler” başlıklı konferansı ve 27. olağan meclis toplantısını, 25-27 Ekim 2017’de Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nin ev sahipliğinde gerçekleştirdi. Açılış konuşmaları öncesinde Kahramanmaraş’ın anlatıldığı kısa bir tanıtım filmi katılımcılarla paylaşıldı. “Su Kaynakları ve Kentler” başlığının ele alındığı buluşmaya Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Bölgesel Sorumlusu ve Sağlık Yönetimi Program Yöneticisi Monika Kosinska da katıldı.

Birliğe yeni üyeler

Açılış konuşmalarının ardından 27. olağan meclis toplantısı gerçekleştirildi. Başvuruları üzerine Giresun Tirebolu, Mersin Aydıncık ve Çankırı Belediyelerinin üyelik kararı onaylanarak Birliğe üye sayısı 70’e ulaştı.

Meclis toplantısının ardından, Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen 2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasını kazanan belediyelere ödülleri verildi. 2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması jüri başkanı Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi E. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ruşen Keleş konuşmasında, hem gelen projelerin hepsinin birbirinden değerli olduğunu hem de yarışmanın

belediyeler arasında rekabeti artırdığını söyledi.

Ödül töreninin ardından, Bursa Teknik Üniversitesi Doğa Bilimleri, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi, Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi Doç. Dr. Gül Sayan Atanur’un oturum başkanlığını yaptığı, “Su ve Ekoloji” konu başlıklı oturuma geçildi. İlk söz alan, Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Murat Topbaş “Su, Ekoloji ve Çevre Sağlığı” konulu sunumunu katılımcılarla paylaştı. Topbaş’ın ardından Prof. Dr. Handan Türkoğlu, Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bö-

lümü ve Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı ve Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Cengiz Türe adına “Su Ayak İzi’nin Kentler İçin Önemi” başlıklı sunumunu gerçekleştirdi. Türkoğlu’nun ardından, İTÜ İnşaat Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşegül Tanık “Yağmur Suyu Toplama, Biriktirme ve Geri Kullanımı” konu başlıklı sunumunu yaparak birinci oturum tamamlandı.

Toplantının ikinci günü Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi Doç. Dr. Alpaslan Türkkan’ın oturum başkanlığını yaptığı “Su Kaynakları ve

Yönetimi” konu başlıklı oturuma geçildi. İlk söz alan, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi E. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ruşen Keleş “Su Kaynakları ve Su Hakkı” konulu sunumunu katılımcılarla paylaştı. Keleş’in ardından Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekanı, Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz “Su Kalitesi ve Yerel Yönetimlerin Rolü” sunumunu gerçekleştirdi. Kiraz’ın ardından Orman ve Su İşleri Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Dr. Yakup Karaaslan “Su Yönetiminde Kalite ve Miktar Yönetimi” konu başlıklı sunumunu yaptı.

Farkındalık yaratan belediyelere sertifika

İkinci oturumun ardından Sağlıklı Kentler Birliği’nin duyurusu üzerine şehir içi ulaşımında bisiklet kullanımının önemine değinmek, bisikletin etkin bir ulaşım aracı olduğu ile ilgili farkındalık oluşturmak amacıyla 25-29 Eylül 2017 tarihlerinde “Haydi Çocuklar Bisikletle Okula” etkinliğine destek veren İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Koordinatörü Tülay Aytekin Aktaş ile Bilecik Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Koordinatörü Hülya Eçen Çalışkan’a teşekkür sertifikalarını Birlik Başkanvekili Mehmet Ellibeş takdim etti.

Konferansın son oturumunda, oturum başkanlığını Prof. Dr. Handan Türkoğlu’nun yaptığı “Su Kaynakları ve Kentler: Kahramanmaraş” konu başlıklı oturuma geçildi. KASKİ Genel Müdürlüğü Genel Müdürü Mustafa Uzunlar “Kahramanmaraş İçme ve Kullanma Suyu Yönetimi” konulu sunumunu gerçekleştirdi. Uzunlar’ın ardından İTÜ Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hayriye Eşbah Tunçay “Kentsel Drenaj ve Kent Ekolojisi” konulu sunumunu katılımcılarla paylaştı.

Toplantının ardından yapılan gezi programları ile konferans sona erdi.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel:

“Estetik ve kimlikli şehirler inşa etmek görevimiz”

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, Birlik çatısı altındaki tüm belediye başkanları olarak ortak gayelerinin Türkiye’nin bütün şehirlerinin sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmak olduğunu ifade ederek, estetik ve kimlikli şehirler inşa etmenin görevleri olduğunu dile getirdi.

Türkiye’nin başta turizm olmak üzere lokomotif kentlerin biri olan Antalya, Sağlıklı Kentler Birliği’nin de en eski üyelerinden. Ülke ekonomisine önemli katkılar sağlayan Antalya’nın Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe’nin istifasının ardından Sağlıklı Kentler Birliği’nin yeni başkanı oldu.

Türel ile sağlıklı kent olma yolunda Antalya’nın hayata geçirdiği projeleri ve Birliğin gelecek planlarını konuştuk.

■ **Sağlıklı Kentler Birliği’nin yeni başkanı seçildiniz. Öncelikle yeni görevinizde başarılar diliyoruz. Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?**

11 Temmuz 1964 tarihinde Antalya’da doğdum. İlk, orta ve lise eğitimini Antalya’da tamamladıktan sonra İngiltere’de gazetecilik eğitimi aldım. 1987-1999 yılları arasında ATSO Yönetim Kurulu Başkanvekilliği görevini yürüttüm. 14 Kasım 2001 tarihinde üstlendiğim Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı

görevini 22 Ocak 2004 tarihine kadar sürdürdüm. Bu tarihte, Büyükşehir Belediye Başkan adayı olmak için kendi arzumla Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinden ayrıldım. 28 Mart 2004 günü yapılan genel yerel seçimlerde oyların yüzde 34.77’sini alarak Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı seçildim. 29 Mart 2009 tarihine kadar bu görevi yürüttüm. 12 Haziran 2011 tarihinde yapılan genel seçimlerde AK Parti Antalya Milletvekili seçildim. AK Parti Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı, Merkez Karar Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Ku-

rulu üyeliği görevlerinde bulundum. Türkiye Brezilya Parlamentolarası Dostluk Kurulu Grubu Başkanlığı yaptım. 30 Mart 2014 günü yapılan yerel seçimlerde oyların 36.40’ını alarak tekrar Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı seçildim. Evli ve iki çocuk babasıyım.

■ **Sağlıklı Kentler Birliği’ne ne zaman ve ne amaçla katıldınız?**

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Sağlıklı Kentler Birliği’ne ilk belediye başkanlığım döneminde 2006 yılında üye oldu. Amacımız, sağlıklı, huzurlu, bereketli, çevreci, müreffeh bir Antalya için birliğe üye belediyelerin deneyimlerinden faydalanmak, tecrübelerimizi diğer kentlerle paylaşmak, Sağlıklı Kentler hareketini Türkiye’ye yaymaktı. Bu hedef doğrultusunda çok güzel çalışmalar yaptık.

■ **Sağlıklı kent kavramı size neyi ifade ediyor?**

Çağı yakalamış, yaşam kalitesi yüksek, güvenli, çevreci, nitelikli kentsel altyapıya sahip, ulaşımın kolay olduğu, kent parkları, ağaçlandırılmış yürüyüş yolları, bisiklet yolları, yeşil alanlarıyla insanların daha sağlıklı olduğu bir kent hepimizin istediği değil midir? Ayrıca sosyal alanda yoksullukla mücadele eden, yaşayanların en temel sağlık ve sosyal hizmetlere erişim sağlayabildiği, insan sağlığı ve kültürel yapıları saygılı, insanların huzur ve refah içinde yaşadığı, estetik ve kimlikli bir şehri ifade ediyor.

■ **Sağlıklı Kentler Birliği’nin faaliyetleriyle ilgili neler düşünüyorsunuz? Birlik Başkanı olmak Antalya’ya ne gibi katkı sağlıyor?**

Sağlıklı Kentler Birliği’nin görev alanı ve çalışmaları fevkalade geniş alanında. Sağlıklı Kentler Birliği çalışma-

ları Dünya Sağlık Örgütü prensipleri çerçevesinde üç temel üzerinde yürütülmektedir. Sürdürülebilirlik, kapsayıcılık ve sağlıklıdır. Sürdürülebilirlikle çevrenin korunması, kapsayıcılıkla sosyal belediyecilik konuları birliğimizin çalışma konuları arasındadır. Birliğimizin belediyelerin yerel ve uluslararası tecrübelerini, projelerini paylaştığı bir platform olmasını, sağlıklı bir Türkiye için birlikte hareket etmelerini, ortak bir vizyon çerçevesinde deneyimlerini ve fikirlerini paylaşmalarını çok önemsiyorum. Birlik çatısı altındaki tüm belediye başkanları olarak ortak gayemiz Türkiye’nin bütün şehirlerinin sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmaktır. 2023’e kadar şehirlerimizin eksiklerini azami ölçüde ortadan kaldırarak 21. Yüzyıl Türkiye’sinin iddiasını şehircilik alanında ortaya koymalıyız. Türkiye’nin dünyaya açılan penceresi ve turizm başkenti konumundaki Antalya’nın, BM çatısı altında Strong City gibi dünyanın en önemli belediyelerinin üye olduğu bir ağın üyesi olan Antalya’nın, Türkiye’de Sağlıklı Kentler hareketine liderlik etmesi hem Antalya hem de birlik için çok önemli bir avantajdır. Benim başkan olmam, bir dünya kenti olan Antalya’nın ulusal ve uluslararası deneyimlerinin diğer

belediyelere daha kolay aktarmasında, Antalya’nın da birlik faaliyet ve çalışmalarıyla ilgili ulusal ve uluslararası çok önemli fırsatları yakalaması açısından önemlidir.

■ **Sağlıklı Kentler Birliği’nin üyesi olduğu Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ile ne gibi çalışmalara ağırlık vermek istiyorsunuz?**

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’nın üyesi olarak yerel yönetimlere yönelik kent sağlığını etkileyen tüm çalışmalarda işbirliğimizi geliştirmek istiyoruz. Birliğimiz bu ağa kuruluşundan itibaren üyedir. Dünya Sağlık Örgütü’nün Sağlıklı Şehirler Ağı her geçen yıl genişliyor. Dünyada 1000’in üzerinde şehrin bu ağa üye olduğunu biliyoruz. Avrupa bölgesinde yer aldığımız için 100 dolayındaki şehirle Dünya Sağlık Örgütü’nün rehberliğinde ortak çalışmalar yapıp deneyim paylaşımında bulunuyoruz. Geçtiğimiz yıl DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Bölgesel Sorumlusu ve Sağlık Yönetimi Program Yöneticisi Monika Kosisnka’yı ülkemizde iki defa ağırlama fırsatı bulduk. Her iki ziyarette de ileriye yönelik işbirliği seçeneklerini görüştük. Bu yılın

“Türkiye’nin dünyaya açılan penceresi ve turizm başkenti konumundaki Antalya’nın, BM çatısı altında Strong City gibi dünyanın en önemli belediyelerinin üye olduğu bir ağın üyesi olan Antalya’nın, Türkiye’de Sağlıklı Kentler hareketine liderlik etmesi hem Antalya hem de birlik için çok önemli bir avantajdır.”

Şubat ayında Danimarka’da gerçekleşen Belediye Başkanları zirvesine davet edildim. Zirvede Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Ağının gelecek vizyonu ile ilgili görüşlerimizi paylaştık. Yine bu yılın Nisan ayında Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağının Ulusal Koordinatörler Toplantısına ülkemizde Antalya’da ev sahipliği yapacağız. Bu yılın sonlarına doğru da Dünya Sağlık Örgütü işbirliğinde bir uluslararası kongre yapma planımız var. Amacımız Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Ağının rehberliğinde birliğe üye bütün belediyelerimizle şehrin sağlığını etkileyen etmenleri doğru anlatabilmek ve Sağlıklı Şehir projelerini birlikte hayata geçirebilmektir.

■ **Sağlıklı kent olma yolunda ne gibi projeleri hayata geçirdiniz? Bu konuda Birliğe üye diğer kentlere de örnek olabilecek “vizyon” bir projeniz var mı?**

2004’de Antalya’da ilk dönem başkanlık görevini devraldığım da kanalizasyon oranı yüzde 30’lar civarındaydı. O dönemde 640 km sahil şeridinde tek bir tane arıtma tesisi vardı, bugün artık yüzde 95’lerde olan bir kanalizasyon şebekesi,

birden 30’a çıkmış arıtma tesisinden bahsediyoruz. Antalya’da arıtılmadan tek damla su denize bırakılmıyor. Antalya’yı modern toplu ulaşım olan raylı sistem hatları ile örüyoruz. Antalya’ya 11 km’lik ilk raylı sistem hattını, Meydan-Kepezaltı arasında ilk dönemimde kazandırmıştık. Tekrar göreve geldiğimizde Meydan-Havaalanı-Aksu arasında tamamladık. Şimdi de Varsak-Meltem arasında 3. etabı hayata geçiriyoruz. Bu da tamamlandığında Antalya toplam 53 km’lik raylı sistem hattına sahip olacak. Öte yandan bisikletli ulaşımı teşvik için mastır plan çalışması yapıyoruz. Bu plan ile Antalya’daki bölük pörçük olan bisiklet yollarını, bir ring oluşturacak şekilde yeniden planlıyoruz. Kiralık bisikletle ulaşım sistemimiz ANTİS’i geliştiriyoruz. Örneğin Konyaaltı Sahili’nde yeni istasyonlar kurarak, burada bisikletli ulaşımı bir toplu ulaşımına dönüştürecek adımları atıyoruz. 2004’te Türkiye’de sosyal belediyecilik çok gelişmiş değildi. Bugün sadece biz Antalya Belediyesi olarak 10 bin kişiye sosyal kartla yardım yapıyoruz, aşılarımız, aynı yardımları yürütüyor. Eğitim hizmetlerimiz, kadın merkezlerimiz, sağlık merkezlerimiz, spor salonlarımız, engelsiz şehir

desteklerimiz çok geniş bir yelpazede projeler kazandırdık. Türkiye’ye örnek projelerimiz var. Mavi Ev, Alzheimer Hasta ve Hasta Yakınları Merkezimiz, Türkiye’de bir ilk, Sayın Cumhurbaşkanımızın tarafından ödüllendirilen bir tesis. Yine Türkiye’de bir ilk olarak kimsesiz ve maddi durumu yetersiz yatalak hastalar için Palyatif Bakım Merkezini hizmete açtık. Yine Engelli Mola Evlerimiz örnek bir projedir. Aileleri engelli çocukları ya da yakınlarını mola evlerine bırakarak gün içinde sosyal hayata katılabilecek, işlerini görebilecek. Antalya’nın çöpünden elektrik üretiyoruz, 40 bin konutun elektrik ihtiyacını bu tesisten sağlarken, çöpü de neredeyse tamamen bertaraf ediyoruz. Türkiye’de ilk kez bir stadyumu yıkıp, konut ya da ticaret yerine parka dönüştüren bir belediyeyiz. Kepez-Santral’de Türkiye’nin en büyük kentsel dönüşüm projesini, hak sahiplerinin tamamının rızasıyla gerçekleştiriyoruz. Modern şehirciliğin en güzel örneğini sergileyen, parkları, müzeleri, ortasından geçen raylı sistemi ile sağlıklı yeni nesil bir şehir oluşturuyoruz. Akıllı Kent Projesi var. Akıllı trafik, akıllı sulama, ücretsiz wi-fi, akıllı sağlık, akıllı ulaşım sistemleri ile Antalya’yı dünyanın en

çağdaş ve modern kentlerinden biri haline getiriyoruz. Pırlanta gerdanlığımız Konyaaltı Sahili’ne, dünya çapında bir proje uyguluyoruz. Betonunu yüzde 30 azaltıp, yeşil alana dönüştürüyoruz. 5 binin üzerinde yeni ağaç dikiyoruz. Yürüyüş ve bisiklet yolları, meydanları, parkları, spor alanları ile yeşilin maviyle buluştuğu, engelsiz ve çevreci bir projeyi hayata geçiriyoruz. Boğaçayı, Kruvaziyer Liman, Tünek-tepe projelerimiz, her biri kentin refahını artıracak, iş ve aş demek olan projeler.

■ **Siz kentlerin sağlığını bozan unsurların neler olduğunu düşünüyorsunuz? Antalya, bu unsurlardan ne kadar etkileniyor ve ne gibi önlemler alıyorsunuz?**

Antalya Türkiye’nin en çok göç alan şehirlerinden birisi. Bu göç yoğunluğu konut ihtiyacı, altyapı, ulaşım, sosyal donatı, eğitim, sağlık gibi birçok ihtiyacı da beraberinde getiriyor. Yaptığımız bütün imar plan çalışmalarını 2040, 1/100 bin, 1/50 bin, 1/25 bin üst ölçekli planlarına ve

“Antalya’nın çöpünden elektrik üretiyoruz, 40 bin konutun elektrik ihtiyacını bu tesisten sağlarken, çöpü de neredeyse tamamen bertaraf ediyoruz.”

nüfus projeksiyonuna uygun şekilde gerçekleştiriyoruz. Kepez Santral Projesimizde olduğu gibi altyapısı ve her türlü sosyal donatısı hazır şekilde, akıllı kent uygulamaları, yeşil alanları ile yeni nesil kentleşmenin örneğini sergiliyoruz. Kavşak inşaatları ve düzenlemeleri ile ulaşımı rahatlatmaya çalışıyoruz. Kent Müzesi, Yörük Müzesi gibi kent kültürünü ve kimliğini korumak üzere çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Her projemizde yeşili artıran betonu azaltan bir anlayışı sergiliyoruz. Vizyon projelerimizde iş alanları açıyor, kent ekonomisine katkı sağlıyoruz.

■ **Belediyelerin görev alanları içerisinde yer alan faaliyetlerle, sağlıklı kent olmak için yapılanlar arasında bir ayrım olduğunu düşünüyor musunuz?**

Son 15 yılda yerel yönetimler kanununda yapılan değişikliklerle belediyelerin faaliyet alanları genişletildi. Özellikle hizmetlerin verimli ve hızlı olması, mali yapının en iyi şekilde kullanılması ve plan bütünlüğü hususları daha kolay uygulanabilir bir hale geldi. Türkiye’de belediyeler son senelere kadar yol, su, kanalizasyon, metro, köprü, tramvay yapma derdindeydi. Sosyal alanda ise yoksullukla mücadele, halkımızın en temel sağlık ve sosyal hizmetlere erişiminin sağlanması açısından önem arz etmekteydi. Türkiye’de sosyal belediyecilik çok gelişmiş değildi. Şimdi çok şükür belediyelerimiz bu konularda çok ileri seviyelere geldi. Şimdi artık estetik, kimliğini koruyan akıllı kentleşme hareketi başladı. Bunların hepsi sağ-

lıklı bir kent için olması gereken hizmetler ve planlamalar. Bir ayrım görmüyorum.

■ **Birlik Başkanı olarak, SKB’nin yeni dönem plan ve projeleri hakkında da bizlere bilgi verebilir misiniz?**

Genel olarak sağlık alanında çalışmaların öngörüldüğü stratejik planın revize edilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyim. Eğer meclisimiz, yönetim kurulumuz uygun bulursa, 2018-2023 dönemi için yeni bir stratejik plan çalışması yapılmasını da ele almamız iyi olacaktır. Çünkü Cumhuriyetimizin 100. yılı olan 2023 hem ülkemiz hem de şehirlerimiz için önemli bir tarihtir. 2023’e kadar şehirlerimizin eksiklerini azami ölçüde ortadan kaldırarak 21. yüzyıl Türkiye’sinin iddiasını şehircilik sahasında ortaya koymalıyız. Estetik ve kimlikli şehirler inşa etme görevimiz, muasır medeniyet hedefimizde bugün en önemli şart haline gelmiştir. Ne pahasına olursa olsun, bu yarışı kazanmak mecburiyetindeyiz. Şehirlerimizi kat sayıları, renkleri, biçimleri birbirleriyle uyumsuz beton yığını görüntüsünden çıkarmalıyız. Mahalle kültürünü güçlendirecek sosyal mekânlar kurmalıyız. Akıllı şehir teknolojilerinden daha iyi sağlık hizmeti için, daha kapsayıcı sosyal hizmet için faydalanmalıyız. Ağaçlandırılmış yürüyüş yolları, bisiklet yolları, yeşil alanlarla insanların daha sağlıklı ve huzurlu olmasını destekleyecek bir şehir hayatının önünü hep birlikte açmalıyız. Sağlıklı Kentler Birliğimiz, bu konularda bilgi üretme, yol gösterme, tecrübe paylaşımı sağlamaya devam edecektir.

Başkan Menderes Türel farkındalık için yürüdü

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, meme kanserine dikkat çekmek için pembe tişört giyerek yürüdü

Antalya'da Büyükşehir Belediyesi, Antalya Gazeteciler Cemiyeti (AGC), Antalyaspor, Memorial Antalya Hastaneleri işbirliği ile meme kanserine karşı farkındalık yürüyüşü düzenlendi. 'Korkma Farkında Ol' sloganı ile Cumhuriyet Meydanı'ndan başlayan yürüyüş, Karaalioğlu Parkı'nda sona erdi. Yürüyüşe Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel de katıldı. Başkan Türel, meme kanserine dikkat çekmek için "Korkma, Farkında ol, Geç Kalma" yazılı pembe tişörtle yürüyüşünü gerçekleştirdi. Yürüyüşe, kanser hastaları, yakınları, aileleri ve Antalyalılar yoğun ilgi gösterdi.

Belediyeden mamografi hizmeti ücretsiz

Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, meme kanserine farkındalık yaratmak için düzenlenen etkinliğe katılmaktan mutluluk duyduğunu belirterek, "Kanserde tedaviden önce erken teşhis yaşam kurtarmak adına çok önem arz ediyor. Erken teşhis tedavi merkezleri çok çok önemli. Biz de Büyükşehir Belediyesi olarak özellikle mamografi cihazları ile vatandaşlarımıza ücretsiz hizmet veren sağlık merkezleri bulunduruyoruz ve bu hizmetleri ücretsiz olarak veriyoruz. Özellikle 3 senede bir mutlaka mamografi kontrolü vatandaşlarımız için önem arz ediyor. Biz de buna altyapı sağlamaya çalışıyoruz. Artık belediyecilik sadece yol,

su, park, bahçe, peyzajdan ibaret değil. Sağlıklı şehir olması için sağlıklı bir toplum sağlıklı bir birey olması gerekiyor. Biz de bunun için gayret gösteriyoruz. Kanserde özellikle erken teşhis erken tanı konusunda bir farkındalık oluşturacak bu güzel etkinliğe katıldık ve bundan da fevkalade mutluyuz" diye konuştu.

Ayda bir 5 dakikanızı ayırın

Memorial Hastanesi'nden Profesör Dr. Mustafa Özdoğan da, Antalya'da Başkan Türel'in önderliğinde güzel bir etkinlik düzenlediklerini belirterek, "Tüm hastalarımızla, hasta yakınlarımızla, meme kanserini deneyimlemiş bireylerle Antalya'da bundan sonra her yıl sürecek bir yürüyüş başlatıyoruz. Burada amacımız meme kanserine ne kadar erken tanı konulursa yaşam kurtulma ihtimali, hayatta kalma ihtimalinin arttığına dikkat çekmek. Bu nedenle kadınlara diyoruz ki memenizin farkına varın. 20 yaşından sonra mutlaka ayda bir kez 5 dakika memenizi gözlemleyin. Bir akıntı var mı, şekil değişikliği var mı? Yine 40 yaşına kadar 3 yılda bir lütfen doktora gidin, muayene olun. 40 yaşından sonra 2 yılda bir, 50 yaşından sonra da yılda bir defa mamografi yaptırın istiyoruz. Dolayısıyla bir toplumun kadını mutlu ise hasta değilse, sağlıklı ise o toplum mutludur" diye konuştu.

İklim değişikliğine uyum

"Bursa İklim Değişikliğine Uyum Stratejilerini Geliştirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirildi.

İklim değişikliği, küresel ölçekte en büyük çevre sorunlarından birisi olarak kabul edilmekte olup tarım ve gıda, temiz su ve sağlık başta olmak üzere hayatımızın her safhasını etkilemekte, ülkelerin ve kentlerin bu konularda çözüm çabalarını arttırmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda kentlerde belediyeler iklim değişikliği ile mücadele ve uyum konusunda etkin rol almak almaktadır. Bursa Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı küresel ölçekte yürütülen iklim değişikliği ile mücadele çalışmalarına 2014 yılında kentteki sera gazı emisyon kaynaklarının belirlenmesi ve azaltım tedbirlerinin oluşturulması amacıyla "Bursa Sera Gazı

Envanteri ve İklim Değişikliği Eylem Planı"nı hazırlayarak başlamış olup, iklim değişikliğine uyum stratejilerinin geliştirmesi ile devam ediyor.

Yerel İklim Değişikliğine Uyum Stratejilerinin geliştirilmeli

Avrupa Belediye Başkanları Sözleşmesi'ne de katılım sağlayan Bursa, yerel iklim değişikliği uyum stratejilerinin geliştirilmesi konusunda çalışan ilk kent olarak çalışmalarını katılımcı bir anlayış ile yürütüyor. Bu kapsamda Bursa'nın iklim değişikliğine bağlı oluşan kuraklık, sel, heyelan gibi doğal afetler konusunda direncini arttırmaya yönelik İklim Uyum Stratejilerinin geliştirilmesi

amacıyla büyükşehir ve ilçe belediyelerin, kamu kurumlarının, özel sektörün temsilcilerinin katılımıyla "Bursa İklim Değişikliğine Uyum Stratejilerinin Geliştirilmesi Çalıştayı" gerçekleştirildi.

Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı Nalan Fidan, kent ölçeğinde yürütülen iklim değişikliği çalışmalarında öncü olduklarını vurgulayarak, son yıllarda yaşanan aşırı hava olayları nedeniyle can ve mal kayıpları yaşandığını, ürün rekoltelerinin düştüğünü, biyolojik çeşitliliğin bozulduğunu, gıda yetersizliği ve kitlesel göçlerin meydana geldiğini belirtti. Fidan, bu etkilere karşı kentleri dirençli hale getirmek için Yerel İklim Değişikliğine Uyum Stratejilerinin geliştirilmesinin gerekli olduğunu ifade etti.

Kentsel ısı adası olgusunun olumsuz sonuçları ve çözümler, kent içi dere ve suların ıslahında doğa esaslı iklim uyum çözümleri, yeşil alanlar, yeşil koridorlar ve biyoçeşitlilik, iklim değişikliği ve halk sağlığı, iklim değişikliğine uyumda yerel yönetimlerin idari örgütlenmesi ve planlama olmak üzere 5 ayrı tematik alanda grup çalışmaları gerçekleştirildi.

Sokak hayvanlarına dev tesis

135 dönüm alana yapılacak ve Türkiye'nin en büyük tesislerinden biri olacak Denizli Büyükşehir Belediyesi Sokak Hayvanları Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi inşaatı devam ediyor.

Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan'ın 2008 yılından beri hizmet veren Denizli Büyükşehir Belediyesi Sokak Hayvanları Kliniği ve Beslenme Odağı'nın kapasitesinin artırılması ve sokak hayvanlarına yönelik daha modern bir tesis kurulması için verdiği müjde gerçekleşiyor. Bu kapsamda Karakurt Mahallesi'nde 135 dönüm alana yapılacak ve Türkiye'nin en büyük tesislerinden biri olacak Denizli Büyükşehir Belediyesi Sokak Hayvanları Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi inşaatı bir süre önce başladı. İçerisinde kısırlaştırma binası, köpek pansiyonu, tedavi binası, hasta bakım servisi, karantina binası, kedi pansiyonu, morg, ilk kabul, idari bina, sosyal tesis, ameliyathane, poliklinik ve kedi evleri bulunan komplekste incelemede bulunan Başkan Zolan, tesis inşaatında yüzde 65'lik fiziki gerçekleşmenin tamamlandığını söyledi.

Türkiye'ye örnek bir proje

"Denizli'de yaşayan tüm canlılara hizmet etme adına söz vermiştik" diyen Başkan Zolan, "Sokak hayvanlarımıza sahip çıkma ve onlara daha uygun şartlarda yaşama imkanını sağlama adına projemizi başlattık ve sokak hayvanlarının her türlü ihtiyacını karşılayacak güzel bir proje yaptık. Bu belki de Türkiye'nin en büyük hayvan rehabilitasyon merkezi. Denizli'deki sokak hayvanlarımızı yapacağımız bu modern tesiste bakıma almak, tedavi etmek ve bunu da

teknolojinin en üst seviyesinde yapmak adına güzel bir yatırıma başladık" dedi.

Kompleks hakkında bilgi veren Başkan Zolan, şöyle konuştu: "Tesisdeki ilk kabul noktasında tarama yapılacak. Tarama sonrası hastalar, bakıma ihtiyaç duyulanlar ayrılacak. Yavrulu hayvanlarımıza da ayrı bir bölüm yaptık. Orada da yavrular diğer büyük hayvanların arasında ezilmeyecek. Veterinerlerimizin gözetimi altında tedavileri yapılacak. Onun dışında kedi ve köpeklerin pansiyonu noktasında bir yapımız var. Eğitim salonumuz var. Başta çocuklarımıza sokak hayvanları hakkında bilgi vereceğiz. Aynı zamanda insanlarımıza sokak hayvanı sahiplenme noktasında imkanlarımız olacak. Burayı ziyaret edip sokak hayvanları ile vakit geçirmek isteyen insanlarımıza da o imkanı sağlayacak alanlarımız var."

Başkan Zolan, "Buraya gelen insanlarımızın oturup kalkabileceği kafeterya dinlenme yeri de mevcut. Burası gerçekten her yönü ile tüm detayları ile düşünüldü, projesi çok sağlıklı bir şekilde yapıldı. Her yönden güzel bir tesis olacak. Çocuklarımız bazen sokakta korku yaşayabiliyor. Hem onun kısmen önüne geçmiş olacağız hem de sokak hayvanlarımızın her türlü bakımlarının en üst seviyede karşılanmasını sağlayacağız. Gerçekten Denizli'de ilk olan Türkiye'ye örnek olacak olan bir projenin altına imza atıyoruz" dedi.

Sahiller tertemiz

Hatay Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Erzin'den Samandağ ilçesine kadar 186 km'lik sahil şeridini düzenli olarak temiz tutabilmek amacıyla çalışmalara ara vermeden devam ediyor.

Çalışan Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, 80 temizlik personeli, iki deniz yüzeyi temizlik teknesi ve iki kum eleme makinesi ile düzenli bir şekilde çalışmaya devam ediyor.

Daire Başkanlığı yetkilileri gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin yaptığı açıklamada, "Etrafı denizlerle çevrili bir kent olarak sahip olduğumuz doğal güzelliklerin farkına varmalı ve bunları ısrarla korumayı sürdürmeliyiz. Fakat mesele sadece sahip olmak değil korumak, temiz tutmak ve gelecek nesillere zarar vermeden doğal bir şekilde bırakmaktır. Biz Hatay Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı olarak sahil ve denizlerde temizlik çalışmalarımıza devam ediyoruz, denize girmek amacıyla sahillere gelen vatandaşlarımızın da bu çabaya ortak olmasını ve sahillerden ayrılırken çöp ve atıklarını sahile bırakmamalarını rica ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Hatay'da sahillerin temizlik çalışmalarına hız veren Çevre Koruma Şube Müdürlüğüne bağlı ekipler, sahilleri çevre ve insan sağlığına uygun hale getirmek için yoğun çaba harcıyor.

Asi Nehri'nin denizlere taşıdığı atıklar ve vatandaşların ambalaj atığı ve çöplerini sahilde bırakması sonucunda kirlilikle

karşı karşıya kalan Hatay kıyıları Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin özverili çalışmalarıyla temizleniyor.

Doğal güzelliklerin farkına varmalıyız

Kirliliğe engel olmak, sahilleri ziyaret eden vatandaşların temiz bir ortamda denize girmesini sağlamak amacıyla

Sahillerinden 17 bin metreküp atık toplandı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, şehri çevreleyen denizlerden 16 bin 844 metreküp atık topladı.

İstanbul'da yüzme sezonunun sona ermesinin ardından midye kabukları ve yosunlaşma gibi olumsuzluklarla mücadele eden ekipler, plajlarda bırakılan ambalaj atıklarından sigara izmaritine, pet şişelerden çevreye zararlı diğer çöplere kadar birçok atık topladı.

Sahillere özel temizlik ekibi

İstanbul genelinde tamamlanan aktif plaj temizlik hizmetleri 256 kişilik mobil ekiple yapıldı. Kum elemesi ve tesviyesi de yapılan çalışmalar kapsamında 11 plaj temizleme makinesi ve yosun temizleme araçları kullanıldı.

Deniz sezonu boyunca rutin temizlik hizmetlerini yürüten İBB ekipleri, anlık şikayet ve talepleri de dikkate alan temizlik çalışmaları yürüttü.

Su kalitesi yüksek

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin son yıllarda hizmete aldığı ileri biyolojik arıtma tesisleri ile deniz yüzeyi ve kıyılarda yapılan temizlik çalışmaları, İstanbul'u çevreleyen denizlerin temizliğinde önemli rol oynuyor. İBB ekiplerinin denizlerin kirlenmesine karşı aldığı tedbirler ve etkin denetimler de deniz kirliliğini çok büyük ölçüde önüyor. Yapılan çevre yatırımları ve alınan tedbirler, İstanbul'daki plajların su kalitesinin de yükselmesini sağladı. Bu yıl İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğü'nce şehir genelindeki yaklaşık 90 adet plajdan düzenli aralıklarla alınan numunelere yapılan ölçümlerde su kalitesi yüksek çıktı. Yaz tatilini İstanbul'da geçiren İstanbullular gününbirlik olarak plajlara yoğun ilgi gösterdi. İBB'nin yatırımlarıyla İstanbul'un 628 kilometrelik sahil şeridi denize girilebilme kriterlerine ulaştı.

4 bin 800 vatandaş boğulmaktan kurtarıldı

Öte yandan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin temizlik ve cankurtaran hizmeti verdiği plajlarda deniz sezonu boyunca 4 bin 800 boğulma vakasına müdahale edildi. İBB, 2017 sezonunda 481 cankurtaran personeli ile 35 jet-ski, 7 kurtarma botu, 2 amfibik kurtarma jeti (kara & deniz aracı) 14 atv aracı, 2 drone (hava aracı), 190 gözetleme kulesiyle hizmet verdi. Cankurtaran hizmeti ile 2005 yılından bu yana 46 bin 343 boğulma vakasına müdahale edildi.

İzmir'e büyük ödül

Akdeniz'e kıyısı olan 21 ülke ve Avrupa Birliği'nin taraf olduğu Barselona Sözleşmesi çerçevesinde ilk kez bu yıl verilen "Çevre Dostu Şehir Ödülü"nün sahibi İzmir oldu. İzmir, finale kalan İsrail ve Hırvatistan'daki rakiplerini geride bırakarak çevreye duyarlılığını bir kez daha tescillemiş oldu.

Çevre yatırımlarıyla Türkiye'ye örnek olan İzmir Büyükşehir Belediyesi, dünya vitrininde de yerini aldı. İzmir'in yerel yönetimi, Akdeniz'in kirlenmeye karşı korunmasını hedefleyen, Türkiye ile birlikte Akdeniz'e kıyısı olan 21 ülkenin ve Avrupa Birliği'nin taraf olduğu Barselona Sözleşmesi kapsamında bu yıl ilk kez düzenlenen "İstanbul Çevre Dostu Şehir Ödülü"nün sahibi oldu.

Akdeniz'deki 17 kentin katıldığı, Hırvatistan'ın Crikvenica ve İsrail'in Tel Aviv kentleri ile birlikte İzmir'in finale kaldığı yarışmada İzmir, "Çevre Dostu Şehir" unvanını aldı. BM Çevre Programı/Akdeniz Eylem Planı (MAP) Koordinatörü Gaetona Leone, bir kutlama mesajı göndererek Akdeniz kentlerinin sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'na teşekkür etti.

Ödülün, 19 Aralık'ta Arnavutluk'un başkenti Tiran'da düzenlenecek 20. Barselona Sözleşmesi taraflar toplantısında sunulacağı açıklandı.

Elektronik ortamda oylama yapıldı

BM Çevre Programı/Akdeniz Eylem Planı, Akdeniz makamlarının çevre ve yaşam kalitesini iyileştirme çabalarını tanımak, ödüllendirmek ve Akdeniz'e kıyısı olan şehirlerde sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek amacıyla "Çevre Dostu Şehir Ödülü" sürecini başlattı. Barselona Sözleşmesi taraflarının İstanbul'da gerçekleştirdiği toplantıda karar altına alındığı için de ödülün adı,

geçtiğimiz yıl Atina'da yapılan toplantıda "İstanbul Çevre Dostu Şehir" olarak belirlendi.

Üç bağımsız uzman tarafından desteklenen Teknik Komite, 17 Akdeniz kenti arasından İzmir, Hırvatistan'ın Crikvenica ve İsrail'in Tel Aviv kentlerini "final grubu" olarak belirleyerek elektronik ortamda kamuoyuna oylamaya sundu. Oylama sonucunda seçilen kent İzmir oldu. İlk kez bu yıl yapılan yarışmanın 2 yılda bir tekrarlanacağı duyuruldu.

Çevre dostu üretim

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi kendi kurduğu çevre dostu tesislerinde ürettiği asfaltla yol yapım çalışmalarını yürütüyor.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı bünyesinde hizmet veren asfalt üretim şantiyesi doğalgazla çalışan tam bir çevre dostu tesis olarak göze çarpıyor.

Asfalt Üretim Tesisleri 2000 model olup, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi saatte ürettiği 160 ton kapasite ile yol yapım çalışmalarını yürütürken tesisler tam otomatik olarak bitüm ve agrega çeşitleri üretiyor.

Asfalt üretiminin yanı sıra beton parke tesislerinde de kendi bordür ve parkesini üreten Büyükşehir Belediyesi çift vardiya çalışıyor.

24 saat kesintisiz olarak çalışıyor

Fen İşleri Dairesi Başkanlığı'nda hizmet veren tesis 2005 yılında kuruldu ve saatte 90 metre üretim kapasitesine sahip. Çift vardiya hizmet üretilen tesiste günlük 2160 metre parke üretimi gerçekleştiriliyor. Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan Fen İşleri Dairesi Başkanı Onur Erdi, Büyükşehir Belediyesi olarak kendi üret-

tikleri ürünleri kullandıklarını ifade ederek, "Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi olarak Fen İşleri Şube Müdürlüğümüz bünyesindeki üretim tesislerimizde, il genelinde 11 ilçemize yaptığımız hizmetlerimizin üretim şantiyeleri bulunmaktadır. Üretim şantiyelerimizde, beton parkeler, asfaltlar, gerekli agregalar, kum türevleri ve beton borular gibi birçok malzemeyi dışa bağımlı olmadan kendi tesislerimizde ürettiğimiz malzemeleri kullanıyoruz. Yetiemediği noktalarda ise dışarıdan satın alma yöntemi ile tamamlıyoruz. Şehrimize hizmet etmek için bu tesislerimiz 24 saat kesintisiz olarak çalışmaktadır" diye konuştu.

yapıyoruz ve bunun büyük çoğunluğunu kendi tesislerimizde ürettiğimiz. Bunun yanı sıra günlük olarak 3-4 bin metrekare beton parke ve bordür döşemesi yapıyoruz ve bunun da büyük çoğunluğunu kendi tesislerimizde ürettiğimiz. Agregatörlerimiz olsun, kum ocağımız, taş ocağımız, konkasörlerimizle tamamını kendi tesislerimizde ürettiğimiz malzemeleri kullanıyoruz. Yetiemediği noktalarda ise dışarıdan satın alma yöntemi ile tamamlıyoruz. Şehrimize hizmet etmek için bu tesislerimiz 24 saat kesintisiz olarak çalışmaktadır" diye konuştu.

Atıklar denize değil, arıtma tesislerine gidiyor

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin çevreye gösterdiği hassasiyet sayesinde Kocaelililer İzmit Körfezi'nde bile denize girebiliyor.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi çevreye gösterdiği hassasiyet sayesinde İzmit Körfezi'nde bile denize girilebiliyorken, mavi bayraklı plaj sayısını da dörde çıkardı. Büyükşehir Belediyesi yaptığı çalışmalarla deniz uçağı, deniz temizleme araçlarının yanı sıra, Körfez'e akan atıksuların yüzde 99'unu arıtarak denize ulaştırmayı başardı. İzmit Körfezi 35 yıl önceki temizliğine ve güzelliğine tekrar kavuştu. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İSU Genel Müdürlüğü, kent genelinde hayata geçirdiği arıtma tesisleri ile Türkiye de yeni bir rekora imza attı. Hayata geçirilen arıtma tesisi projeleri ile Kocaeli genelindeki 22 tesis sayesinde atıksuların yüzde 99'u arıtılarak denize ulaşıyor. Bu tesislerin 7'si ise ileri biyolojik arıtma tesisi olma özelliğini taşıyor. Büyükşehir Belediyesi, yatırımları ile Kocaeli'yi Türkiye'nin en fazla atıksu arıtma tesisi hayata geçiren kent haline getirmeyi başardı. İzmit Körfezi sınırları içerisinde çeşitli

yerlerde yüzer halde bulunan veya birikinti yapan katı ve sıvı atıkların temizlenmesi amacı ile 2007 yılından itibaren deniz süpürgesi hizmeti veriliyor. Daha önceleri 1 adet olan deniz süpürgesi 2017 yılı itibarı ile 4 adet olarak hizmet sunuyor. Deniz süpürgeleri ile 2017 yılında 500 metre küp katı atığın deniz yüzeyinden toplanması ve İZAYDAŞ Tesislerinde bertaraf edilmesi sağlandı.

Derelere sabit bariyer

İzmit Körfezine dökülen bazı derelerde özellikle yağışlar sonrası İzmit Körfezi'ne gelen yüzeysel atıkların denize ulaşmadan toplanarak bertaraf edilmesine ve oluşabilecek sıvı atıkların toplanmasına yönelik olarak sabit bariyer sistemi kurulması ise 2014 yılından bu yana uygulanıyor. İzmit sınırlarındaki Kumla ve Kiraz derelerinin denize dökülmeden önceki bölümlerine sabit bariyer yerleştirildi. Söz konusu sabit bariyerler sayesinde,

özellikle yağışlı havalardan sonra dereler vasıtası ile İzmit Körfezi'ne dökülen yüzeysel katı atıklar denize ulaşmadan toplanıyor. Büyükşehir Belediyesi tarafından İzmit Körfezi deniz suyu kalitesine olan etkilerini izleyebilmek ve buna yönelik güncel veri sağlayabilmek amacı ile 2007 yılı sonlarından bu yana "İzmit Körfezi Su Kalitesinin ve Karasal Girdilerin İzlenmesi ve Kirliliğin Önlenmesine Yönelik Önerilerin Geliştirilmesi" projesi TÜBİTAK-MAM ile birlikte yürütülüyor. İzlemeler toplam 6 deniz istasyonunda bir yıl süresince mevsimlik (4 kez) olarak belirli derinliklerde gerçekleştiriliyor. Ayrıca; Körfeze deşarj olan 8 dereden numuneler alınarak bu kapsamda izlenmesi sağlanıyor. Acil müdahale gerektirecek deniz kirliliklerine, kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için etkin bir şekilde müdahale edilerek önlem alınıyor. Bununla alakalı olarak 3 adet "Deniz Kirliliği Acil Müdahale Konteynırları" temin edildi.

TCDB konusunda ilk toplantı yapıldı

Mersin Büyükşehir Belediyesi ile Kadın Adayları Destekleme Derneği (KADER) arasında imzalanan kurumsal işbirliği protokolü kapsamında "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme" konusunda yapılması gerekenler konuşuldu.

Mersin Büyükşehir Belediyesi ile Kadın Adayları Destekleme Derneği (KADER) arasında imzalanan "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme" Kurumsal İşbirliği Protokolü kapsamında Mersin Kent Konseyi Şube Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde ilk toplantı düzenlendi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı sekretaryasında gerçekleşen toplantıya Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Engelliler Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı ve Kent Konseyi Şube Müdürlüğü'nden temsilciler katılırken, Kadın Adayları Destekleme Derneği adına ise KADER Genel Başkanı Nuray Karaoğlu, KADER Danışmanı Doç. Dr. Burcu Yakut Çakar ve

KADER Danışma Kurulu Üyesi İlksen Sorguç Dinçer katılım gösterdi.

Toplantıda "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme" Kurumsal İşbirliği Protokolü'nün içeriği ve protokol kapsamında yapılması gerekenler

üzerinde duruldu. Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na bağlı Kadın Danışma Merkezi tarafından katılımcılara "Kadınlara Yönelik Yürütülen Hizmetler" hakkında bilgilendirme sunumu yapıldı.

Sahipsiz dostlar Büyükşehir güvencesinde

Muğla Büyükşehir Belediyesi 40 dönüm arazi üzerinde sokak hayvanları için modern, tam donanımlı ve doğal yaşam alanlı geçici hayvan bakımevi inşaatında sona yaklaştı.

Muğla Büyükşehir Belediyesi kurulduğu günden itibaren Geçici Hayvan Bakımevi'nde toplam 1.275 hayvan sahiplendirildi, 5 bin 64 hayvan kısırlaştırıldı, 2 bin 673 adet hayvan tedavi edildi ve 9 bin 338 adet hayvan da rehabilite edildi. Ayrıca 58 ortopedik operasyon yapıldı. Bakımevinde misafir edilen dostların daha iyi beslenmeleri için toplu yemek çıkan yerlerden kalan yemekler dönüşümlü olarak alınıyor. Ayrıca sahipsiz can dostlarına yönelik dikkat çekmek için işletmeler ile görüşülüp projeler başlatıldı. Yapılan projelerde işletmelerdeki kalan yemeklerin bakımevine ulaştırılması sağlanıyor.

Eğitimler veriliyor

Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin uzman ekipleri tarafından can dostların korunması ve daha iyi yaşam sürebilmeleri için yapılan çalışmalar ile hayvanları korumanın ve küçük

yaşlarda hayvan sevgisinin kazandırılması, hayvanlara karşı duyarlılığın artmasını sağlamak için öğrencilere ziyaretler düzenlenerek hayvanların bakım ve beslenmeleri ile ilgili bilgiler veriliyor. Ayrıca Büyükşehir Belediyesi tarafından ev ve süs hayvanları satışı yapanlar veya yapacak olanlara eğitimler verildi. Yerel Hayvan Koruma Gönüllüsü eğitimleri verildi. Bu eğitim programları ihtiyaç duyulması veya talep edilmesi halinde yeniden düzenlenerek katılımcılara sertifikaları verilmeye devam ediyor.

2 milyon 747 bin TL'ye mal olacak

Muğla'ya yakışan hizmetlere bir yenisini daha ekleyen Muğla Büyükşehir Belediyesi 40 dönüm arazi üzerinde sokak hayvanları için modern, tam donanımlı ve doğal yaşam alanlı geçici hayvan bakımevi inşaatında sona yaklaştı. 2 milyon 747 bin TL'ye mal olması beklenen ve Menteşe İlçesi Akçaova-Yeşilyurt Mahalleri yolunda 40 dönüm

arazi üzerine inşa edilen Türkiye'nin sayılı barınaklarından biri olacak tesiste idari bina, ilk kabul ünitesi, yavru anne ünitesi, hasta ünitesi, karantina ünitesi, operasyon sonrası bakım ünitesi, ameliyathane, muayenehane, kedi üniteleri, açık kapalı kafesler ve doğal yaşam alanları bulunuyor.

Muğla Büyükşehir Belediyesi yetki ve sorumluluğunda bulunan alanlarda sahipsiz sokak hayvanlarının tüm bakım ve beslenmeleri ile ilgili ihtiyaçlarını özenle karşılamaya devam ediyor.

Projelerle eşitsizlikler ortadan kalkıyor

Ordu Büyükşehir Belediyesi, kenti yaşanabilir kılmak için hizmetler üretmeye devam ederken, kadın ve kız çocuklarına yönelik projeler de üretiyor.

Ordu Büyükşehir Belediyesi cinsiyete duyarlı bütçeleme yaklaşımı ile kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişimine önemli katkılar sağlayan çalışmalara imza atıyor. Çalışmaların bütçelemesi sadece ekonomik yönüyle değil bütçe sürecinin tüm aşamaları kadınların ve erkeklerin hakları dikkate alınarak yapıyor.

El emeği ürünler sergileniyor

Cinsiyete duyarlı bütçe yaklaşımı kapsamında Altınordu, Fatsa ve Ünye ilçelerinde ücretsiz eğitim ve sosyal aktivite faaliyetleri ile hizmet veren Ordu Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Merkezi'ne kurulduğu günden bu yana toplam 25 bin 252 kursiyer katıldı. Gelen kursiyer sa-

yısının yüzde 76'sı kadın olarak kayıtlara geçti. 2017 yılında özellikle kadınların hizmetine sunulan El Emeği Çarşısı'nda Büyükşehir sınırları içerisinde kadınlar kendi el emeği ürünlerini sergileyip, ürünlerine kalite kazandırarak güvenli ve kolay bir şekilde pazarlama imkânı buluyor.

İki katlı yapının ilk katı 21 stant ve 15'er günlük süre ile dönüşümlü olarak kadınların kullanımına hazırlandı. Üst katı ise satış yapan kadınların sosyal aktivitelerini geliştirip bir arada olmaları için kadınlar lokali olarak hizmete sunuldu.

Eşitsizliğin ortadan kaldırılmasını amaçlıyor

El Emeği Çarşısı'nın yanında bulunan alan, yöresel ürünlerin satışının yapılabilmesi için Doğal ve Organik Ürün Pazarı adı altında faaliyete geçecek.

Sıcak havalarda vazgeçilmez serinliğiyle bilinen Karadeniz'den kadınların faydalanması için Perşembe, Ünye ve Fatsa ilçelerinde bulunan kadınlar plajları hizmete girdi ve bu proje Karadeniz Bölgesi'nde örnek oldu.

Ordu Büyükşehir Belediyesi toplumda kadının statüsünün yükseltilmesi için toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeyi önemli ve güçlü bir mali araç olarak benimseyerek, uygulamaya aldığı her projede cinsiyete duyarlı bütçeleme ile kadın ve erkekler arasında ayrımcılığa yol açan ve toplumsal cinsiyet kavramından kaynaklanan eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasını amaçlıyor.

İlçelere yerel eşitlik masası

Trabzon Büyükşehir Belediyesi, tüm ilçelere "Yerel Eşitlik Masası" kuruyor.

Trabzon örnek oluyor

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uzmanı Yerel İzleme Uygulama ve Araştırma Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Zelal Yalçın Küçük de Trabzon'da kadınlar için gerçekleştirilen çalışmalardan dolayı Başkan Gümrükçüoğlu'na teşekkür etti. Trabzon'da kadın çalışmalarının siyaset üstü bir anlayışla sürdürüldüğünü ifade eden Küçük, "Üniversite yıllarında başladığım kadın çalışmalarına hem yerel yönetimlerde hem diğer sivil toplum örgütlerinde katkı vermeye çalışarak sürdürüyorum. 18 ilçe belediyemizde birden Trabzon Büyükşehir Belediyemizin öncülüğünde "Yerel Eşitlik Masası" çalışmasının başlatılması örnek uygulamalardan bir tanesi. Trabzon'un kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadın istihdamının artırılması için siyaset üstü bir noktada böyle bir çalışmaya öncülük ediyor olması çok çok anlamlı ve önemli" diye konuştu.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi tarafından tüm ilçelerde "Yerel Eşitlik Masası" oluşturulması için eğitim çalışmalarına Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu'nun katılımıyla başlandı. Düzenlenen programda katılımcılara seslenen Başkan Gümrükçüoğlu, "aile" kavramının önemine dikkat çekti. Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nin kadın alanında yaptığı çalışmalarla Türkiye'de ilkleri gerçekleştirdiğini kaydeden Gümrükçüoğlu şöyle devam etti:

"Trabzon'umuz medeni cesareti çok iyi olan bir şehir. Bu medeni cesaret aynı zamanda kadınlarımızda da var. Hatta bakıyoruz ki evlerimize yön verenler de, fedakârlık edenler de onlar. 2013 yılında Türkiye'de AB'nin "Kadın Erkek Yerel Eşitlik Şartını" ilk imzalayan il belediyesi biz olduk. İmzalamakla da kalmadık, devam ettirdik, bu programları harfiyen yerine getirdik. Bu bizim için hakikaten övünç vesilesi olan bir husustur. Ondan sonra bir

program yapıldı. Ülkemizin tümünde "Kadın Dostu Kent Programı" gerçekleştirildi. Bu konuda başarı sıralamasında ülke genelinde ikinci olduk. Kadın Meclis üyelerimiz programda çok önemli bir varlık ortaya koydular."

Toplumun temeli olan aile çekirdeğinin bu tür programlarla geleceğe en iyi şekilde taşınabileceğini belirten Gümrükçüoğlu, "Bizim en büyük varlığımız, geleceğimizi temsil edecek olan evlatlarımız. Onların en güzel duygu, haslet ve özelliklerle yetiştirileceği aile çekirdeğimiz en büyük servetimizdir. Onu devam ettirmenin bu tarz programlarla taçlandırılması, sonuç olarak aile içi şiddetin ortadan kalkması da en önemli gayrettir. Tüm ilçelerde yerel eşitlik masaları kurulması çalışmamız Türkiye'de bir ilktir. 18 ilçemizde Yerel Eşitlik Masası oluşturabildik. Tüm bu çalışmalarımızda gayretlerini ortaya koyan belediye başkanlarımız, meclis üyelerimiz ve mesai arkadaşlarımızı gönülden teşekkür ediyorum" dedi.

Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz:

“Yatırımlarımızın odağında daima insan var”

Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, sürdürülebilir kalkınma ile sürdürülebilir kentler yaratmak için sağlıklı kentler hareketinin gelişmesini, uygulanabilmesini sağlamak için tüm yatırımlarını insan odaklı hayata geçirdiklerini söyledi.

Mudanya coğrafi olduğu kadar tarihsel olarak da önemli bir ilçe. Bursa'nın liman kenti olan Mudanya son yıllarda kendini, dünya tarihine mührünü, barışı öngören Mudanya Mütarekesi ile vurmasından dolayı “barışın kenti” olarak nitelendiriyor.

İlçede sanayinin olmaması, tarım, turizm ve kültür açısından önemli bir potansiyele sahip olması Mudanya'ya sağlıklı kent olma yolunda avantajlar sağlıyor.

Yaşanabilir, herkesin yaşamaktan mutluluk duyacağı çağdaş bir kent yaratma hedefiyle ilerlediklerini ifade eden Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, Kentli Dergisi'nin sorularını yanıtladı.

■ Röportajımıza sizi kısaca tanıyarak başlayalım...

31 Aralık 1955 tarihinde Bursa'nın en güzel ilçesi Mudanya'da doğdum. İlköğretim ve liseyi Mudanya'da okudum. 1979 yılında Yıldız Teknik

Üniversitesi Elektrik Bölümü'nü bitirerek Elektrik Mühendisi oldum. TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Bursa Şubesi'nde Yönetim Kurulu Üyeliği yaptım. Ayrıca Mudanya Tüketicileri Koruma Derneği gibi çeşitli sivil toplum kuruluşlarında çalıştım. Siyasi hayatıma 1973 yılında CHP Gençlik Kolları'nda başladım. 1980 darbesinin ardından siyasi hayatıma SODEP'te ilk üyelerinden olarak başlayıp sırasıyla SHP ve CHP'de devam ettim. 3 dönem SHP İlçe Başkanlığı yaptım. 1991 yı-

linda ön seçimle SHP'den Bursa Milletvekili adayı oldum. 30 Mart 2014 Yerel Seçimleri'nde 25 yıl aradan sonra CHP'den Mudanya Belediye Başkanı seçildim. Fransızca bilmekte olup, evli ve 4 çocuk babasıyım.

■ Bize Mudanya'yı anlatabilir misiniz?

Mudanya tarihi, doğal ve kültürel zenginlikleriyle pek çok farklı değeri bir arada yaşayan, dünyanın en güzel kentlerinden biri. Mudanya'mız tarihi boyunca çeşitli kültürlerin bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşadığı bir yer olurken, son yüz yıla baktığımızda ise dünya tarihine mührünü, barışı öngören 11 Ekim 1922 Mudanya Mütarekesi ile vurdu. Cumhuriyet ve özgürlükler kenti olan Mudanya'da tüm bayramlarımızı en güçlü şekilde kutlamaya, barış mesajımızı anlatmaya devam ediyoruz. Mudanya bir sanayi kenti değil ve hiçbir zaman olmayacak, biz Mudanya'yı barışın kenti olmasının yanı sıra bir tarım, turizm, eğitim ve kültür kenti olarak görüyoruz.

■ “Sağlıklı kent” kavramı sizin için neyi ifade ediyor?

Sağlıklı kent kavramı daha yaşanabilir bir kent olabilmek için toplumsal memnuniyetin artırılması, kentsel

“Sağlıklı kent kavramı daha yaşanabilir bir kent olabilmek için toplumsal memnuniyetin artırılması, kentsel ve çevresel konularda eşitsizliklerin azaltılarak, kentin kültürünün ön planda tutulmasının yanı sıra bu alanda yapılacak çalışmaların saptanması ve kente kazandırılması anlamı taşıyor.”

ve çevresel konularda eşitsizliklerin azaltılarak, kentin kültürünün ön planda tutulmasının yanı sıra bu alanda yapılacak çalışmaların saptanması ve kente kazandırılması anlamı taşıyor. Buradaki sağlık göstergeleri,

sağlık hizmetleri, çevre, sosyal destek, çocukların gelişimi, eğitimde iyileştirme, güvenlik, bağımlılıkla savaş, şehir planlama, göç, konut, ulaşım, ekonomi, istihdam gibi konularda uzun ve orta ölçekli hedef ve stratejileri kapsamaktadır. Bizler, tüm stratejimizi de bu yönde belirliyoruz.

■ Günümüz şartlarında kentleri tehdit eden unsurlar sizce neler?

Genel olarak orta ölçekli kentlerde fiziki olarak plansız gelişme, eskiyi bugüne uyarlama anlamında büyük zorluk yaratıyor. Artan nüfus ve araç sayısını kentlerin taşıması her geçen gün zorlaşıyor. Hava kirliliği, sanayi bölgesi olmayan veya yerleşime yakın olan kentler için büyük sıkıntı. Hava

kirliliği, karbon salınımı, denizlerimizdeki kirlilik, yanlış sanayileşme çevre kirliliğini oluşturuyor. Tarımın desteklenmemesi, yaşlı nüfusun yaşam kalitesinin düşük olması, genç nüfusun üretime kazandırılması, bağımlılıktan uzak tutulması, ulaşım gibi kavramlar stratejik planlar ve hedeflerimizde yer alıyor.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'ne ne zaman ve ne amaçla üye oldunuz?

2003- 2007 yıllarında 4. faz üyesydik. 2017 yılı itibarıyla şehir sağlık profilimizin güncellenmesi için çalışmalarımızı başlatmış durumdayız. Hedef ve stratejilerimizi belirlemede şehir

sağlık profili verilerinin bize yol gösterici olacağını farkındayız. Daha sağlıklı ve yaşanabilir Mudanya için bunu yapmak zorundayız.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'nin çalışmaları hakkında neler söylersiniz? Beklentileriniz nelerdir?

Üye belediyelerin bir araya gelmesiyle örnek projelerin paylaşılması, "daha ne yapılabilir" in sorgulanması, belediyeçilik anlayışında ortak bir dil oluşması açısından önemli buluyorum.

■ Mudanya Belediyesi'nin sağlıklı kent olma yolunda vizyonu nedir? Nasıl bir hedef belirlediniz bu konuda?

Biz göreve geldiğimizde, tarihsel, kültürel ve doğal değerleri koruyacağız dedik. Mudanya; turizm, eğitim ve korunmuş tarım alanlarıyla geleceğe taşınacak dedik. Öncelikle bilimden yararlanacağız. Mudanya'da yaşayan ve çalışan insanların fiziki, psikolojik ve çevresel refahlarını geliştirmeyi amaçlıyoruz. Sürdürülebilir kalkınma ile sürdürülebilir kentler yaratmak için sağlıklı kentler hareketinin gelişmesini, uygulanabilmesini sağlamak için tüm yatırımlarımızı insan odaklı hayata geçiriyoruz. Toplumsal memnuniyet ve toplumsal fayda amaç edinilerek yaşanabilir, herkesin yaşamaktan mutluluk duyacağı çağdaş bir kent yaratmayı hedefliyoruz.

"Biz sosyal sorumluluk projelerimizde kadınların yanında yer alıyoruz. Yaşlısından gencine çocuğundan engellisine Mudanyalıların her ihtiyaç duyduğu anda yanlarında olan Zeytin Dalı, Uğur Böceği projelerimizle, kentimizde yaşayan kadınlarımıza istihdam yaratmış olduk."

■ Mudanya, sağlıklı kent olma yolunda ne gibi adımlar attı, atıyor? Projelerinizi özetleyerek anlatabilir misiniz?

Mudanya'da göreve geldiğimiz 2014 yılından bu yana bir karış toprağı imara açmadık. Mudanya toprağıyla, doğal güzellikleriyle, SİT alanlarıyla güzel. Mudanya'yı geleceğe kültürel, doğal ve tarihi değerleriyle taşıyoruz. Mudanya'nın önemli değeri Girit Mahallesi için bu kapsamda Slow City (Yavaş Şehir) projesi planlıyoruz. Girit Mahallesi, Tarihi Kentler Birliği tarafından "proje ödülü" getiren Cephe Sağıklaştırma Projesi ile açık hava müzesine dönüşecek. Bölge, araç trafiğinden arındırılmış, tamamıyla yaya öncelikli, turizm ve ticaretin geliştiği bir destinasyon bölgesi yapılacak. Mudanya'nın tarımsal değerlerini de koruyoruz. Bölgeye özgün bir lezzete sahip olan kara incir ve kara üzümü tüm dünyaya tanıtmak ve üretimini teşvik etmek için incir üretiminin en yaygın olduğu köylerde incir şenliği ve kara üzümün en yaygın üretildiği Çağrısan'da bağbozumu şenlikleri Tirilye'de ise zeytin şenlikleri yapıyoruz. Yine sağlıklı bireylerin sağlıklı toplumları oluşturacağı bilincinden hareketle yaz ve sömestr tatillerinde ücretsiz olarak açtığımız spor okul-

larıyla sporu Mudanya'da herkes için ulaşılabilir hale getirdik.

■ Kapak konumuz "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme". Siz bu konuda ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Kadınların ve erkeklerin toplum içinde farklı rolleri, farklı konumları, ekonomik ve sosyal durumlarındaki farklılıklar, kamu politikalarının ve kamu bütçesinin kadınlar ve erkekler üzerinde değişik sonuçlar doğurmasına yol açıyor. Biz de sosyal sorumluluk projelerimizde kadınların yanında yer alıyoruz. Yaşlısından gencine çocuğundan engellisine Mudanyalıların her ihtiyaç duyduğu anda yanlarında olan Zeytin Dalı, Uğur Böceği projelerimizle, kentimizde yaşayan kadınlarımıza istihdam yaratmış olduk.

Güzelyalı, Kumyaka ve Tirilye Kadın Dayanışma Dernekleri'nde, el emekleriyle yaptıkları ürünleri satarak aile bütçelerine katkıda bulunan üreten kadınlara her zaman destek olduk. Cinsiyete duyarlı bütçeleme, kadın ve erkekler arasındaki ayrımcılığa yol açan hususların ortadan kaldırılması ve toplumda kadının statüsünün yükseltilmesi için önemli bir mali gücü oluşturmaktadır. Bu bütçeleme gerek harcama gerekse gelir boyutu toplumda kadının erkeklerle eşit koşullara sahip olabilmesini sağlamaya yönelik kullanılmalıdır. Çağdaş bir toplum olmanın gereği budur.

■ Şehir sağlık profiliniz var mı?

Evet, 2017 itibarıyla şehir sağlık profilimizi güncelleme çalışmalarımıza başladık.

Karbon salınımını azaltmak için çalışma

Bayındır'da küresel ısınma ve iklim değişikliği sebebiyle oluşan olumsuz etkiyi azaltmak amacıyla çalışmalar başladı.

Bayındır Belediyesi tarafından küresel ısınma ve iklim değişikliği nedeniyle oluşan olumsuz etkiyi azaltmak için çalışmaların ilk etabı olan Karbon Ayak İzi Envanter Analiz Projesi hayata geçirildi. Proje, Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü ve Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Cengiz Türe'nin katkılarıyla tamamlandı.

Çok önemli bir çalışma gerçekleştirdiklerini belirterek, bu çalışma ile çevreci belediyecilikte örnek olmayı hedeflediklerini kaydeden Bayındır Belediye Başkanı Dr. Ufuk Sesli yaptığı açıklamada "Yoğun fosil kökenli enerji kaynaklarının tüketimine dayalı olan kentler, sera gazlarının atmosferdeki hızlı artışının en önemli etkenlerin-

dendir. Bu nedenle artan doğal sera etkisi, yeryüzünde küresel ısınma ve iklim değişikliği olaylarını meydana getirmektedir.

Günümüzde artan bu durum özellikle kentler için aşırı yağışlar, seller, kuraklıklar, sağlık ve sosyo-ekonomik sorunları da beraberinde getirmektedir" dedi.

Yaptığımız çalışma kentimiz için önemli

Başkan Sesli, bu sürecin yönetilmesinde en önemli görevin yerel yönetimlere düştüğünü belirterek, "Biz de çevreci belediyecilik anlayışımız nedeniyle kentimizin küresel ısınma ve iklim değişikliğine olan katkısını azaltmak, bu olaydan kaynaklanan

etkilere karşı kentimizi uyumlu hale getirmek için bilinmesi gereken ve en önemli aşama olan Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri ve Analizi projesini gerçekleştirdik. Küresel ısınma ve iklim değişikliği çevresel bir sorun olmasının yanında, aynı zamanda bir sürdürülebilir kalkınma konusudur. Sürdürülebilir ve sağlıklı bir kentleşme ise ekonomik ve sosyal gelişiminin ekolojik prensiplere dayalı olarak planlanmasını öngörmektedir. Kentin ekonomisi ve açısından oldukça önemli bir yere sahip olan başta süs bitkisi yetiştiriciliği, tarım ve hayvancılık üzerindeki iklimsel olayların büyük olması ise bu konuda yapılacak çalışmaların önemini daha çok arttırmaktadır" diye konuştu.

Doğaya saygı için pedal çevirdiler

Bilecik Belediyesi ve Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilcisi işbirliğinde Yeşil Bisiklet Sağlık için Pedalla isimli etkinlik gerçekleştirildi.

"Sağlığını Korum, Çevreni Korum", "Sağlıklı Yaşam için Yeşil Bisiklet", "Hareketli ve Sosyal Yaşam" sloganları çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikte ayrıca bisikletin ulaşım aracı olduğu mesajı verildi. Ertuğrulgazi Mahalle Konağı önünde başlayan etkinliğe Belediye Başkan Yardımcıları Nihat Can ve Abdullah Tetik, Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilcisi Hakan Yavuz, Bilecik Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü Serkan Bircan ve bisikletliler katıldı.

Ertuğrulgazi Mahalle Konağı önünde başlayan bisiklet turu, Kent Ormanı Tesisleri arasındaki parkurda devam etti.

Güzel olan her çalışmanın yanındayız

Gerçekleştirilen aktivite hakkında kısa bir değerlendirme yapan Belediye Başkan Yardımcısı Nihat Can, Bilecik Belediyesi ve Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilciliği işbirliğinde güzel bir etkinliğin gerçekleştirildiğini belirterek, "Belediyemiz ve bisikletliler

temsilciliği işbirliğinde güzel bir etkinlik için buluştuk. Bilecik Belediyesi olarak bu tür güzel etkinliklere hep destek veriyoruz. Belediye Başkanımız Selim Yağcı'nın da yakın ilgi gösterdiği ve desteklediği bir etkinlik. Kendisi şehirdışı programı dolayısıyla katılamadı. Ben onun selam ve muhabbetlerini iletıyorum" dedi.

Etkinliği her hafta gerçekleştirmeyi planlıyoruz

Bisikletliler Derneği Bilecik Temsilcisi Hakan Yavuz ise Bilecik Belediyesi ve

Bilecik Temsilciliği işbirliğinde Yeşil Bisiklet isimli etkinliği gerçekleştirdiklerini ifade ederek, "Bu etkinliği sağlıklı bir toplum için, yeşili ve doğayı korumanın önemini belirtmek için yapıyoruz ve bisikletin en iyi ulaşım araçlarından birisi olduğunun mesajını vermek için yapıyoruz. Ayrıca şehirdeki karbon oranının düşmesi, şehir ulaşımının rahatlaması amacıyla yapıyoruz. Bundan sonra da her hafta bu etkinliği yapmayı planlıyoruz ve yeni çalışmalarla bisikletseverlerin karşısına çıkmaya çalışacağız. Ben bu anlamda bizlere birçok noktada katkı sağlayan Belediye Başkanımız Selim Yağcı, başkan yardımcılarımız ve belediye çalışanlarına teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Etkinlikte katılımcılara Bilecik Belediyesi tarafından hazırlanan tişört, şapka ve ikramlar sunuldu. Küçük bireylerin de katıldığı ve renkli görüntülerin olduğu etkinlik, katılımcılar tarafından büyük bir beğeni ile karşılandı.

Burhaniye Belediyesi 'Minik Eller'i tutuyor

Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde yeni doğum yapan annelere ve bebeklerine yönelik, 2015 yılında başlatılan 'Minik Eller Projesi' takdir topluyor.

Sosyal belediyecilik anlayışını, hayata geçirdiği projelerle başarıyla sürdürmeye devam eden Burhaniye Belediyesi, yeni doğum yapan anneleri ve bebeklerini yalnız bırakmıyor. Körfez bölgesindeki hastanelerde doğan her Burhaniyeli bebeğin elinden tutmaya özen gösteren Burhaniye Belediyesi, bebeğin aralarına katılmasıyla tüm yaşantıları değişen ailelerin uyum sürecini kolaylaştırmayı hedefliyor. Bugüne kadar toplam 1.785 anne ve bebek ziyareti gerçekleştiren Burhaniye Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü hemşireleri, çiçeği burnunda anneleri evlerinde ziyaret ederek, bebek bakımı ve sağlığı konusunda detaylı şekilde bilgilendiriyor. Her gün ortalama 6-7 ev ziyareti yapan sağlık ekipleri, Burhaniye'ye bağlı kırsal mahallelere de hizmet sunuyor.

Genç annelere detaylı eğitim veriliyor

Proje kapsamında, talep edildiği takdirde anne ve bebek hastaneden eve ambulansla getiriliyor. Lohusa döneminin üçüncü gününden itibaren anneler evlerinde belli aralıklarla ziyaret ediliyor. Sağlık ekipleri ilk ziyarette annelere; bebek bakımı, uyku düzeni, emzirme, bebeğin göbek, pamukçuk ve konak bakımı, pansuman, annenin ve bebeğin beslenmesi, anne sütünü arttırma, hijyen, sarılıkta yapılması gerekenler gibi bilgileri içeren detaylı bir eğitim veriyor.

İhtiyacı olanların, iğne ve pansumanları sağlık ekibince yapılıyor. Şayet lohusa depresyonu gibi bir durum varsa annenin evine belediyede görevli psikolog yönlendiriliyor. İlk ziyarette ayrıca Burhaniye Belediyesi'nin hazırladığı ve içinde ıslak mendil, bebek yağı, bebe süngeri ile bebe şampuanının bulunduğu bir hediye paketi de aileye takdim ediliyor. Bebeğin göbeği düştükten sonra gerçekleştirilen ikinci ziyarette ise bebek banyosu ve bebek masajı uygulamalı anlatılarak, anne ve bebeğin genel sağlık durumu kontrol ediliyor, doğum sonrası oluşabilecek hastalıklarla ilgili bilgi veriliyor. Anneler sormak istedikleri her konuyu, sağlık ekiplerine 'Alo Minik Eller' hattından telefonla ulaşılarak her zaman danışabiliyor.

Burhaniye Belediye Başkanı Necdet Uysal da proje kapsamında zaman zaman anne ve bebeklerini ziyaret ederek, onları bizzat tebrik ediyor. Sağlıklı nesiller için bilinçli anneliğin önemli olduğunu ve projeye ilgili çok olumlu geri dönüş aldıklarını vurgulayan Uysal, "Anne gelişirse aile, aile gelişirse toplum gelişir. Bu projeye genç annelerin tedirginliklerini en aza indirmeyi ve çocuklarını daha bilinçli şekilde yetiştirebilmelerini amaçladık. Ailelerimiz 24 saat bize ulaşabiliyorlar. Bebekleri için her zaman en iyisini isteyen annelerimize en iyi hizmeti vermeye gayret ediyoruz. Projemiz daha da büyüyerek devam edecek" dedi.

Çankaya'dan bir ilk: Mor Bayraklı işyeri uygulaması

Çankaya Belediyesi kadın girişimcileri ve ekonomide kadın istihdamını desteklemek amacıyla örnek bir projeye daha imza attı. Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen, kadın girişimcilerce kurulan ve çalışanlarının yarısından fazlası kadın olan işletmeleri "Mor Bayrak" ile ödüllendirdi.

Türkiye'nin ilk "Mor Bayraklı" yerel yönetimi Çankaya Belediyesi, hazırladığı "Yerel Eşitlik Eylem Planı" çerçevesinde, kadın girişimcileri ve ekonomide kadın istihdamını desteklemek amacıyla tüm Türkiye'ye örnek olacak bir projeye daha imza attı. Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen, kadın girişimcilerce kurulan veya çalışanlarının yarısından fazlası kadın olan işletmeleri "Mor Bayrak" ile ödüllendirdi. Mor Bayrak Plaket etkinliği için işletmeleri ziyaret eden ve proje hakkında açıklama yapan Çankaya Belediye Başkanı Taşdelen, "Biz, toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamalarının başarısını gösteren Mor Bayrak'ı kazanan ilk yerel yönetimiz. Bunu, hizmeti planlarken ve üretirken

gösterdiğimiz toplumsal cinsiyet eşitliği hassasiyetine borçluyuz. Çankaya Belediyesi'nde başkan yardımcıları, müdürler ve çalışanların yarısı kadındır. Biz kadının olduğu yerde başarının kaçınılmaz olarak geleceğinin bilinciyle bu konuda yenilikçi projeler, çalışmalar üretiyoruz. Mor Bayraklı İşletme Projesi de bu düşüncenin bir ürünüdür" diye konuştu.

Atatürk'ün emaneti Cumhuriyet'e sahip çıkmanın en güzel yolunun, çağdaşlık hedefine kadın-erkek yan yana yürümek olduğunu kaydeden Taşdelen, "Bu proje ile amacımız kadın girişimcilerin sayısını arttırmak, kadınların toplumda çağdaş ve güçlü bireyler olarak yer almalarını sağlamak" dedi.

Ziyaret ettiği işletmelere Mor Bayrak Plaketi veren Başkan Taşdelen, işletmelerin sahiplerine Çankaya Park'ta belediye tarafından yetiştirilen çiçek ve çam ağacı fidesinin yanı sıra Atatürk'ün Nutuk'unu da armağan etti.

Mor Bayrak Projesi nedir?

Kadın girişimcilerin sayısını arttırmak, kadınların toplumda çağdaş ve güçlü bireyler olarak yer almalarını sağlamak amacıyla başlatılan 'Mor Bayrak Projesi'yle, Çankaya'da kadın istihdamına önem veren, kaliteli ve temiz hizmet sunan tüm işyerleri (güzellik salonu, kuaför ve masaj salonu hariç), "Mor Bayrak" ödülü için Çankaya Belediyesi'ne başvurabiliyor. Koşullara uyan işletmeler "Mor Bayrak" belgesi ve logosunu tüm reklam, tabela ve menülerinde kullanabiliyor.

Başvuru şartları

Projeye göre, "Mor Bayrak" almak için başvuran işletmelerde,

- Kadın girişimci veya çalışanlarının yüzde 50'si ya da daha fazlasının kadın olması;
- İşyerinin kaliteli ve temiz hizmet vermesi;
- İşyerinin asgari teknik ve hijyen şartlarına sahip olması hususları aranıyor.

Mobil gerontoloji hizmetleri

Dinar Belediyesi tarafından başlatılan ve Türkiye’de bir ilk olan Uygulamalı Gerontoloji Hizmetlerine bağlı Demans Mobil Servis (DEMOS) Buhurcular Huzurevi’nde kalan bireylerin bilişsel kontrollerini gerçekleştirdi.

Gerontolog Faruk Yaşar Gürdal ise huzurevinin bölgedeki en iyi bakım evlerinden biri olduğunu ifade ederek, emeği geçenlere başta Huzurevi ve Yardımseverler Derneği Dinar Şube Başkanı Aynur Toker olmak üzere teşekkür etti.

Huzurevindeki yaşlılar ile ilgili de bilgi veren Gerontolog Gürdal, “İlçemizde bulunan Buhurcular Huzurevi’ni Belediye Başkanımız Saffet Acar’ın talimatıyla ziyaret ettik. Yaşlılarımızın rutin kontrol ve değerlendirmelerini yaptık, genel olarak yaşlılarımızın sağlık durumları iyi. Bizlere il dışı hastanelere sevkleri ile ilgili bir takım sıkıntılar yaşadıklarını belirttiler. Belediyemize ait ambulans ile talepleri olan yaşlılarımızı zorluk çekmemeleri için tedavi gördükleri hastaneye sevklerini gerçekleştireceğiz. Başkanımızın da belirttiği gibi gelecek olan nöroloji uzmanı hocamız ile huzurevine ayrı bir zaman ayıracağız” diye konuştu.

Dinar Belediye Başkanı Saffet Acar’ın “en önemli projelerimden biri ve insan hayatını pozitif değiştirecek işler yapıyoruz” dediği DEMOS (Demans Mobil Servis) huzurevinde bir dizi kontrollerde bulundu.

Konuyla ilgili açıklama yapan Dinar Belediye Başkanı Saffet Acar, “Yaşlılarımıza hizmette sınır tanımıyoruz. Önümüzdeki günlerde Dinarımıza bir nörolog davet ettik, kendisi ilçemizde 15 gün kalacak ve gerontoloğumuz ile birlikte ilçemizde bulunan demans hastalarını evlerinde muayene edecek. Böyle bir uygulama hiçbir belediyede yok ancak biz Dinar Belediyesi olarak bunu yapacağız. İlçemizde Demans hastası vatandaşlarımızın ve bu hastalıkla mücadele etmek zorunda kalan hemşerilerimizin çok olduğunu bili-

yoruz. Onların bizzat evlerinde ücretsiz olarak nöroloji uzmanı tarafından muayeneleri yapılacak” dedi.

Talepleri karşılayacağız

Dinar Belediyesi Uygulamalı Gerontoloji Hizmetleri ile ilgili konuşan ve Demans Mobil Servis’in Koordinatörü

Atık yağlar toplanıyor çevre kirliliği önleniyor

Edirne Belediyesi, bitkisel atık yağların ekonomiye geri kazandırılması ve çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla gerçekleştirdiği çalışmalara devam ediyor.

Çevreye duyarlı Edirne halkının atık yağlarını geri dönüşüme kazandırmaları için Edirne Belediyesi tarafından mahalle muhtarlıklarına, okullara ve camilere 60 litrelik mavi bidonlar konuldu. Atık yağların 5 litreye ulaşınca Edirne Belediyesi ile anlaşmalı olan firmalar, evlerden ve işyerlerinden atık yağları toplayarak, geri dönüşüme kazandırıyor. Yetkililer 2017 Ekim ayına kadar yapılan tüm çalışmalar sonucunda işyerleri ve konutlardan 172 bin 820 litre bitkisel atık yağ toplanarak, geri dönüşüme kazanıldığını belirtti.

1 litre atık yağ 1 milyon litre içme suyunu kirletiyor

Çevreye atılan ve lavaboya dökülen bitkisel atık yağların yarattığı tehlike hakkında bilgi veren Edirne Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü yetkilileri konuyla ilgili yaptıkları açıklamada, 1 litre atık yağın 1 milyon litre içme suyunu kirlettiğine dikkat çekti. Arıtılmayan atık suların içindeki

bitkisel ve hayvansal atık yağların; denizlere, göllere ve akarsulara ulaştığında suyun kirlenmesine ve sudaki oksijenin azalmasına neden olduğunu belirten yetkililer, bu atık yağların başta balıklar olmak üzere ortamdaki diğer canlılar üzerinde büyük tahribata yol açtığına değindiler. Atık bitkisel yağların özgül ağırlıkları nedeniyle su yüzeyini bir film tabakası gibi kaplayarak, oksijen transferini önlediğini belirten yetkililer bu durumun ise su altındaki canlı varlıkları yok ettiğini söyledi.

Kanalizasyon sistemine zarar veriyor, maliyet artıyor

Kullanılmış yağların lavaboya dökülmesinde kanalizasyon sisteminin zarar gördüğünü belirten yetkililer, “Lavaboya dökülen atık yağlar dren sistemine sıvanmakta, kanalizasyon borularında atıkların yapışmasına ve zamanla borunun daralmasına neden olmaktadır. Bu şekilde tıkanıklıklara ve taşmalara neden olarak kanalizasyon

sistemine ve arıtılması gereken atık yükünü arttırarak atık su arıtma tesislerine zarar vermekte, bakım ve işletme maliyetini arttırmaktadır. Yapılan araştırmalara göre lavaboya dökülen atık yağlar, kanalizasyon sistemlerinin yüzde 40 oranında tıkanmasına sebep olmaktadır” dedi.

Konutlarda toplanmış olan 5 litre ve üzerindeki kullanılmış bitkisel atık yağlar için vatandaşların Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ile irtibata geçmeleri halinde, lisanslı firmaların vatandaşların adreslerine yönlendirildiğini belirten yetkililer, “Edirne’deki lokanta, otel, ciğerci gibi işyerlerinden toplanan bitkisel atık yağlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan lisanslı firmalara teslim edilmektedir. Toplanan bitkisel kaynaklı atık yağlar Kocaeli Gebze’de bulunan geri dönüşüm tesislerinde yüzde 70’i biodizel ve yüzde 30’u elektrik enerjisine dönüştürülerek ülke ekonomisine katkı sağlanmaktadır” şeklinde konuştu.

'İkinci baharın' yeni adresi Karşıyaka

Karşıyaka Belediyesi, Mavişehir'de yapımını tamamladığı Bilge Çınarlar Sağlıklı Yaş Alma Merkezi'ni törenle hizmete açtı. 55 yaş ve üzeri Karşıyakalıları sosyal yaşamın kapılarını açan merkez, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ile bilge çınarların buluşma noktası haline gelecek.

Sosyal belediyecilik anlayışıyla hayata geçirdiği örnek projelere bir yenisini daha ekleyen Karşıyaka Belediyesi, 'Bilge Çınarlar Sağlıklı Yaş Alma Merkezi'ni törenle hizmete açtı. Mavişehir Caher Dudayev Bulvarı üzerinde, Bilim Merkezi'nin karşısında yer alan modern tesis; tek katlı ve engelli kullanımına da uygun olarak tasarlandı. Merkez içerisinde kütüphane, bilgisayar sınıfı, kurs odaları, oyun ve din-

lenme salonu, hemşire ve psikolog odası, kuaför salonu gibi bölümler oluşturuldu.

Açılış törenine, Karşıyaka Belediye Başkanı Hüseyin Mutlu Akpınar'ın yanı sıra, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Hikmet Hüseyin Çatal ile Bilge Çınarlar Sağlıklı Yaş Alma Merkezi'nin üyeleri katıldı. Üyelerin tango ve zeybek gösterileri beğeni kazanırken, koro tarafından seslendirilen şarkılar da açılışa neşe

kattı. Kurdele kesiminin ardından tesisi gezen Başkan Akpınar, kursiyerlerle sohbet etti, etkinliklere eşlik etti. Mavişehir Mahalle Muhtarı Gürol Küçükgörür ve merkezin üyeleri, yapılan hizmet için Başkan Akpınar'a teşekkür etti.

Baş köşede çınarlarımız var

Karşıyaka Belediye Başkanı Hüseyin Mutlu Akpınar "Çağdaş toplumlar, geçmişin değerlerini öğrendikçe, onlardan, gelecek adına yararlanmayı başardıkça, geleceğe umutla ve güvenle yürüyebilir. 'Bilge Çınarlar Sağlıklı Yaş Alma Merkezi', bir yandan size sağlıklı, huzurlu bir ortam sunarken, bir yandan da sizlerin bizlerle ve hayatla iletişimini canlı ve üretken tutmayı amaçlamaktadır. Çünkü biz geçmişimizden güç alıyor ve geleceğe güvenle bakıyoruz. Biz büyük bir aileyiz ve bu ailenin baş köşesinde de bilge çınarlarımız durmaktadır" dedi.

Sağlık için pedal çevrildi

Kalp damar hastalıklarına dikkat çekmek amacıyla düzenlenen etkinlikte, katılımcılar sağlıklı bir yaşam için pedal çevirdiler.

Kırıkkale Belediyesi tarafından hayata geçirilen Büyük Şehir Parkı, vatandaşların da uğrak noktalarından biri. Şehir merkezinde 50 dönümlük alanda yaşam bulan Büyük Şehir Parkı, birçok etkinliğe de ev sahipliği yapıyor.

İl Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından Dünya Kalp Günü nedeniyle Büyük Şehir Parkı'nda bir program düzenledi.

Programda kalp-damar hastalıkları ve sağlıklı yaşamın kurallarına dikkat edilmesi konusunda bilgi verildi.

Etkinlikte ayrıca sağlıklı yaşam için Büyük Şehir Parkı'nda Halk Sağlığı Müdürlüğü personeli ve bazı vatandaşlar bisiklet kullandı.

Atıksu Arıtma Tesisi tamamlanıyor

Osmancık Belediyesi'nin çevre yatırımlarından olan Atıksu Arıtma Tesisinin inşaatı hızla tamamlanıyor.

Osmancık Belediye Başkanı Hamza Karataş, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müfettişi Ahmet Sandal, Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Suat Atmaca, Osmancık

Atıksu Arıtma Tesisini inşaatında incelemelerde bulundu. Başkan Karataş ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri çalışmalar hakkında çevre mühendislerinden bilgi aldı.

Osmancık için en önemli çevre yatırımı

Atıksu Arıtma Tesis'i'nin daha sağlıklı bir çevre için önemli bir yatırım olduğunu belirten Başkan Karataş, "Atıksu Arıtma Tesisini tamamlanırken şehir altyapısı buraya bağlanacak. Şu anda ilave 42 kilometre kanalizasyon hattı ile şehrimizin altyapısını tamamlıyoruz. Arıtma tesisinde de çalışmalar hızla tamamlanıyor. Tesisin faaliyete geçmesi ile önemli bir çevre yatırımı daha şehrimize kazandırmış olacağız. Bu yatırımlar sayesinde Osmancık temiz çevresi ile de daha yaşanabilir bir şehir olacaktır" dedi.

Çevre dostu proje

Osmangazi Belediyesi, çevre kirliliğini önlemek ve geri dönüşümü mümkün atıkları ekonomiye kazandırmak adına Katı Atık Toplama Merkezi kuruyor. Demirtaş bölgesinde kurulan tesiste toplanacak olan evsel atıklar, gruplara ayrıldıktan sonra geri dönüşüme kazandırılacak..

Osmangazi Belediyesi, yeni bir projeyi daha hayata geçirerek Bursa'da geri dönüşümün öncüsü olmaya devam ediyor. Geri dönüştürülebilir atıkları tek bir merkezde toplayarak hem doğaya hem de ekonomiye katkı sunmak için çalışmalarını hızlandıran Osmangazi Belediyesi, Demirtaş bölgesinde Katı Atık Toplama Merkezi inşa ediyor.

Toplam 5 dönüm arazi üzerine inşa edilen merkezde, 4 bina yer alacak. 900 metrekare alana sahip olan atık toplama merkezinde 14 farklı peron yer alacak ve toplanacak olan evsel atıklar çeşitlerine göre bu peronlarda gruplandırıldıktan sonra geri dönüşüme kazandırılacak. 360 metrekare alan üzerine inşa edilen tehlikeli atık toplama merkezinde ise 4 farklı peron yer alacak ve atıklar arz ettiği tehlike boyutuna göre bu peronlarda biriktirildikten sonra imha edilecek. 175 metrekareden oluşan idari binada ise

4 oda, mutfak ve tuvaletler yer alacak. Ayrıca tesis girişinde giriş çıkış kontrolü ve kantar panosunun bulunduğu güvenlik binası inşa edilecek. Tesiste bir de 60 tonluk kantar bulunacak.

Daha yaşanabilir bir dünya için...

Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar, Katı Atık Toplama Merkezi inşaatını gezerek yetkililerden bilgi aldı.

Bursa'da çöp toplanmasını en verimli şekilde Osmangazi Belediyesi'nin uyguladığını dile getiren Başkan Dündar, "Çevre kirliliğinin önlenmesine katkıda bulunmak, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için çalışmaya devam ediyoruz. Bu doğrultuda ilçe genelinde toplanan atıkları, geri dönüşüm ile ekonomiye kazandırıyoruz. Çevremizi korurken, ülke ekonomisine de katkı sağlıyoruz. Şu an inşaat çalışmaları devam eden Katı Atık Toplama Merkezi ile de Bursa'da bir ilke daha öncülük ediyoruz. Belediye ekiplerimiz tarafından toplanan evsel atıklar, bu tesise getirilerek ayrıştırılacak ve daha sonra geri dönüşüm ile ekonomiye kazandırılacak. Tesiste ayrıca pil ve ampul gibi çevre ve insan sağlığı için tehlike arz eden atıkların toplanması için de ayrı bir bölüm yer alacak. Bu atıklar burada toplandıktan sonra imha edilecek" dedi.

Atık pil topladılar spor malzemelerini kaptılar

Osmaniye Belediyesi, atık pil toplama kampanyası kapsamında düzenlenen etkinlikle öğrencileri spora teşvik etmek ve çevreye duyarlı nesiller yetişmesine katkı sağlamak amacıyla okullara spor malzemesi hediye etti.

Öğrencilerin çevreye duyarlı olmaları için ve sağlıklı yaşamı desteklemek amacıyla Osmaniye Belediyesi ekipleri il merkezindeki okulları ziyaret ederek atık pil kutuları bıraktı. Çevre Koruma Müdürlüğü tarafından atık pil toplama kampanyası kapsamında düzenlenen etkinlikle öğrencileri spora teşvik için ve çevreye duyarlı nesiller yetişmesine katkı sağlamak amacıyla okullara 1000 adet civarında futbol, voleybol ve basketbol topu hediye edildi.

Desteğimiz devam edecek

Osmaniye Belediye Başkanı Kadir Kara konu ile ilgili öğrencilere verdiği mesajda; "Sevgili öğrenciler, sizler spor faaliyetleri yaparken sadece spor yaparak zaman geçirmeyeceksiniz. Yeteneklerinizi geliştirerek ileriye dönük hazırlanmış olacaksınız. Bunların yanı sıra başlatmış olduğumuz atık pil toplama kampanyasına katkı sağlayıp atık pillerinizi okullarınızdaki pil kutularına atarak hepiniz birer çevre dostu olacaksınız. Şehrin belediye başkanı olarak, hizmet manasında bu şehirde yaşayan her şeyden ve herkesten sorumlu bir insan olarak bize düşen görev sizlere hizmet edebilmektir. Bu hizmetimizi de sizlerin gelişmesine katkı sağlayarak yapmaya çalışacağız. Umut ediyorum ki önümüzdeki yıllarda siz kıymetli gençler, spor alanlarında ve diğer alanlarda çevreye duyarlı birer birey olarak daha çok kendinizi geliştireceksiniz. Bizler belediye olarak sizlere daha çok destek vereceğiz. Siz başarılı olursanız, siz faaliyetlerinizde gayretli olursanız ve gerçekten kabiliyetlerinizi yeterince ortaya koyabilerseniz inanın ki başaramayacağınız şey olmayacaktır. Osmaniye Belediye Başkanı olarak da daima yanınızda olacağım" ifadelerini kullandı.

Pendik kuş yuvalarıyla rengarenk

Pendik'teki ağaçlar, rengarenk kuş yuvalarıyla donatılıyor.

Engelsiz Atölye'de üretilen bin adet kuş yuvası, Pendik Belediyesi tarafından ağaçlara monte edilmeye başlandı. Soğuk havalar için kuşlara sıcak yuva hazırlayan Pendik'deki Engelsiz Atölyesi'nin engelli ustaları yaptıkları ahşap kuş yuvalarıyla göz kamaştırıyor.

Kuş cıvıltılarıyla dolu Pendik merkezdeki asırlık ağaçlar, engelli çalışanların yaptığı kuş yuvalarıyla renkleniyor. Pendik Belediyesi'nin siparişi üzerine Engelsiz Atölye'de ahşaptan yapılarak rengarenk boyanan kuş yuvaları, minik sahiplerini ağırlamak üzere ağaçlara yerleştiriliyor.

Birçok farklı yere yerleştirilecek

İlk etapta Pendik Çarşı'daki ağaçları süsleyen yuvalar, sadece merkezle sınırlı kalmayacak. Pendik'in genelinde ağaçların yanı sıra duvarlara ve konumlandırılacak farklı yerlere de monte edilerek kuşlar için yaşam alanı oluşturuluyor. Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü Veteriner İşleri Birimi yetkilileri, kuşları olumsuz hava koşullarından koruma amacı taşıyan yuvaların Pendik'in çeşitli yerlerine yerleştirileceğini belirttiler.

Çevreye ve geleceğe sahip çıkılıyor

Tepebaşı Belediyesi vatandaşların daha temiz ve güvenilir bir çevrede yaşamlarını sürdürmeleri için gerekli önlemleri almaya ve bu doğrultuda çalışmalar yapmaya devam ediyor.

Tepebaşı Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen geri kazanım uygulamaları ile hem bilinçli tüketim alışkanlığı kazandırılması sağlanıyor hem de atık oluşumu engelleniyor. Bu kapsamda 2017 yılı Ocak ayından itibaren elde edilen verilere göre, Tepebaşı Belediyesi tarafından geri kazanımı sağlanan ambalaj atık miktarı 5 milyon 771 bin 980 kilograma ulaştı. 2016 yılının aynı döneminde ise (Ocak-Temmuz) bu rakam 5 milyon 582 bin 930 kilogram olarak gerçekleşmişti. Yani geri kazanımı sağlanan ambalaj atık miktarı, geçen yıla göre yüzde 3,2'lik bir artış ile 189 bin 50 kilogram daha fazla oldu.

105 bin 715 kg atık yağ

Diğer yandan çevre için büyük bir tehlike unsuru olan bitkisel atık yağlar ve atık piller konusunda da her geçen gün daha fazla kişinin bilinçlenerek çevre korumasına katkı yapması sağlanıyor. Tepebaşı Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalarla, evlerinde bitkisel atık yağlarını biriktiren vatandaşlar için muh-

tarlıklarda, belde evlerinde, okullarda, camilerde ve çeşitli kurum, kuruluşlarda bitkisel atık yağ toplama noktası yer alıyor. 2017 Ocak ayından bu yana Tepebaşı ilçesinde toplanan atık yağ miktarı ise 105 bin 715 kilogram oldu. Dolayısıyla Tepebaşı ilçesinden toplanan bitkisel atık yağ miktarı ile de 105 bin litre suyun kirlenmesi engellendi. 2016 yılı Ocak-Temmuz döneminde bu rakam 97 bin 203 litre olarak gerçekleşmiş ve geçen seneye göre kıyaslandığı zaman aradaki fark yüzde 8'lik artış ile 8 bin 512 kilogram oldu.

2 bin 570 kilogram atık pil

Ayrıca Ocak ayından bu yana Tepebaşı ilçesinde toplanan atık pil miktarı 2 bin 570 kilogram oldu. 297 noktada atık pil toplama kutusu bulunduran Tepebaşı Belediyesi, her yıl okullar arası düzenlenen atık pil toplama kampanyası ile öğrencilerin de bilinçlenmesini amaçlıyor. Toplanan atık pil miktarında da yine 2016 yılı Ocak-Temmuz dönemi rakamlarına kıyasla 189 kilo ile yüzde 7,3'lük bir artış sağlandı. 2016 yılının aynı döneminde toplanan atık pil miktarı 2 bin 381 kilogram olmuştu.

Lösemili çocuklara anlamlı ziyaret

Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna, Mersin Şehir Hastanesi Çocuk Onkoloji bölümünde tedavi gören lösemi hastası çocukları ziyaret ederek, bisiklet hediye etti.

Il Sağlık Müdürlüğü ve Kansere Gülümse Derneği Akdeniz Bölge Temsilciliği'nin işbirliği ile birlikte yapılan bisiklet takdimi sırasında hastalara ve yakınlarına acil şifalar dileyen Belediye Başkanı Hamit Tuna, tedavi gören çocuklarla yakından ilgilenerek, sohbet etti. Başkan Tuna, ziyaretin ardından hastanenin toplantı salonuna geçerek Kansere Gülümse Derneği Akdeniz Bölge Temsilcisi Feride Gökçay ve dernek üyeleri ile Onkoloji bölümünde görevli uzman doktor ve hemşireler ile bir araya geldi. Burada bir konuşma yapan Kansere Gülümse Derneği Akdeniz Bölge Temsilcisi Feride Gökçay, sağlık alanında yaptığı çalışmalar ile derneğe sunduğu her türlü destek ve katkılarından dolayı Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna'ya teşekkür etti. Halk Sağlığı Kaner Şube Müdürü Tuğbars Bozkurt da Onkoloji bölümüne yapılan ziyaretlerin kanser hastası çocukları çok memnun ettiğini

ve onlara büyük moral kaynağı olduğunu ifade etti.

Önce sağlık

Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna ise sağlığın hayattaki en önemli unsur olduğuna vurgu yaparak, çalışma yol haritalarında sağlık, eğitim ve gençliğin ön planda yer aldığını söyledi. Onkoloji bölümüne yaptığı ziyaretler esnasında çocukların yüzündeki mutluluğu paylaştıklarını kaydeden Başkan Tuna, "Göreve geldiğimiz 2004 yılından beri ortaya koyduğumuz çalışma yol haritamızda; sağlık, eğitim ve gençlik dedik ve bunun üzerine yoğunlaştık. Sağlık, hayatımızdaki en önemli unsurdur. Sağlık olmadan ne unvanın, ne kariyerin ne de paranın hiçbir anlamı yoktur. Bu anlamda Toroslarımızı sağlık alanında en yoğun şekilde hizmet verilen bir merkez yaptık. Özellikle lösemili hastalarımızla ilgili bu konuda mücadele veren

ve destek olan Kansere Gülümse Derneğimizin her zaman yanlarında olmaya çalışıyoruz. Doktorlarımızın da ifade ettikleri gibi her hastalığın tedavisinde ve iyileşmesindeki en önemli etkenlerden biri moraldir. Bugün, lösemi hastası çocuklarımıza yaptığımız ziyaretin onların yüzlerine bir mutluluk olarak yansıdığını gördük. Onların yanında olduğumuzu hissettirebilmek de bizleri daha da mutlu etti. İnşallah bu moral onların daha hızlı iyileşmelerine vesile olur. Bundan sonraki süreçte de sağlık alanında yapacağımız çalışmalarımız artarak devam edecektir. Erken teşhisin ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. Kısa adı TADEM olan Toroslar Aile Danışma Merkezimizin yanı sıra Halkkent Mahallemizde bulunan Kaner Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi'nde (KETEM) kadınlarımızı iki yılda bir periyodik olarak kanser taramasından geçirmeyi hedefliyoruz. Bununla ilgili kadınlarımızı servislerimizle evlerinden alarak bu merkezimize getiriyoruz. Uzmanlarımızın da ifade ettiği gibi amacımız, erken teşhis ile tedavinin daha başarılı olmasıdır. Biz burada çözüm ortağı olmaya çalışıyoruz. Kurumlarla birlikte çalışmaktan da büyük mutluluk duyuyoruz. Belediye olarak 'İnsanı yaşat ki devlet yaşasın' mantığını öne çıkartan bir anlayışa sahibiz. Bundan sonra da bu tarzımız ve yolumuz hiçbir zaman değişmeyecektir" dedi.

Eşit toplum mutlu gelecek

Çağdaş demokratik toplumlarda yaşamın her alanında temel ilke eşitliktir. Ayrıca, cinsiyet eşitliği insan hakkı olarak görülür, demokrasinin de olmazsa olmazıdır. Bugün devletler, tüm kurumlarıyla toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili uygulamaları hayata geçirmelidir. Bu uygulamalarda toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme önemli bir araçtır. Böylece siyasetten ekonomiye kadar her alanda giderilecek cinsiyet eşitsizliği ile toplumların daha ileri gitmesini sağlayacaktır.

Kadınlar ve erkekler toplumda çeşitli sorumluluklar üstlenmiştir. Tarihsel süreçte anaerkil ve ataerkil düzenler bu sorumlulukları belirlemiştir. Toplumların ekonomik ve sosyal yapılarındaki gelişmeler kadın ve erkeklerin de toplum içindeki konumlarının değişip, gelişmesine ve kadınların iş hayatında kendine daha fazla yer bulmasına rağmen yine de

bu değişim ve gelişmeler özellikle toplumsal işbölümü anlamında bir dönüşümü sağlayamamıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda kadınların ve erkeklerin üstlendikleri görev ve sorumluluklarda, toplumsal kaynaklara erişimde ve bu kaynaklar üzerindeki kontrolünde eşitsizlikler bulunmaktadır.

Cinsiyet, biyolojik ve sosyolojik olarak iki şekilde ifade ediliyor; cinsiyet (sex) ve toplumsal cinsiyet (gender).

Biyolojik cinsiyet kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özellikleri; toplumsal cinsiyet ise toplumun verdiği roller, görev ve sorumluluklar; toplumun bireyi nasıl gördüğü, algıladığı, ondan

beklentileri ile ilgili bir kavramdır (Üner, 2008:6).¹

Cinsiyet kavramı, kadın ve erkek arasındaki evrensel biyolojik farklılığı ifade eder ve doğuştan gelir. Toplumsal cinsiyetin ise kadına ve erkeğe yüklediği roller ve bunların içeriği zaman ve yere göre değişir, dinamik bir yapısı vardır. Yani toplumsal cinsiyet, kişinin sosyalleşmesiyle birlikte öğrenilir ve sonradan kazanılır. Bu nedenle toplumsal cinsiyet kavramı ayrıca kadın ve erkek arasındaki eşitsiz güç ilişkisini de ortaya koyar.

Cinsiyet odaklı toplumsal işbölümünde kadın daha çok gelir getirmeyen evin içinde ev işlerinden sorumlu, bakım ve hizmet üretim alanlarıyla ilişkilendirilirken, erkekler gelir getiren evin dışında ve iş yaşamı içinde konumlandırılmaktadır.

Değişen ve gelişen dünyada artık kadınlar da kendilerine iş hayatında yer bulabilmekte, işgücüne katılım oranları her geçen artmaktadır. Ancak yine de kadının ev içindeki sorumluluğu devam etmekte ve bu kadın olmanın doğal bir görevi olarak görülmektedir. Dolayısıyla bu açıdan özellikle toplumsal işbölümü içindeki rollerde istenilen bir dönüşüm henüz ortaya çıkmamaktadır. Öte yandan iş yaşamında da kadınlar açısından ücret politikaları ve istihdam olanakları açısından da eşitsizlikler söz konusudur.

Böylece emek piyasasının kendisi kadınların ev içi konumları ile çalışma yaşamı içinde var olma koşulları arasında dolaysız bir bağlantı oluşturarak cinsiyet temelli toplumsal eşitsizlikleri arttırıcı önemli bir işlev görür. Buradan hareketle kadının toplumsal yaşam içindeki dezavantajlı konumunun ekonomik ve sosyal süreçler tarafından yeniden üretilmekte olduğunu belirtmek gerekir. Ekonomik gelişmelere bağlı olarak

kadının işgücü istihdamı içindeki payının artması cinsiyet temelli eşitsizlikleri görünür kılmıştır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için kamu politikası önerilerinin geliştirilmesi ve bu politikaların kamu bütçelerine yansıtılması son derece önemli bir gündem maddesi haline gelmiştir.²

“Gender mainstreaming” stratejisi

Tarihsel süreçte çoğu toplum erkek odaklı yaklaşımla şekillenmiştir ve böyle kabul görmüştür. Eril düzen, toplumda genel bir düzen şeklinde kabul edilmiştir. Karar alma süreçlerinden toplumsal yapılara kadar bu anlayış geçerli olmuş ve bu nedenle alınan kararlar ve yapılar erkeklerin bakış açısını yansıtır şeklindedir. Bu unsur da toplumsal eşitsizliklere sebep olmaktadır.

“Gender mainstreaming” stratejisi, günlük ilişkilerin idaresindeki toplumsal cinsiyet perspektifi ile politik karar alıcıların gerçekleştirdiği etkinlikleri entegre eden politik ve teknik bir süreçtir. “Eşitliğe entegre bir yaklaşım” ya da “cinsiyetlerle ilgili ayrıştırılmış bir yaklaşım” olarak nitelendirilmektedir. “Gender mainstreaming”,

politika süreçlerinin tüm evrelerinde ve tüm düzeylerinde, erkeklerle kadınlar arasındaki eşitlik prensibini dikkate alarak bunu tüm eylem alanlarında uygular. Bu şekilde, “gender mainstreaming”, strateji ve politika oluşturma sürecinin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Buna göre, sadece hangi politikaların uygulanacağı değil, özellikle bu politikaların nasıl uygulanacağı önemlidir. Bu nedenle, “gender mainstreaming”, toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki politika belirleyicileri stratejileri üzerinde derinlemesine düşünmeye teşvik etmektedir. Avrupa Birliği tarafından da tanınıp desteklenen bu yaklaşım, üye devletlerinin tamamında politik bir öncelik haline getirilmiştir.³

Hükümetlerin en önemli politika araçlarından biri bütçedir. Bütçeler, ülkelerin değerlerinin de bir yansımasıdır. Yerelde ve genelde ülkede yaşayanların hizmetlere, kaynaklara vb. şeylere ulaşımını belirleyen bütçeler, kişilerin refah seviyelerinde de etkilidirler.

Hükümetler tarafından belirlenen hedeflerin, vaat edilenlerin maddiyat açısından somut bir göstergesidir bütçe.

Bütçeyi, herkesin ihtiyaçlarını eşit şekilde karşılayan, cinsiyet ayrımı gözetmeyen bir uygulama olarak ifade eden ekonomistlere göre bu nedenle bütçeler tarafsız olarak nitelendirilir. Çünkü bütçeler, gelir gider tablosu, bütçe açığı ya da fazlası gibi mali tabloyu yansıtır, bütçelerde kadın ve erkeğe dair özel bir unsur bulunmamaktadır. Bu açıdan bütçeler tarafsız (nötr) olarak görünseler de aslında “cinsiyet körü”dürler.

Cinsiyet körü bütçeler, kamu harcaması ve gelir politikalarının kadınlar ve erkekler ile farklı kadın ve erkek grupları üzerine olan etkilerini görmezden gelen bütçeler olarak ifade edilebilirler. Bu bütçeler kadın ve erkeklerin farklı toplumsal rollerini, sorumluluklarını ve yeteneklerini göz önüne almadıklarından cinsiyet körü olarak tanımlanırlar ve bu körlük bütçelerin kadınlar ile erkekler arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıkları görmezden gelmelerine sebep olur (Morgan, 2007:2).⁴

Bu türde bütçeler de toplumsal eşitsizliği yeniden üretir. Bu nedenle bugün birçok toplumda kadınlar kamu hizmetlerinden yararlanma-

mama, karar alma süreçlerinde yer alamama ve başka alanlarda da eşitsizliklerle karşı karşıyadır.

Tüm bu eşitsizlikler, bugün birçok ülkenin gündeminde olan “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme” yaklaşımının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu bütçe yaklaşımı kadın ve erkekler için iki ayrı bütçe demek değildir. Kadın ve erkek ihtiyaçlarının hangi durumda farklı ya da aynı olmasının analiz edilerek, kaynakların ayrılma noktasında bu farklılığın göz önünde bulundurulmasıdır. Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, bu yönüyle kamu kaynaklarının kadın ve erkekler arasında eşit kullanımını sağlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır.

Sonuç olarak toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme kadın ve erkeklerin, kız ve erkek çocukların gereksinimlerinin karşılanmasında kamu kaynaklarının hakça kullanımını ve kamu gelirlerinin yükünün hakça üstlenilmesini gözetir bütçedir. Genel kapsamıyla kadınlar için ayrı bir bütçe değildir, ama kadınların toplumdaki dezavantajlı konumlarının varlığının ön kabulünden hareketle, bütçenin cinsiyetler arası eşitsizliklerin giderilme-

sine yönelik olarak düzenlenmesi ve uygulama sonuçlarının izlenmesine olanak sağlayacak şekilde yapılandırılmasıdır (Günlük Şenese, 2008:2).⁵

Avrupa Birliği’nde özellikle son yıllarda kadın erkek eşitliği ve cinsiyete duyarlı bütçe hususundaki sorunların çözümü daha çok akademik platformda ele alınmaya başlamıştır (Rothe, 2008:13). AB’nin cinsiyete duyarlı bütçe konusuna bakışı 4 ekseninde incelenmektedir: Eşitlik, sorumluluk, etkinlik, şeffaflık. Bu hususların dikkate alınması suretiyle, kadın istihdamının artırılması, kadınların kaynaklardan daha fazla ve daha iyi derecede faydalanması, toplumdaki konumunun iyileştirilmesi sağlanabilecektir (Villagomez, 2005:2).⁶

Türkiye’de Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme Türkiye’de daha çok teorik olarak incelenmiş, uygulama alanı sınırlı kalmıştır. Öte yandan ülkemizde bu yaklaşımla ilgili olarak kurumsal ve yasal düzenlemeler söz konusudur.

1987’de Devlet Planlama Teşkilatı’na bağlı Sosyal Planlama Genel Müdür-

lüğü bünyesinde “Kadına Yönelik Politikalar Danışma Kurulu” kurulmuştur. Böylece Türkiye’de kadınların karşı karşıya kaldıkları sorunlar kurumsal olarak ele alınmaya başlamıştır.

Ardından Kadının Statüsü ve Sorunları Başkanlığı 20 Nisan 1990 tarihli ve 422 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. Kurum, başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na bağlı iken Başbakanlığa bağlanmış ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü adını almıştır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, kadının toplumdaki yerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmalar kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliğini ülkedeki program ve planlara yerleştirmeye çalışmaktadır. Eylem planları bu anlamda oldukça önemlidir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Hollanda İstihdam ve Sosyal İşler Bakanlığı Dış İlişkiler Direktörlüğü’nce ortaklaşa yürütülen “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi – Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi” kapsamında tüm tarafların katılımı ile kamu politikalarına temel teşkil etmek üzere “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı” 2008–2013 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Söz konusu eylem planında bu döneme ilişkin öncelikler belirlenerek stratejiler geliştirilmiştir. Eylem Planında “Kadının Eğitimi ve Öğretimi”, “Kadın ve Ekonomi”, “Kadın ve Yoksulluk”, “Kadın ve Sağlık”, “Yetki ve Karar Alma Süreçlerine Katılım”, “Kadın ve Çevre”, “Kadın ve Medya”, “Kız Çocukları” ve “Kadının İlerlemesinde Kurumsal Mekanizmalar” söz konusu dönemde öncelikli olarak ele alınacak konular olarak belirlenmiştir (T.C. Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008:5).⁷

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda çeşitli sivil toplum

kuruluşları da çalışmalar yürütmektedir. Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) ve İstanbul Kadın Araştırmaları Merkezi (İKAM) bu STK’lar arasındadır. Kadın girişimciliğini desteklemek, kadın girişimci sayısını artırmak ve kadının iş yaşamındaki konumunu daha da güçlendirmek için kurulan KAGİDER, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yolunda da önemli çalışmalar yapmaktadır. Çalışmaları arasında toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme yaklaşımı da vardır.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’nın 6. Fazının çerçevesi, Sağlık 2020’nin amaç ve hedefleriyle çizilmiştir. Sağlık 2020’nin herkesin sağlığının geliştirilmesi ve sağlık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması ile sağlık alanında liderlik ve katılımcı yönetimin iyileştirilmesi gibi iki stratejik hedefi 6. Fazın çatısını oluşturur.

İki stratejik hedef de DSÖ Avrupa Ağı’nın uzun süreden beri sürdürdüğü eşitlik ve sağlığın sosyal belirleyicileri üzerindeki çalışmalarını ve sağlık alanındaki yönetimin iyileştirilmesi ile tüm politikalarda sağlığın desteklenmesine yönelik çalışmalarını desteklemektedir.

Yaşam seyri yaklaşımı içerisindeki politika ve müdahalelere çocukların esenliği ve erken yaşta gelişim, istihdam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve yaşam boyu öğrenme; yaşlı insanların yaşam koşullarının iyileştirilmesi; sosyal hizmetleri iyileştirme ve fakirliğin azaltılması; toplumsal dayanıklılığın artırılması; sosyal içerme ve uyumun iyileştirilmesi ve cinsiyet eşitliğinin yaygınlaştırılmasına dair çalışmalar yer alacaktır.⁸

Şehirlerdeki değişen demografi, yeni yaklaşımlara öncelik veren, etkin bir yaşam seyri stratejisini gerektirmektedir. Sağlık alanındaki eşitsizliklerle ve sosyal belirleyicileri ile mücadelede yaşam seyri içerisindeki temel aşamalara odaklanılabilir: Ana-çocuk sağlığı; çocuklar ve gençler; sağlıklı erişkinler ve sağlıklı yaşlı vatandaşlar. Yaşam seyri içerisinde ele alınacak sağlıkla ilgili diğer alanlar arasında: Göçmenler, roman vatandaşlar ve cinsiyet ayrımcılığı bulunmaktadır.⁹

Yerel Yönetimlerde Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme faaliyetine çok sayıda aktör dahil olabilir ve olmalıdır. Belediye idaresi bünyesinde, belediye başkanı, kamu

idaresi ve bütçe ve planlama birimleri ile toplumsal cinsiyetle ilgili birimler önemli bir işlev üstlenebilir. Belediye yönetiminin TCDB girişimini başlatıp uygulamaya koymasıyla süreklilik, (potansiyel olarak) kullanılabilir kaynaklar, TCDB yaklaşımının olağan bütçeleme ve planlama süreçlerine katılması, ayrıca derinlemesine toplumsal cinsiyet analizi yapılmasına imkan tanıyacak istatistiksel verilere geniş ölçekli gerekli bilgilere erişim gibi avantajlar söz konusudur. Özellikle belediye başkanı planlama ve bütçeleme faaliyetlerinde toplumsal cinsiyet eşitliği öncelikleri konusunda yol göstererek süreci hızlandırmada önemli bir rol oynayabilir. Genel olarak, idare bünyesindeki planlama, bütçeleme ve toplumsal cinsiyet birimleri arasındaki işbirliğinin çok yararlı olduğu tecrübeyle sabittir, zira her bir birim TCDB yaklaşımının her bakımdan uygulanabilmesi için gerekli uzmanlığı sağlamaktadır. Dahası, toplumsal cinsiyet konusunun farklı sektör portföylerine entegrasyonunu sağlamak üzere bu sektörlerle ilgili dairelerin yahut birimlerin TCDB faaliyetlerine katılmaları gerekir.¹⁰

TCDB yaklaşımında bir diğer aktör de belediye meclisleridir. Meclis, toplumsal cinsiyet eşitliği konularının vurgulanmasında, kamu idaresinin Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme yaklaşımını uygulamaya ikna edilmesinde ve idareye konuyla ilgili rapor verilmesi talebinin yöneltilmesinde, toplumsal cinsiyet eşitliği konularının idarenin her türlü uygulama ve evrakına dahil edilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Dolayısıyla Meclis, bütçe tartışmaları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği meselelerini gündeme getirme imkanına sahip olmanın yanı sıra, bu meselelerin stratejik plan ve performans programları çerçevesinde tartışılmasını ve kabul görmesini de sağlayabilir.¹¹

TCDB yaklaşımında STK'lar, üniversiteler, araştırma kurumları ve medya da idare dışındaki aktörler arasında yer alabilir.

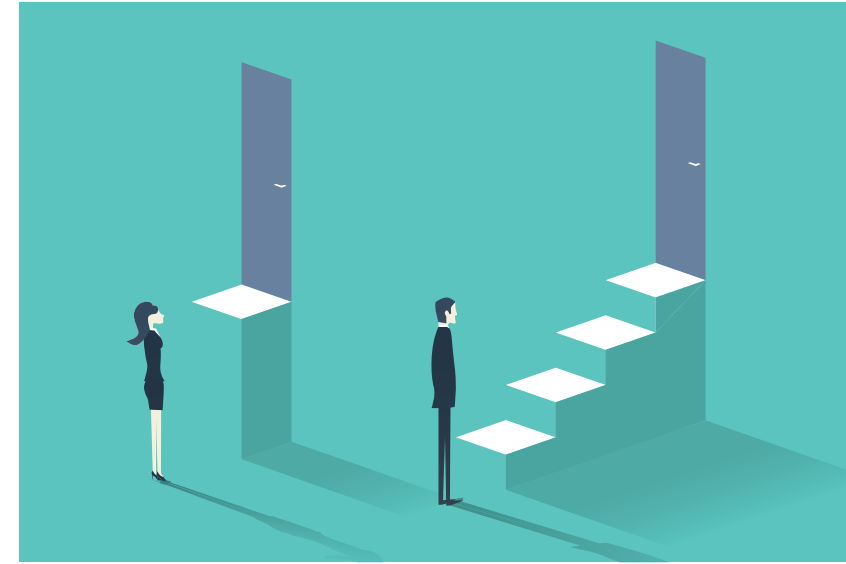
Sivil toplum kuruluşları, cinsiyet eşitliğini içeren politikaların desteklenmesi, belediyelere de toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda iyileştirilmelerin yapılması noktasında lobi görevi görebildiği gibi karar alıcılara ulaşımında sıkıntı yaşayan başta ka-

dınlar olmak üzere diğer grupların önceliklerini de belediyelere ve meclisteki karar vericilere iletebilirler. Yine konuyla ilgili araştırmalar yaparak, belediyelere uzmanlık desteği verebilirler. Bu anlamda kadın meclisleri ve kadın STK'lar önemli görevler üstlenebilirler.

TCDB ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda üniversiteler ve araştırma kurumları yapacakları araştırmalarla konuya katkı sağlayabilirler ve belediyelere ve STK'lara danışmanlık hizmeti verebilirler.

Medya, her alanda olduğu gibi toplumsal cinsiyet eşitliği/eşitsizliği üzerine yapacağı bilgilendirmeler (yerelde/ulusalda), TCDB alanındaki uygulamalar ve bunların yararlarını, bunun yanı sıra belediye meclislerinde bu konudaki tartışmaları gündeme taşıyarak kamuoyu yaratabilir.

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda tüm bu aktörlerin tek tek çalışmalar yapması önemlidir ancak öte yandan bu aktörlerin beraber hareket ederek ortaya koyacakları faaliyetler bu alandaki çalışmalara önemli katkı sağlayacaktır.

Bir TCDB girişimi başlatırken sorulacak önemli sorular şunlardır:

• Neden?

Amacınız nedir, TCDB ile neyi başarmak istiyorsunuz?

• Kim?

TCDB konusunda ana sorumluluğu olan kurumlar hangileri, aktörler kimlerdir, katılımcılar kimlerdir, muhtemel müttefikler ve ortaklar kimlerdir?

• Nerede?

İdarenin içi/dışı

• Ne?

Girişimin odaklandığı konu nedir?

Örneğin, girişim sektörlerine yönelik tahsisatlar, programlar, spesifik bütçe kalemleri ya da hizmet verme konularında mı çalışıyor, bütçenin harcamalar veya gelirler kısmına mı odaklanıyor, bütçe sürecinin toplumsal cinsiyetle ilgili boyutlarını mı ele alıyor? vs.

• Ne zaman?

Bütçe döneminin hangi aşamaları girişim açısından başlangıç noktalarıdır? ¹²

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçe girişimleri uzun vadeli süreçlerdir ve birer amaç olarak değil strateji olarak

görülmalıdır. TCDB çalışmalarıyla farklı sonuçlar elde edilebilir. İdarelerin kadın hakları konusunda daha fazla hesap verebilir hale gelmesi, bütçe süreçleri konusunda şeffaflığın, katılımın ve toplumsal kontrolün artması, politikalarda verimlilik, masrafların azaltılması, kadınların güçlendirilmesi ve politika tartışmalarına nitelikli katılımı bulundurulması bu sonuçlar arasında sayılabilir. TCDB, kadın hakları gündemi ile demokratik yönetim arasında köprüler kurulmasına yardımcı olabilir. ¹³

Çağdaş demokratik toplumlarda yaşamın her alanında temel ilke eşitliktir. Ayrıca, cinsiyet eşitliği insan hakkı olarak görülür, demokrasinin de olmazsa olmazıdır. Cinsiyet eşitliği bu nedenle sadece kadın sorunu olarak değil demokratikleşmenin de önemli bir unsuru olarak kabul edilmelidir. Bugün devletler, tüm kurumlarıyla toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili uygulamaları hayata geçirmektedir. Bu uygulamalarda toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme önemli bir araçtır. Böylece siyasetten ekonomiye kadar her alanda giderilecek cinsiyet eşitsizliği ile toplumların daha ileri gitmesini sağlayacaktır.

Notlar ve Kaynakça

1. Tepekule, Umut; Mastar Özcan, Pelin; Kayalidere, Gül; Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme: Türkiye Örneği, İnan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2016, Sayı: 7, Cilt: 5, Sayfa 2318 (Erişim: <http://www.itobiad.com/download/article-file/226750>)

2. Özüğurlu, Hilmiye Yasemin, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Temelinde Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme, Journal of Awareness (JoA), 2017, Sayı:1, Cilt:2, Sayfa 20 (Erişim: <http://dergi-park.gov.tr/download/article-file/358033>)

3. Erkan, Birol; Şentürk, Mahmut; Akbaş, Yusuf Ekrem; Paksoy, Sadettin, Dünyada ve Türkiye'de Sosyal Bütçeleme (Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme) Yaklaşımı, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 2012, Yıl:5, Sayı:9, Sayfa 87

4. (Erişim: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ulikidince/article/download/5000113895/5000105981>)

5. Tepekule; Mastar Özcan; Kayalidere; a.g.m, Sayfa 2319

6. Tepekule; Mastar Özcan; Kayalidere; a.g.m, Sayfa 2320

7. Erkan; Şentürk; Akbaş; Paksoy, a.g.m., Sayfa 96

8. Tepekule; Mastar Özcan; Kayalidere; a.g.m, Sayfa 2326

9. DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Faz Rehberi, Sayfa 13 (Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2015/11/DSO-Avrupa-Saglikli-Sehirler-Agi-6.-Faz-Rehberi.pdf>)

10. a.g.r, sayfa 15

11. Klatzer, Elisabeth, Yerel Yönetimlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Bütçeleme Kılavuzu, TESEV Yayınları, 2012, Sayfa 25 (Erişim: http://tesev.org.tr/wp-content/uploads/2015/11/Yerel_Yonetimlerde_Toplumsal_Cinsiyet_Esitligi_Ve_Butceleme_Kilavuzu.pdf)

12. Klatzer, Elisabeth, a.g.k., S. 25-26

13. Klatzer, Elisabeth, a.g.k., S. 64

14. Klatzer, Elisabeth, a.g.k., S. 68

Terkedilmiş kentsel alanlarda sanat

Tiyatro, sanat ve mimarlık okulu mezunlarından oluşan ve boş, terk edilmiş, kentsel alanları araştırarak kurtaran bir topluluk olan Sitio Eriazo ile Kıtık ve Yaratıcılık Stüdyosu, Şili'nin Valparaíso şehrinde The Wave'i tasarladı. Bu yaratıcı insanlar grubu; serbest tiyatro, müzik ve sirk gösterileri sunmak için terk edilmiş kentsel mekanları performans alanlarına dönüştürerek şehir sakinlerine ücretsiz tiyatro, müzik ve sirk gösterileri için kamusal alan oluşturuyor.

Oslo Mimarlık ve Tasarım Okulu (Oslo School of Architecture and Design) bünyesinde yer alan Kıtık ve Yaratıcılık Stüdyosu'nun (The Scarcity and Creativity Studio) amacı, öğrencileri müşterileriyle etkileşim kurmaktan, tasarımlarını inşa etmeye kadar tüm

mimari sürece katmak. Stüdyo, kıt kaynaklardan en iyi şekilde yararlanmak için yerel koşulların ve yaratıcılığın kullanılmasını özendiriyor.

The Wave'in tasarımı ise insanların performansları izlemeleri için amfi tiyatro düzeninde yapıldı. İnşaat malzemesi olarak yerel bölge tarafından üretilen geri dönüştürülmüş atıklar kullanıldı. Mekan sadece bir performans alanı değil, ücretsiz etkinliklere katılan kişi ve grupların yemek yapıp satarak para kazandıkları, sanat ve zanaatın öğretildiği atölyelerin de olduğu bir yaşam alanına dönüştü. Proje 2015 sonbahar döneminde tasarlandı ve Kasım 2015'te hayata geçti.

Geri dönüşüm köşkü

Bir kişinin atığının başka bir kişinin kaynağı olduğu döngüsel ekonomi ilkelerinin uygulandığı Dönüşüm Köşkü (Circular Pavilion) ilk olarak Paris'te sergilendi. Geri dönüştürülmüş malzemelerle tasarlanan bina; hatalı siparişlerden veya kullanılmamış stoklardan, ve atıklardan yapıldı. Kullanılan malzemelerin her birinin kendi hikayesi var. Binanın cephesi, bir apartmanın rehabilitasyonundan geri kazanılmış 180 ahşap kapıdan; taş yünü, bir süpermarket çatısının sökülmesinden; zemin, kullanılmış ahşap sergi panellerinden oluştu. Mobilyalar Paris'teki farklı hurdalıklardan, aydınlatmalar eski sokak lambalarından, pencereler ve tahta şeritler hatalı sipariş edilen inşaatlardan toplandı. Bina Paris'de l'Hôtel de Vill'de sergiler, atölyeler, konferanslar ve tartışmalara ev sahipliği yaptıktan sonra Paris' de bir spor derneğinin kulüp binası kullanılmaktadır.

Doç. Dr. İnci PARLAKTUNA

Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimleri
Fakültesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) Kavramı ve Gelişimi

Bütçe, bir ülkenin değer ve prensiplerini yansıtan ulusal ve yerel düzeyde vatandaşların mallara, kaynaklara ve hizmetlere erişimini belirleyen en önemli ekonomik politika araçlarından biridir. Bu bağlamda bütçe teknik bir detay değil, bütçe hakkı olarak tanımlanan hükümetin halk adına kamu gelirlerinin toplayıp yine halk adına bu gelirleri önceliklerine göre harcamasını yansıtan politik bir belgedir. Uzun mücadeleler sonrası parlamentoya verilen bütçe hakkı siyasal iktidarın yetkilerinin sınırlandırılması ve belirli bir temsili yapı üzerinden kullanılması noktasında Magna Carta 'ya kadar uzanmakta ve o günden bugüne kadar olan süreçte insanlığın demokrasi yolculuğunda önemli bir rolü bulunmaktadır. Magna Carta belgesi ile verilen haklar sadece özgür insanlar için geçerliken ne var ki bu belge ile kadınlara şahitlik yapabilme hakkı bile tanınmamıştır. 1789 Fransız Devrimi ve Fransız Yurttaş ve İnsan Hakları Bildirgesi bütçe hakkının demokratik gelişim sürecinde dönüm noktaları olarak belirtilmektedir. Bu bildirge tüm yurttaşlara eşitlik, özgürlük ve kardeşlik vaat etmiş ancak siyasal hakların verilmesi konusunda kadınlar "tüm yurttaşlar" tanımında yer alamamışlardır. 1791 tarihinde kadın hakları hareketinin önemli isimlerinden olan Olympe de Gouges, Fransız Yurttaş ve İnsan Hakları bildirgesine evrenselmiş gibi ilan edildiğini ancak bu belgede kadınların yer almadığını vurgulayarak karşı çıkmış ve alternatif "Kadın Ve Yurttaş Hakları Bildirisi" düzenlemiştir.

Kadının sosyal, kamusal ve siyasal alanlardaki biçimsel temsilde görülen eşitsizliği bütçe ödeneklerinin kullanımı konusunda toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olmadığından bütçe uygulamalarında ve bütçenin siyasi karar alma süreçlerinde çok daha ağır olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) çalışmaları bu bağlamda toplumsal cinsiyetlerin farklılaşan gereksinimlerinin ve eşitsiz yaşam koşullarının politikleştirilebileceği karşılıklı etkileşime açık katılımcı kurumsal mekanizmaların varlığını ve işlerliğini ön plana çıkarmaktadır. Yakın zamanda kadar bütçe tarafsız(nötr) olarak kabul edilse de, TCDB çalışmalarının çıkış noktası devlet ve yerel yönetim bütçeleri çerçevesinde geliştirilen politikaların toplumsal cinsiyet karşısında tarafsız olmadığı, erkeklerin lehine, kadınların aleyhine toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine yol açtığı iddiasına dayanır. Bu nedenle TCDB yönetimin kendisidir ve ilk ortaya çıkışı siyasaldır.

TCDB Anlayışının Gelişimi

TCDB girişimlerinin tarihi oldukça yenidir ve ilk olarak 1980 yılların ortalarında Avustralya'da "Kadın Bütçesi" başlığı ile ortaya çıkmıştır. Kadın bürokratlar devlet düzeyinde örgütlenerek TCDB'yi devletin bünyesinde cinsiyet eşitsizliği mekanizmasına evirmişlerdir. Kadınların örgütlenmeleri sonucu elde edilen toplumsal cinsiyet eşitliği ile bütçe ilişkisini raporlayan bu resmi bütçe belgesi her mali yılın bütçe müzakerelerinde yararlanılan önemli bir kaynak haline gelmiştir.

TCDB anlayışının gelişimi, 1945 yılında ilk yasal doküman olarak kabul edilen "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi"nin Birleşmiş Milletler (BM) tarafından ilan edilmesi ve 1946 yılında yine BM Ekonomik ve Sosyal Konsey bünyesinde kadınların eşitliğini sağlamaya ve kadın haklarının gelişimini amaçlayan Kadının Statüsü Komisyonu kurulmasıyla başlamıştır. Daha sonra 1946 yılından itibaren aşağıda örnekleri olan dünya çapında dört kez düzenlenen Dünya Kadın Konferansları ve feminist grupların taleplerini kamu politikalarına yansıtmak amacıyla yapılan çalışmalar önemli rol oynamıştır.

Birinci Kadın Konferansı; 19 Haziran-2 Temmuz 1975 tarihleri arasında Mexico City'de, cinsiyet ayrımcılığını önlemek amacıyla düzenlenmiştir. Cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılması, kalkınma sürecine kadınların dâhil edilmesi ve dünya barışına kadınların daha fazla katkı sağlaması olarak üç hedef belirlenmiştir. Ayrıca 1975-1985 dönemi Kadın On Yılı olarak ilan edilmiştir.

İkinci Kadın Konferansı, 14-30 Temmuz 1980 tarihleri arasında Kopenhag şehrinde düzenlenerek "Hareket Planı" kabul edilmiştir. Hareket Planıyla kadınların ekonomik ve sosyal açıdan daha etkin olabilmesi için önderindeki engellerin kaldırılması amaçlanmıştır. Ayrıca BM Genel Kurul tarafından Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) kabul edilerek üye ülkelere imzaya sunulmuştur.

Üçüncü Kadın konferansı, 16-26 Haziran 1985 tarihleri arasında Nairobi'de düzenlenmiştir. Bu konferansta kadınlara yönelik iyileştirmelerin sınırlı sayıda kadını kapsadığı vurgulanmış, eşitlik, kalkınma ve barış gibi hedeflere yönelik yeni yöntemlerin araştırılması gerektiği gündeme gelmiştir.

Dördüncü Kadın Konferansı 4-15 Eylül 1995 tarihleri arasında Pekin'de düzenlenmiştir. Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu olmak üzere iki belge kabul edilmiştir ve TCDB konusu önemli bir başlık olarak ele alınmıştır. Eylem platformun VI. Bölümünde yer alan 345. Maddede TCDB uygulamalarına yönelik kadınların ilerlemesi kadın-erkek eşitliğinin her alanda sağlanarak geliştirilmesi, toplumsal cinsiyet anlayışının ana politikalarda ve programlarda uygulanmasını gerçekleştirmek için bütçe kullanımına yönelik özel atfı yapılmaktadır. İşte bu nokta Pekin Deklarasyonu hükümlere kadınların kamu hizmetlerinden ve harcamalarından nasıl yararlandıklarını sistematik olarak gözden geçirilmesi, hizmet ve harcamalara eşit ulaşılabilirliği sağlayacak bütçe uygulamalarının yürütülmesi, cinsiyetler arası etki analizlerinin gerçekleştirilmesi, cinsiyet eşitliğine yönelik yeterli kamu kaynaklarının tahsis edilmesi gibi kadının güçlendirilmesi konularında yükümlülük getirmektedir.

CEDAW (Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi) taraf olan ülkeler cinsiyetler arası eşitsizliğin giderilmesi konusunda taahhüt altına girmişlerdir. CEDAW sözleşmesi kadınlara karşı uygulanan ayrımcı tutumları önlemek için yapılmış olan tek ve yasal bağlayıcı belge olması açısından önem taşımaktadır. Bu anlamda TCDB çalışmalarının önemini arttırmasına neden olmuştur.

BM çalışmaları ve toplantıları: Sekiz hedefi olan BM'in Bin Yıllık Kalkınma Planı'ndan biri doğrudan "cinsiyet eşitliği ve kadının güçlenmesini" işaret etmektedir. 1993 yılında BM İnsan Hakları Konferansında benimsenen kadın haklarının evrensel insan haklarının ayrılmaz devredilmez bölünmez bir parçası olduğu resmen kabul edilmiştir. BM Kadınların İnsan Hakla-

rının Geliştirilmesi Ortak Programı'nın bileşenlerinden biri TCDB'dir. BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Belediyelerin planlarını ve bütçelerini toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısından analiz edebilmeleri, geliştirmeleri ve denetleyebilmeleri için TCDB konusunda projelere destek vermekte, bunun yanı sıra konferans ve eğitimler düzenlemektedir. Bu çalışmalara destek olması için TCDB rehberleri de hazırlanmıştır.

TCDB kavramı

TCDB bütün politikaların toplumsal cinsiyet perspektifinden değerlendirilmesini sağlayan toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana politikalara dâhil edilmesi olarak adlandırılan geniş bir stratejinin parçası olduğu ve bütçe sürecinin tüm aşamalarının kadınların ve erkeklerin gereksinimleri ve hakları dikkate alınarak yapılandırıldığı ve değerlendirildiği bir çalışma alanı ve politika aracı olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca TCDB, kadınların durumunu iyileştirmeye yönelik çabaları anaakımlaştırmak ve toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek için bir başlangıç noktası olarak kullanıldığı vurgulanmaktadır.

TCDB nedir? /Ne değildir?

TCDB,

– kadın ve erkekler için ayrı bütçe hazırlama ve uygulama anlamına gelmez.

– sadece kadınlara yönelik programların harcamalarının artması anlamına gelmez.

– amacı kamu harcamalarını arttırmak değil; öncelikleri yeniden düzenlemektir.

– ulusal ve yerel bütçelerin hazırlanmasının tüm aşamalarında toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin dâhil edilmesini önceler.

– kamu harcamasını ve gelirini toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden gözlemler.

– kaynakların dağıtımında önceliklerin belirlenmesine odaklanır.

TCDB'nin Türkiye'deki Yasal Zemini

Türkiye'de TCDB'ye yönelik altyapının oluşturulması 1980'li yılların ortalarına uzanır ve ilk çalışmalarda Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün katkıları önemlidir. Türkiye'de TCDB'ye ilişkin doğrudan yasal bir düzenleme bulunmamasına rağmen, aşağıda belirtildiği gibi TCDB çalışmaları için önemli yasal dayanaklar mevcuttur;

- 1995'te Pekin'de düzenlenen "Dördüncü Dünya Kadın Konferansı"nda kabul edilen iki belgeyi Türkiye hiçbir çekince koymadan kabul etmiştir.

- Türkiye, Birleşmiş Milletler "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi" ne (CEDAW) 1995 yılında taraf olmuştur.

- 7 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleştirilen düzenleme ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. Maddesine kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğu ve devletin bu eşitliği yaşama geçirilmesini sağlamakla sorumlu olduğunu belirten hüküm eklenmiştir.

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 28-29 Ocak 2006 tarihleri arasında "Medeniyetler İttifakında Kadın" konulu uluslararası bir kongre düzenlemiş ve sonuç raporunda sürdürülebilir kalkınmanın kadının üretime, karar alma mekanizmalarına ve siyasete katılımı ile sağlanabileceği vurgulanmıştır.

- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Kadın ve Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) tarafından Kasım 2012 tarihinde toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme alt komisyonu kurul-

muştur. Alt komisyon TCDB konusunda tavsiyeleri de içeren rapor sunmuştur. Bu rapor, TCDB konusunda ilk resmi belge olma açısından özel bir öneme sahiptir.

- 2014-2018 dönemi Onuncu Kalkınma Planı'nın da TCDB konusu yer almaktadır.

- 2010/14, 2006/17, 2007/6 sayılı Başbakanlık Genelgeleri TCDB ile ilgilidir.

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 2008-2012 stratejik planında TCDB çalışmalarına yer verilmektedir. Ayrıca müdürlük tarafından hazırlanan "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planında (2008-2013)" TCDB çalışmalarının başlatılması gerektiği vurgulanır.

- 2007-2010 ve 2010-2015 dönemlerini kapsayan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planlarında" TCDB çalışmalarının yapılması gereği açık biçimde belirtilmektedir.

- İstanbul Sözleşmesi olarak da bilinen "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi" 11.05.2011 tarihinde imzaya açılmış ve Türkiye Sözleşmeyi imzaya açıldığı gün imzalamıştır Sözleşmenin Madde 1/b, Madde 2/c ve Madde 4 ve Madde 6, TCDB ile ilgilidir.

- Katılımcı demokrasiyi güçlendirmek, hesap verilebilirliği, saydamlığı ve katılımcılığı geliştirmeyi amaçlayan kamu yönetimi reformu ise 2004 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu reform bilgi edinme hakkı gibi yasal düzenlemeler içermekte ve yasal dayanağını Belediyeler Kanunu'ndan alan kent konseyleri, kadın meclisleri gibi kurumsal yapıların oluşturulmasını içerir. Bu reformlar. "devlet-merkez" yönetiminden "vatandaş-merkez" yönetimine geçişi kapsar ve TCDB'nin yerel yönetimlerde uygulanmasını kolaylaştırır.

Kaynaklar

1. Akduran, Ö., (2013). "5018 Sayılı Kanun ve Kamu İdarelerinde Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme", içinde Kamu Bütçesinde yeni Yaklaşımlar, (Ed. Figen Altuğ, Ahmet Kesik, Murat Şeker), Seçkin yayıncılık, Ankara.
2. Council of Europe (2005), "Gender Budgeting" Director General of Human Rights Council of Europe, Strazburg.
3. Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Yayınları No:14, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Komisyonu Raporu, Temmuz 2014.
4. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, (2008), Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı (2008-2013), Ankara, Eylül, <http://www.ksgm.gov.tr/Pdf/TCEUlusalEylemPlanı.pdf>, (erişim tarihi: 20 Ocak 2014).
5. Klatzer, E., (2012), , Yerel Yönetimlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Bütçeleme Kılavuzu, TESEV İyî Yönetişim Programı, İstanbul.
6. Klatzer E., Akduran, Ö., Gültaşlı M., (2014). "Sivil Toplum Kuruluşları için Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Rehberi "United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women.
7. Şahin, M. (2011), Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) Yazınına Kuşbakışı, FE dergi: Feminist Eleştiri, sayı:2,Cilt 3 s. 85-93.
8. Şenesen, G.,(2008), Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme: Türkiye için bir Değerlendirme, Bütçeleme Sürecinde Parlatmentonun Değişen Rolü Sempozyumu, Bütçelemede Yeni Yaklaşımlar Oturumu, 8-9 Ekim, 2008 Afyonkarahisar,
9. Şenesen, G., (2009), Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme: Küresel, Ulusal ve Yerel Boyutlar", Uluslararası Yerel Yönetimler ve Kadın Konferansı, (3-4 Mayıs 2008), Diyarbakır Bağlar Belediyesi, Diyarbakır, s. 41-47.
10. <http://www.keig.org/raporlar/Gulay%20Senesen%20tcdb%20sunus.pdf>, (erişim tarihi: 20-Aralık-2017)
11. UN, (2012), United Nations Millennium Declaration
12. (online, new :York, <http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.pdf>, (ziyaret tarihi: 25 Aralık 2017)
13. www.ksgm.gov.tr/Pdf/butceleme.pdf(eee) (Erişim Tarihi: 18 Aralık 2017)

Doç. Dr. Aysegül YAKAR ÖNAL

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Nuray ERGÜNEŞ

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçenin Kamu Politikalarında, Stratejik Planlamada ve Bütçelemedeki Önemi

Toplumdaki bireylerin yaşam kalitesi, barınma, sağlık, eğitim, güvenlik ve ulaştırma gibi birçok alanı kapsayan kamu politikalarından önemli ölçüde etkilenir. Kamu politikaları ise siyasi süreç içinde merkezi ve/veya yerel yönetim düzeylerinde politikaların belirlenmesi ve uygulanması ile hayata geçirilir. Küresel eğilimler, kamu yönetiminde politika belirleme ve uygulama süreçlerine özel sektör ile sivil toplum kuruluşlarını da katmış, 'yönetişim' kavramı ile 'yönetim' yerine 'birlikte yönetme' söylemi yaygınlaşmıştır. Yine küresel eğilimlerin bir sonucu olarak, ulus üstü ve uluslararası kuruluşlar da merkezi ve/veya yerel yönetimlerin karar alma ve uygulama süreçlerinin belirleyici unsurlarından biri haline gelmiştir. Tüm bu eğilimler, içinde bulunduğumuz dönemin kamu yönetişimi anlayışında stratejik planlama kavramını öne çıkarmıştır (Günlük-Şenesen vd., 2017: 3; Cairney, 2012: 12-13).

Kadın-erkek eşitsizliği tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de temel sorunlardan biridir. Bu sorun, kadınların iktisadi kaynaklara, kamusal alana erişimini kısıtlamakta ve karar alma süreçlerine katılımını engellemektedir. Bu noktada, toplumsal yaşamı etkileyen, değiştiren, dönüştüren kamu politikalarının rolü önem kazanır. Çünkü kamu politikaları ile mevcut eşitsizlikler giderilebileceği gibi, yeniden üretilebilir veya yeni eşitsizlikler yaratılabilir. Oysa gün-

müzdeki yaygın uygulanma biçimiyle kamu politikaları cinsiyet körüdür. Diğer bir deyişle, örtük olarak herkesin eşit haklara ve olanaklara sahip olduğu varsayılarak, tarafsız sunulan kamu politikalarının kadınlar ve erkekler üzerinde aynı sonuçları yaratacağı kabul edilmektedir. Cinsiyet körü kamu politikaları da kadın-erkek eşitsizliklerinin yeniden üretilmesine neden olmaktadır. O halde, kadınların ve erkeklerin ekonomik ve sosyal konumlarındaki eşitsizlikleri göz önüne alarak oluşturulan kamu politikaları toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında kilit önemdedir. Kısacası, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması toplumsal cinsiyete duyarlı bir kamu politikası yaklaşımıyla mümkün olabilir (Günlük-Şenesen vd., 2017: 5).

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçe Neye Yazar?

Merkezi ve/veya yerel düzeyde devletin politikaları doğrultusunda belirli bir dönemde yapacağı harcamalar ile bu harcamaların gelir kaynaklarını gösteren mali bir plan olan bütçe, aynı zamanda iktisadi, siyasi ve toplumsal öncelikler ve tercihler bütününe yansıtan bir belgedir. Diğer bir deyişle, bütçeler kamu politikalarının mali yansımalarıdır. O halde, cinsiyet körü kamu politikalarının mali yansımaları olan bütçeler cinsiyetlerarası eşitsizliğin üretilmesinin de bir aracıdır. Diğer yandan, bütçeler toplumsal cinsiyete duyarlı bir kamu politikası tasarımı ile eşleştğinde bu kez cinsi-

yetlerarası eşitliğin sağlanmasının bir aracı haline gelir (Günlük-Şenesen, 2013: 98-99). Eşitsizliklerin düzeltilmesinde ve ortadan kaldırılmasında kamu politikalarının mali uzantıları olan bütçelerin toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirilmesinin önemli bir rolü vardır.

Avrupa Konseyi, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçe (TCDB) yapımını, toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırmanın bütçe sürecinde uygulanması olarak tanımlar. TCDB, eşitliği sağlamak için bütçelerin cinsiyet temelinde değerlendirilmesi, bütçeleme sürecinin tüm aşamalarında toplumsal cinsiyet yaklaşımının içerilmesi ve kamu harcamaları ve gelirlerinin yeniden yapılandırılmasıdır (COE, 2005: 10). Bu bağlamda, TCDB, kadınların ve erkeklerin, kız çocuklarının ve oğlan çocuklarının öncelikleri ve fırsatları arasındaki farklılıkları gözetken bir bütçeleme yaklaşımıdır. Bu temelde yapılan bir bütçe kamu kaynaklarının eşitlikçi bir kullanımını ve kamu gelirlerinin yükünün de eşitlikçi paylaşımını beraberinde getirir. Elbette bu sonuca ulaşmak için başlangıç noktası, cinsiyetler arası eşitsizliği sorun olarak belirleyen bir kamu politikası tasarımıdır. Bunu, eşitsizlik alanlarının göstergelerle saptanması ve bu eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için ayrıntılı bir yol haritasının oluşturulması izlemelidir (Günlük-Şenesen vd., 2017: 18). Yaşadığımız dönemin kamu yönetişimi anlayışında sözü edilen ayrıntılı yol haritalarını ise merkezi ve/veya yerel düzeydeki kamu kurumlarının hazırladıkları stratejik planlar oluşturmaktadır. Bu çerçevede, stratejik planlar cinsiyetlerarası eşitsizliklerin düzeltilmesinde ve giderilmesinde önemli rolü olabilecek somut belgelerdir.

Türkiye’de Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçenin Uygulanabilirliği

Toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin bütçelerde ne ölçüde içerildiğini ortaya koyabilmek için öncelikle stratejik plan-bütçe ilişkisini kurmak gerekir. 2005 yılında yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, kamu kurumlarının stratejik planlarını yapmalarını ve bütçelerini de bu plan doğrultusunda hazırlamalarını öngörmektedir. Uzun dönemli, ayrıntılı yol haritaları olan stratejik planlar ile ihtiyaçlar öncelikler temelinde belirlenmekte ve planda yer almayan bir konu bütçeye de girememektedir. Dolayısıyla, toplumsal cinsiyete duyarlı politikalar belirlemek ve bu politikaları stratejik planlara önceliklendirerek yansıtabilmek, TCDB’nin de ön koşuludur. Bu nedenle, bütçenin kaynak kısıtı altında, kadınların ve kız çocuklarının ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik hizmetlerin ve harcamaların bütçenin öncelik sıralamasında üst sıralara taşınması önemli bir konu ve mücadele alanı haline gelir (Yakar Önal, 2011: 83).

5018 sayılı Kanun ile bütçeleme sürecinin daha katılımcı kılınması hedeflenmiş, politikaların belirlendiği stratejik planların katılımcı bir çerçevede oluşturulması öngörülmüştür. Stratejik planlarda yer alan durum analizi, paydaş analizi ve bu paydaşların görüş ve düşüncelerinin çeşitli yollarla tespit edilip, politika belirleme sürecinin bir parçası haline getirilme çabası, planlama ve bütçeleme sürecinin katılımcı boyutunu güçlendirmek üzere tasarlanmıştır. Dolayısıyla, Kanun’un getirdiği bu yenilikler, TCDB uygulamaları için de önemli bir zemin sunmaktadır (Akduran, 2013: 21; Yakar Önal, 2011: 83).

Türkiye nüfusunun yarısını oluşturan

kadınların ve kız çocuklarının, farklı düzeylerde sunulan kamu hizmetlerinin yararlanıcıları olarak, kamu kurumlarının en önemli “paydaş” gruplarından biri olduğunu söyleyebiliriz. Stratejik planlar hazırlanırken kadınların, cinsiyet eşitliği temelinde örgütlenen sivil toplum kuruluşlarının görüş ve düşüncelerinin çeşitli yollarla alınması ve politikaların bu çerçevede oluşturulması TCDB’nin uygulanabilirliği için ilk adımı oluşturur. Ama bundan önce, hem kurumun hem de paydaşların toplumsal cinsiyet eşitlikçi bir bakışa sahip olmaları ve sürecin tüm aşamalarını bu bakışla izlemeleri ve değerlendirmeleri ön koşuldur.

TCDB yaklaşımı Türkiye’de merkezi yönetim düzeyinde 2008 yılında, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008-2013” belgesinde gündeme gelmiştir. Belgede, ülkemizde TCDB uygulaması için hazırlık çalışmalarının başlatılmasına yönelik bir strateji tanımlanmıştır. 26 Ekim 2011 tarihinde dönemin Maliye Bakanı’nın TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda yaptığı sunuşta, bütçemizin toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirileceği ifade edilmiştir. 2009 yılında TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulmuş, faaliyet raporlarında TCDB yapımı önerileri yer almış ve 2012 yılında da TCDB alt komisyonu çalışmaya başlamıştır. 2014 yılında yayımlanan raporu ile görevi sona eren alt komisyon, raporunda merkezi ve yerel yönetim düzeyindeki kurumlarda ve TBMM’de TCDB örnek uygulamalarının geliştirilmesinin gerekliliklerini belirlemiştir. 2013 yılında yayımlanan, Kalkınma Bakanlığı’nın hazırladığı Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) da TCDB konusunda farkındalık oluşturulacağını ve örnek uygulamaların geliştirileceğini ifade etmiştir. Sözü edilen

üst politika belgelerinden hareketle Türkiye’de TCDB’nin merkezi düzeyde kamu kurumlarının gündemine yerleştiği düşünülse de, henüz merkezi düzeyde TCDB’nin uygulama örneği bulunmamaktadır (Günlük-Şenesen vd., 2017: 7).

Yerel düzeyde ise, TCDB yaklaşımını uygulayan belediye ve il özel idaresi sayıca az olmakla birlikte, politika tasarlayan ve/ya da bütçeyle eşleştiren örnekler vardır (Günlük-Şenesen, 2009; Yakar Önal, 2011; Günlük-Şenesen vd. 2017). Türkiye’de TCDB’ye ilişkin farkındalık yaratma ve eğitim etkinliklerinin sivil toplum kuruluşları ve belediyeler tarafından 2006 yılından itibaren düzenlendiği görülmektedir. Gerek merkezi gerekse yerel yönetim düzeyindeki TCDB farkındalığının temel belirleyicilerinden biri Birleşmiş Milletler (BM)’dir. TCDB yapımı, BM’nin kalkınma yardım programlarının kadının güçlendirilmesini sağlama alt hedefinin temel bileşenidir. BM, Türkiye’de 2008’den bu yana öncelikle İçişleri Bakanlığı ile ortaklaşarak, TCDB konusunda toplantılar düzenlemiş, ilgili etkinlikleri desteklemiş, ortak projeler yürütmüş ve son dönemde pilot kent belediyelerinde yoğunlaşan eğitim etkinliklerini desteklemiştir. Tüm bu ortaklaşa çabaları, yerel düzeyde toplumsal cinsiyete duyarlı kamu politikalarının oluşturulmasına yönelik altyapı çalışmaları olarak değerlendirmek doğru olur (Günlük-Şenesen vd., 2017: 8).

Sonuç Yerine...

Türkiye’de sayıları çok fazla olmasa da yerel düzeyde TCDB uygulama örnekleri vardır, ancak TCDB yapımının kurumsallaştığından söz etmek mümkün değildir. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin anaakımlaştırılmasını benimseyen küresel düzeydeki kamu politikalarının belirleyiciliğiyle, gerek

merkezi gerek yerel düzeyde cinsiyet eşitlikçi bakışın kamu politikalarının tasarlandığı stratejik planlarda içermeye başlandığını söyleyebiliriz, ancak bu bakışın planlarda bütünlüklü bir biçimde içselleştirildiğini söylemekten çok uzağız.

Bir diğer sorun, uygulama örneklerinin çoğunlukla dar anlamda TCDB yapımıyla sınırlı kalmasıdır. Günlük-Şenesen’in (2013: 112-113) ifadesiyle, cinsiyetlerarası eşitsizlik perspektifinin sadece kadınlar üzerinden tanımlanması sorunludur. Kadınların konumunu iyileştirmeye yönelik politikalarla eşleşen kaynak tahsisi TCDB yapımı için önemli bir adım olmakla birlikte, geniş açıdan baktığımızda bu yaklaşım kamu hizmetlerinin yararlanıcıları olan kadın-erkek ve kız çocuk-oğlan çocuk temelindeki kamusal kaynak kullanımındaki eşitsizlikleri görünür kılmamaktadır. Oysa, cinsiyetlerarası eşitliğin anaakımlaştırılması tam da bu eşitsizliklerin görünür olmasını amaçlamaktadır. Bu görünürlük ise kamu hizmetlerinden yararlananların verilerinin cinsiyet kırılımında derlenmesi ile sağlanabilir, bu temelde bir TCDB yapımı ile cinsiyet eşitsizlikleri giderilebilir ve kamu kaynakları cinsiyetlerarasında hakça kullanılabilir.

Kaynaklar

1. Akduran, Ö., “5018 Sayılı Kanun ve Kamu İdarelerinde Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme”, Altuğ, F., Kesik, A., Şeker, M. (der.), Kamu Bütçesinde Yeni Yaklaşımlar, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 19-36.
2. Cairney, P., Understanding Public Policy: Theories and Issues, Palgrave Macmillan, Çin, 2012.
3. COE (Council of Europe), “Gender Budgeting”, Final Report of the Group of Specialists on Gender Budgeting (EG-S-GB) RAP FIN, <https://rm.coe.int/1680596143>, Erişim Tarihi: 4 Ocak 2018.
4. Günlük-Şenesen, G., Yücel, Y., Yakar Önal, A.,

Ergünes, N. ve Yakut-Çakar, B., Kadınsız Kentler Toplumsal Cinsiyet Açısından Belediyelerin Politika ve Bütçeleri, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2017.

5. Günlük-Şenesen, G., “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme: Kapsam, Örnekler ve Türkiye İçin Öneriler”, Altuğ, F., Kesik, A., Şeker, M. (der.), Kamu Bütçesinde Yeni Yaklaşımlar, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 97-128.

6. Günlük-Şenesen, G., “Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme: Küresel, Ulusal ve Yerel Boyutlar”, Uluslararası Yerel Yönetimler ve Kadın Konferansı, (3-4 Mayıs 2008), Diyarbakır Bağlar Belediyesi, Diyarbakır, 2009, s. 41-47.

7. Yakar Önal, A., “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme: Yerel Yönetim Deneyimleri”, 3. Uluslararası Kadın Konferansı-Kadın Kentlerine Doğru, Diyarbakır Bağlar Belediyesi, Diyarbakır, 5-6 Şubat 2011, s. 82-88.

Yrd. Doç. Dr. Özgün AKDURAN

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler
Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu
Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

Viyana: “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Kenti”

Viyana Avrupa kıtasında yerel yaşamda kadın erkek eşitliğini politika ve uygulamalarında hayata geçiren ilk şehirlerden biridir. Ancak Viyana Belediyesi'nin bu farkındalığa ulaşması birdenbire olmamış, bu toplumsal cinsiyet eşitliği ve anakımlaştırması konusuna hâkim ve bu konuda sorumluluk olarak gelişmeleri takip eden ilk aktörlerin varlığı ile mümkün olabilmıştır. Bu yazıda Türkiye'deki benzer uygulamalar için motive edici olan Viyana örneğini sizlerle paylaşmak istiyorum.

Viyana Belediyesi'nde toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmaları ilk olarak kent planlaması ve kamusal alan uygulamaları alanında başlatılmıştır (Özgün Akduran: Eva Kail ile yapılan görüşme, Ekim 2016). Halen Viyana Belediyesi Kentsel Altyapı ve Teknoloji Dairesi, Şehir Planlama Biriminde Toplumsal Cinsiyet Uzmanı olarak görev yapan Eva Kail ve iki kadın meslektaş 1987'de göreve ilk başladıklarında belediye planlama projelerine toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini dâhil etmeyi denemişler ancak şaşırtıcı bir direnç ile karşılaşmışlardır. Bunun üzerine genç şehir plancıları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kent yaşamının kadın ve erkekler tarafından deneyimlenen farklı niteliği hakkında farkındalık kazandırmak için 1991 yılında “Kamusal Alanın Sahibi Kim: Kadınların Kentte Gündelik Yaşamı” adında bir sergi açmışlardır. Sergi farklı demografik, sınıfsal ve sosyal özelliklere sahip 8 ayrı kadının Viyana'da kamusal alanda bir gününü fotoğraflarla paylaşan bir sergidir ve bir tır konteynirinin içinde tüm kenti dolaşarak kent sakinlerinin ilgisine sunulmuştur. Söz konusu

serginin yarattığı kamu farkındalığı Viyana Belediyesi'ni bu konuda ilk adımı atmaya sevk etmiş ve 1992'de Kentsel Altyapı ve Teknoloji Dairesi bünyesinde bir Kadın Bürosu kurulmuş, devamında 1998 yılında ise kısa adı Koordinasyon Bürosu olarak geçen; 'Kadınların Gündelik Yaşamını ve Özel İhtiyaçlarını Gözetten Planlama ve İmar Koordinasyon Bürosu' kurulmuştur. Viyana Belediyesi'nin toplumsal cinsiyet eşitliğinin kentini yaratma iddiası ile hayata geçirdiği bu kurumsal birimler toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini entegre etmeye şu çalışma alanlarından başlamışlardır;

- kamusal kullanım amaçlı bina inşası,
- trafik ve ulaşım planlaması,
- kamusal alan planlaması,
- park ve oyun alanı dizaynı,
- toplu konut-barınma ve
- kentsel altyapı-kalkınma projeleri (Irschik vd., 2013).

Bu alanlarda çalışırken Koordinasyon ofisinin dikkat ettiği temel kriter; 'farklı bireylerin farklı ihtiyaçları vardır' ön kabulü olmuştur. Bu doğrultuda farklı yaş, cinsiyet ve kimliklere mensup, engelli olan veya olmayan bireylerin kentteki hareketlilik durumları 'hareketlilik ihtiyacı' ve 'hareketlilik alışkanlıkları' temelinde analiz edilmiş, ayrıca incelenen örneklem bağlamında kim? nerede? ne zaman? nasıl? hareket ediyor soruları analize dahil edilmiştir. Bu analizde bireylerin güvenlik algıları ve hizmetlere erişebilir olma düzeyleri de sorgulanmıştır.

Ayrıca toplumsal cinsiyete duyarlı kent planlaması için stratejik hedefler

oluşturulmuştur (Irschik vd., 2013: 24). Buna göre;

1. İş ve aile yaşamının gerektirdiği sorumlulukların uyumlulaştırılması.
- 'kısa mesafeler şehri' prensibi, kritik mekânlara ulaşımı kolaylaştıran planlama: banka, market, park/açık alan, postane/fatura ödeme merkezleri
2. Mekânların farklı ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmesi ve kaynakların buna uygun dağıtılması.

- Sokak peyzajı ve meydan dizaynı (yaya koridorları, kaldırım genişlik ve yükseklikleri, yer döşeme taşları, rampalar, bina girişlerinin 'engelsiz' kılınması, meydanlarda kol dayanaklı oturak ve banklar gibi...)

3. Yaşam ve konut alanlarının güvenli- emniyetli ve cazip kılınması.

- Kadın, erkek, genç, yaşlı kişilerin günün/gecenin herhangi bir saatinde mahallede özgürce hareket

edebilmesini sağlamak. Endişe yaratan kör noktaların tespiti ve elimine edilmesi-aydınlatma

4. Karar verme ve geliştirme süreçlerine mümkün olduğu kadar farklı grubun katılımının sağlanması.

Analiz ve gözlemler sonucunda oluşturulan toplumsal cinsiyete duyarlı şehir planlama perspektifi 7 kategori altında toplanmıştır (Irschik vd., 2013: 25-29). Bu kategorileri ve öncelik-

leri konuları şu şekilde özetlemek mümkündür;

1. Çok merkezli kentsel altyapının güçlendirilmesi: Alışveriş cadde-lerinin ve canlı merkezlerin hiyerarşik olarak belli bölgelerde kümelenmesinin önüne geçmek, kentsel altyapı hizmetlerinin (park, bahçe, okul, hastane, üniversite...) konumlandırılması, toplu ulaşım ağının yaygınlığı-yakınlığı.

2. Kısa mesafeler şehri: İş ve aile yaşamının gerektirdiği sorumlulukları uyumlulaştıran, ücretli iş, ev işi, bakım, alışveriş ve hizmet kullanımı kombinasyonunu etkin bir şekilde sağlayacak 'kısa mesafeler şehri' prensibi, kritik mekanları adem-i merkezietçi bir şekilde dağıtarak, onlara ulaşımı kolaylaştıran planlamayı ifade etmektedir. Banka, market, park/açık alan, postane/fatura ödeme merkezleri gibi.

3. Yüksek kalitede kamusal alan: Bireylerin farklılaşan ihtiyaçlarına cevap veren planlama. Parkların, meydanların, sokak peyzajının farklı ihtiyaçlara cevap verir şekilde dizayn edilmesi.

4. Çevre dostu ulaşımın desteklenmesi: Koordinasyon Bürosunun yaptığı çalışmalar, yayaların, bisiklet kullanıcılarının ve toplu taşıma kullanıcılarının çoğunun kadın olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda kent sakinlerinin özel araçla seyahati ve otoban merkezli altyapı dizaynı yerine, daha fazla bisiklet, yaya yolu ve toplu ulaşım olanağına erişmesini hedefleyen bir planlama hem toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetmiş hem de çevre dostu sonuçları doğurmuş olacaktır.

5. Güvenli Şehir: Yaşam ve konut alanlarının güvenli-emniyetli ve cazip kılınması kadın, erkek, genç, yaşlı kişilerin günün/gecenin herhangi bir saatinde sokakta, mahallede özgürce hareket edebilmesini sağlamak. 'Görme ve görülme' prensibinden yola çıkarak endişe yaratan kör noktaların tespiti ve elimine edilmesi,

ayrıca aydınlatma sistemlerinin iyileştirilmesi, yaygınlaştırılması.

6. Engelsiz Şehir: Mekânların farklı ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmesi ve kaynakların buna uygun dağıtılması sokak peyzajı ve meydan tasarımı (yaya koridorları, kaldırım genişlik ve yükseklikleri, yer döşeme taşları, rampalar, bina girişlerinin "engelsiz" kılınması, meydanlarda kol dayanaklı oturak ve banklar gibi...)

7. Gündelik hayatın gerekliliklerini gözetken planlama ve imar: Bu kategoriye göre mesken binalar ve kamusal alanlar planlanırken hem ücretli iş ile ev işi arasındaki dağılım ve farklı grupların ihtiyaçları gözetilmektedir. Örneğin 12 yaşına kadar çocuklar ile yetişkinler veya yaşlılar ile her gün şehre ücretli işe gidip bir de hane işi görenler açısından bir evin, apartmanın ve yarı kamusal-kamusal alanların kullanım şekli farklılaşabilir, ihtiyaçları farklılaşabilir. Örneğin apartmanın terasında veya bahçe katında bir çamaşır odası olması tüm gün işte geçirip eve döndüğünde de ev işleri ile meşgul olup dışarı çıkma baha-nesi sunabilecektir. Ayrıca binalarda esnek-farklı daire seçenekleri, oyun alanları, ortak kullanım mekânları, çamaşır-hobi odası, yeterli düzeyde yeşil alan ve alışveriş yerleri de farklı yaşam döngülerine sahip bireyler için kolaylık sağlayacaktır.

Bunlarla birlikte Viyana Belediyesi ayrıca Örgütlenme, Güvenlik ve Emniyet Dairesi altında bir Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması birimi kurmuş ve bu birim belediyenin tüm birimlerinin iş süreçlerine toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması anlayışını entegre edebilmeleri için kolaylaştırma ve izleme faaliyeti ile sorumlu tutulmuştur. Gender Ma-

instreaming Birimi Belediyenin diğer tüm birimlerinin kullanabilmeleri için pratik öneri ve yöntemlerin yer aldığı bir 'Gender Mainstreaming' el kitabı hazırlatmıştır (Förster vd., 2011).

Bu el kitabında yer alan, Viyana Belediyesi'nin, belediye iş süreçlerinde toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması için belirlediği 5 Prensip dikkati çekmektedir;

1- Toplumsal cinsiyete duyarlı bir dil kullanımı: Kadın ve erkeğin metin, konuşma ve görsellerde eşit oranda vurgulanması, temsili.

2- Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmış veri derlemesi: Hizmetler ve ürünler ancak hedef kitlenin kim olduğu iyi bilinirse amacına ulaşır, erişilebilir olur.

3- Hizmetlere eşit erişim: Hizmetler planlanırken kadın ve erkeklerin farklılaşan yaşam deneyimleri göz önünde bulundurulur.

4- Kadınlar ve erkekler karar verme mekanizmalarına eşit şekilde dâhil olmalıdır: Belediye birimlerinde yer alan komisyon, büro, çalışma grubu vb. gibi iş süreçlerinin her düzeyinde kadın ve erkeklerin eşit temsili hem süreçleri hem de sonuçları etkiler. Bu sebeple dengeli bir kadın erkek oranı her zaman en etkili olandır.

5- Yönetim süreçlerine eşit muamele anlayışının entegrasyonu: Sürdürülebilir eşitlik politikaları için toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması, kontrol ve kalite yönetimi gibi yönetsel süreçlere ve her tür değerlendirmeye dâhil edilmelidir.

Yukarıda ana hatları ile tasvir edilen Viyana Belediyesi toplumsal cinsiyet eşitliği kurumsallaştırma çalışmaları her ne kadar ilham verici olsa da, toplumsal cinsiyet eşitliğinin yerel hizmet planlama ve sunumuna entegre edilmesinde tek doğru yol de-

ğildir. Her bir yerelliğin kendi özgün kurum kültürü, toplumsal yapısı, o ülkedeki toplumsal cinsiyet rejimi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için her bir alt sektör ve hizmet alanında öncelik ve ihtiyaçların neler olduğuna göre uygulama da biçim değiştirecek ve kendi kimliğini edinecektir. Türkiye'de de bu özgün deneyimlerin çoğalması dileğimizdir.

Kaynaklar

1. Irschik, E. vd. (2013). *Manual for Gender Mainstreaming in Urban Planning and Urban Development*. Vienna: Urban Development Vienna, Municipal Department 18.
2. Förster, K., Gerlich, W., Posh, H., Bauer, U., Bauer, M., Schultheib, J., Waleczka, A. (2011). *Gender Mainstreaming Made Easy*. Vienna: City of Vienna.

Prof. Dr. Gülay GÜNLÜK ŞENESEN

İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler
Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu
Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Yelda YÜCEL

Bilgi Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi

“Üç dört günde yaptığı bir el işini kişinin 3 liraya satmasına üzülyorum. Sigara parasına dahi değil. Herkes yaptığından ya da bir pazar yeri olmadığından ucuza gidiyor. Üç beş kişi için dükkan açacak hali yok ya...” (Kadın1, Mahalle5, evli)

“[Belediyenin halk gününe] ben çok kere gittim, Ama bir sonuç alamadım. Hatta bir kez ekmek kulübesi verin bana ben işleteyim dedim, eşim rahatsız evde... Dilekçe yaz ver dediler, verdim ama bir sonuç alamadım” (Kadın3, Mahalle5, evli)

“Ekme kartı veriyor belediye, ekmeği oradan alıyoruz, belediyenin başka hiçbir yararı yok” (Kadın4, Mahalle4, evli)

Dirlik Temelli Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Yaklaşımı: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi örneği

“Kurslar terminal tarafına açıldı geçen sene, bu sene de varmış, servisle getirip götürüyorlar, yemek de var uygun fiyata. Ama bizim çocuklar var okula giden, öğlende eve yemeğe geliyorlar, nasıl gidelim?” (Kadın3, Mahalle3, evli)

“Buralarda hava kararınca dolaşılmaz, merkezde gezilir...” (Kadın3, Mahalle4, evli)

Kadinsız Kentler (2017: 375-390)

Dilimizde ‘yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim, huzur, erinç ve (Osmanlı Devleti’nde) bir hizmete karşılık olmak üzere bir kimseye devletçe verilen aylık veya bir yere bağlı gelir’ gibi çok çeşitli anlamlara denk düşen dirlik (well-being) kavramı bu tanımlamalardan da anlaşılacağı gibi çok boyutlu, nesnel ve öznel faktörleri aynı anda içeren karmaşık bir durumu ifade eder. Bu kavram aynı zamanda kadınlar ve erkeklerin yaşam pratiklerinde farklı süreçlere denk düşmektedir. Yukarıda alıntılarladığımız Kadinsız Kentler (2017) kitabının saha çalışmasından örneklerde olduğu gibi, dirlik kadınların yaşamında emeğinin karşılığını alıp alamamasında, ürününü satacak yer bulup bulamamasında, taleplerini iletip iletememesinde, kamu yardımlarına ulaşp ulaşamamasında, çocuklarının bakımını üstlenecek bir yer bulup bulamadığında, bu yüzden eğitim ve iş imkânlarının kısıtlanıp kısıtlanmadığında, kent

güvensizliğinde veya başka pek çok biçimde kendini gösterebilir. Bu nedenle, kadınlar ve erkekler için dirliğin farklı boyutlarının göz önünde bulundurulması (başta yerel yönetimlerde olmak üzere) kamu politika tasarım ve uygulama süreçlerinin etkinliği için yaşamsaldır. Bunun için, örneğin bir belediyenin hizmetlerinin yararlanıcısı kişilerin dirliğini, daha dar bir ifadeyle yaşam kalitesini anlayabilmesi; bunun için ise, kuramsal/kavramsal çerçeve, ölçüm araçları ve yöntemleri geliştirebilmesi gerekir.

Amartya Sen, Martha Nussbaum ve Ingrid Robeyns’in ekonomi yazınına kazandırdığı yapabilirlikler (capabilities) yaklaşımı, dirliği ölçmek ama aynı zamanda bu konuya feminist açıdan yaklaşmak için çok elverişli bir çerçeve sunmaktadır. Bu yaklaşıma göre, bireyin dirliği, kişinin kendi seçimlerinin sonucunda kişinin yapabildiği ve olabildiği durumların, yani, ‘işlevsellikler’in (functionings) bir sonucudur. Örnek vermek gerekirse, bunlar eğitilmiş, sağlıklı olma, sokağa çıkabilme, boş zamanlarını değerlendirebilecek faaliyetler içinde olabilme, sağlıklı olma, sosyal ilişkiler içinde yer alma gibi durumlardır. ‘Yapabilirlikler’ (capabilities) ise bu işlevselliklerin erişilebilir fırsatları olarak tanımlanmaktadır. Çünkü kişi ancak sunulan fırsatlara erişim imkânı varsa, bu fırsatlar içinden kendi yaşamak istediği yaşamı gerçekleştirebilir

özgürlüğüne sahip olabilir. Tıpkı belediyenin servisle getirip götürdüğü, hatta buralarda yemek bile sağladığı kurslara çocuğunun bakımı nedeniyle gidemeyen kent sakini kadının itirazında olduğu gibi, fırsatların olması kadınların ona erişebilir olduğu anlamına gelmez.

Nussbaum (2003) ‘temel insani yapabilirlikler’ adını verdiği bir liste oluşturmuştur. Bu listede yer alan 10 temel yapabilirlik şunlardır: Normal bir sürede insanca bir yaşam sürbilmek; bedeni olarak sağlıklı olma; bedensel bütünlüğe sahip olma; duyuları, hayal gücünü, düşünme ve mantığını kullanabilme; duygulanabilme; iyiyi ayırtedebilme ve kişinin kendi yaşam planı üzerinde tasarrufu olabilmesi; duygusal yakınlık kurabilme; bitki, hayvan ve çevreyle ilişkili, onlara değer vererek yaşayabilme, oyun oynayabilme/eğlenme, kişinin çevresine toplumsal katılım ve mülk edinebilme yoluyla etkide bulunabilmesi.

Yerel yönetimler yukarıda saydığımız temel yapabilirlikler kümesini etkileyebilme ihtimalleri nedeniyle bireysel ve toplumsal dirliğin sağlanmasında önemli aktörler olarak işlev görürler. Örneğin, bir belediye parkların, durak sayılarının ve aydınlatmanın artırılması gibi, kadınların lehine sağladığı her türlü hizmet ile dirliğe olumlu katkı yapacak fırsatları sunabilir. Ama aynı şekilde, kadın ve erkekler arasındaki cinsiyet ayrımcılığının farkında olmayan bir belediye, çeşitli kesimlerin farklı ihtiyaçlarını dikkate almadığında var olan eşitsizlikleri derinleştirebilecek bir etkide de bulunabilir.

Bütünlüklü bir perspektif olarak yapabilirlikler yaklaşımı daha sonra toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe çalışmalarında oldukça yaratıcı bir yöneme esin kaynağı olmuş ve bu yöntem ‘Dirlik Temelli Toplumsal Cin-

siyete Duyarlı Bütçeleme’ (Well-Being Gender Budgeting) adını almıştır (Addabbo 2016; Günlük-Şenesen vd. 2017; Yücel ve Günlük-Şenesen, 2018).

Günümüzde genellikle uygulanan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe uygulamalarından farklı olarak Dirlik Temelli Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (DTCDB) bireylerin yapabilirliklerine odaklanır ve özellikle kamusal otoritelerin faaliyetlerinin söz konusu bölgede yaşayan kadın ve erkeklerin yapabilirliklerini ne derecede iyileştirdiğini ortaya çıkarmaya çalışır. DTCDB öncelikle yerel yönetim odaklı bir yaklaşımdır. Yerel yönetimlerin fonksiyon ve sorumlulukları ile ilişkili, yerel olarak tanımlanmış bir ‘yapabilirlikler’ listesinin oluşturulmasını; buna uygun göstergelerin üretilmesini ve bütçeler yoluyla yapabilirlikler ve yerel yönetim politikalarının etkileşiminin incelenmesini önermektedir (Addabbo 2016).

DTCDB yaklaşımının uygulamasına bir örnek olarak 2015 yılı Performans Programı’nın yapısını irdelemeye uygun bulduğumuz Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin faaliyet ve kaynak planlamasını ele aldık.

Dirlik ve Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bütçesi

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin 2015 yılı için planladığı bütçe verilerini, belediyenin faaliyetlerinin kadınların kentteki yaşam kalitesini yükseltebileceği ve eşitsizlikleri azaltmada etkili olabileceği beklentisiyle değerlendirdik ve Tablo 1’de kadınlar için kaynak dağılımını izini sürebildiğimiz altı yapabilirlik temelinde sınıflandırdık. Bunlar, bakım hizmetlerine erişim, ücretli istihdama ve uygun çalışma koşullarına erişim, şiddetsiz bir yaşama erişim, sağlığa erişim, eğitim

ve öğrenime erişim, boş zaman ve spor etkinliklerine erişim ile ücretli istihdama ve uygun çalışma koşullarına erişim yapabilirlikleridir. Örneğin, ‘yeni çocuk, yaşlı ve engelli bakım merkezleri projelerinin yapılması’ kadınların kentteki yaşamını çok hızlı ve olumlu etkileyebilecek olan bakım hizmetlerine erişim yapabilirliği harcamasıdır; sorumlu birim Fen İşleri’dir ve ayrılan kaynak 2015 itibarıyla 50,000 TL’dir. Bu yapabilirliklere ‘Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planı’nın hazırlanması’ gibi doğrudan toplumsal cinsiyet eşitliği konusunu içeren harcamaları kapsayan kategoriler de eklenebilir. Bu şekilde tüm bütçenin kırılımı incelendiğinde, Tablo 2’de özetlediğimiz gibi Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’sinin toplam 773 milyon TL’lik bütçesinin ancak %1,4’ünün kadınların yapabilirliklerini iyileştirebilecek harcamalar (%1.36) ile kurum içinde ve il genelinde toplumsal cinsiyet perspektifinin yerleştirilmesi ve cinsiyet eşitsizlikleri ile mücadele (%0,06) tahsis edildiği görülmektedir.

DTCB yaklaşımı, kadınların yapabilirliklerine ilişkin politika taahhütlerinin içeriğini ve uygulamadaki sürekliliğini ayrılan kaynakların düzeyi ile birlikte sorgulama olanağı sağlamaktadır. Belediyelerde politika tasarımı ve kaynak tahsisi sürecinde DTCB yaklaşımının benimsenmesi uygulamaların etkinliğini arttıracak, toplumsal ve bireysel refah artışına katkıda bulunacaktır.

Kod	Performans Programı'nda Yer Alan Faaliyet	İlişkili Yapabilirlik	Sorumlu Daire	Planlanan Kaynak 1000 TL
4.1.4	Yeni çocuk, yaşlı ve engelli bakım merkezleri projelerinin yapılması	Bakım hizmetlerine erişim	Fen İşleri	50
4.2.1	Anne merkezleri ve okul öncesi eğitim merkezlerinin tefrişi ve işletilmesi	Bakım hizmetlerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	1 000
4.2.2	Kadın girişimcilere danışmanlık hizmeti verecek İŞGEM Ofisi yer temini ve işletilmesi	Ücretli istihdama ve uygun çalışma koşullarına erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	(500)*
4.2.3	Aile danışmanlık merkezinin işletilmesi	Şiddetsiz bir yaşama erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	(500)*
4.2.4	Kadın konuk evlerinin işletilmesi	Şiddetsiz bir yaşama erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	(100)**
4.5.3	Çamaşırhane kurulması	Bakım hizmetlerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	(500)*
4.6.1	Yaşlılara yönelik gezi düzenlenmesi	Bakım hizmetlerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	50
4.7.3	Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimine katkıda bulunmak amacıyla yaşayarak öğrenme merkezi gibi merkezlerde faaliyetler düzenlenmesi, kadınlara rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi	Bakım hizmetlerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	(100)**
4.7.4	Kadın sığınma evinde barınma ve korunma hizmeti sunulması	Şiddetsiz bir yaşama erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	(500)**
6.16.4	Doğum öncesi Anne Otel hizmete açılması	Sağlığa erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	150
6.16.6	Gebelik Okulu Merkezinin hizmete açılması	Sağlığa erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	100
6.16.7	Bakıma muhtaç kişilerin sağlık ve esenlik ihtiyaçlarının karşılanması için "Evde Bakım ve Sağlık Merkezi"nin gerekli donanım ve altyapısının oluşturularak hizmete açılması	Bakım hizmetlerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	3 000
6.16.8	Mobil Mamografi aracının hizmete sunulması	Sağlığa erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	100
6.21.1	Yaşlılara yönelik Gündüz Bakım Evinin hizmete açılması için gerekli donanım ve altyapısının oluşturulması	Bakım hizmetlerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	50
9.1.2	İl genelinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği perspektifiyle kadınlara yönelik okuma yazma kurslarının düzenlenmesi	Eğitim ve öğrenime erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	20
9.1.3	İl genelinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) perspektifiyle kadınlara yönelik sanatsal ve kültürel faaliyetler (sinema, tiyatro, gezi, piknik vb.) düzenlenmesi	Boş zaman ve spor etkinliklerine erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	100
9.1.4	İl genelinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği perspektifiyle GASMEK bünyesinde kadınlara yönelik mesleki eğitimler düzenlenmesi	Ücretli istihdama ve uygun çalışma koşullarına erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	50
9.1.9	Kadına şiddetin önlenmesi ile ilgili, bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	Şiddetsiz bir yaşama erişim	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	160
9.2	Engelli Vatandaşların Sosyal Hayata Adaptasyonunu Sağlamak (danışmanlık, bakım, teçhizat, sosyal faaliyet vb.)	Bakım hizmetlerine erişim	Engelliler	5.660
Yapabilirlikler Toplamı 10 490				
9.1.1	Gaziantep Yerel Eşitlik Eylem Planını (GYEEP)' in hayata geçirilmesi için Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planının (BEEP) hazırlanması	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği için Kurum kapasitesi	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	10
9.1.5	TCE ve TCDB (Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme) konularında Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı personeline yönelik eğitim düzenlenmesi	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme için Kurum kapasitesi	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	50

9.1.6	İl genelinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği perspektifiyle kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın önlenmesi, erken yaşta evliliğin önlenmesi ve aile birliğinin korunmasına yönelik farkındalık yaratıcı eğitimler düzenlenmesi	Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Anaakımlaştırma	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	200
9.1.7	İl genelinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği perspektifiyle düzenlenecek olan farkındalık yaratıcı eğitimler için materyaller hazırlanması ve dağıtılması	Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Anaakımlaştırma	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	100
9.1.8	Kadın Dostu Kent olma çalışmaları doğrultusunda faaliyetler düzenlenmesi	Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Anaakımlaştırma	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	100

Kaynak: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi 2015 Mali Yılı Performans Programı ve 2015 Faaliyet Raporu'ndan derlenmiştir. (<https://gantep.bel.tr/>)

Notlar:

*Bu faaliyetlerin 2015 yılında gerçekleşmediği Faaliyet Raporu'nda (s.187-188) belirtilmektedir. Planlanan kaynak toplamına katılmamıştır.

**Bu faaliyetler 2015 Faaliyet Raporu'nda yer almamaktadır. 2015 yılındaki gerçekleşme durumu belirsizdir. Planlanan kaynak toplamına katılmamıştır.

Tablo 1. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin faaliyet ve kaynak planlamasının kadınların dirliğine doğrudan katkısı açısından dökümü, 2015

Yapabilirlikler	Planlanan Kaynak 1000 TL
Boş zaman ve spor etkinliklerine erişim	100
Bakım hizmetlerine erişim	9.810
Ücretli istihdama ve uygun çalışma koşullarına erişim	50
Sağlığa erişim	350
Eğitim ve öğrenime erişim	20
Şiddetsiz bir yaşama erişim	160
Kadınların Yapabilirlikleri	10.490
Toplumsal cinsiyet eşitliği için kurum kapasitesi	60
Toplumsal cinsiyet eşitliğini anaakımlaştırma	400
Toplam	10.950
Toplam bütçe (ödenek)	773.320

Kaynak: Tablo 1

Tablo 2. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin faaliyet ve kaynak planlamasının Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine katkısının bileşenleri, 2015

Kaynaklar

1. Addabbo, Tindara. 2016. "Gender Budgeting in the capability approach: from theory to evidence", Campbell, J. and Gillespie, M. (eds) *Feminist Economics and Public Policy: Reflections on the Work*
2. and Impact of Ailsa McKay. Abingdon: Routledge: 54-60.
3. Günlük-Şenesen, Gülay; Yücel, Yelda; Yakar Önal, Ayşegül; Ergüneş, Nuray; Yakut Çakar, Burcu. 2017. *Kadınsız Kentler: Toplumsal Cinsiyet Açısından Belediyelerin Politika ve Bütçeleri*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

4. Nussbaum, Martha Craven. 2003. "Capabilities as fundamental entitlements: Sen and social justice", *Feminist Economics*, vol. 9(2 – 3), 33 – 59.
5. Yücel, Yelda; Günlük-Şenesen, Gülay. 2018. "Sustainability of gender budgeting in local administrations in Turkey: An assessment from the well-being perspective". O'Hagan, A., Klatzer, E. (ed.) *Gender Budget Analysis in Europe: Developments in Practice*. Hampshire: Palgrave Macmillan. (baskıda)
6. NOT: Gülay Günlük-Şenesen'in bu çalışması İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince desteklenmiştir. Proje Numarası: BEK 25563.

Doç. Dr. Burcu YAKUT ÇAKAR

Bağımsız Araştırmacı

“Hep ev, hep ev olmaz... Park olsa çocuklar oynarken biz de komşularla sosyalleşebiliriz. Ben işe girdikten sonra farkına vardım... eksiklerin olduğunu anladım... Burada yaşıyorsak düzgün bir yaşam istiyoruz” (Kars, Kadın5-2, Evli)

“Kursa gidemem, saatleri uymuyor, oğlan öğlen okuldan eve yemeğe geliyor” (Nevşehir, Kadın3-5, Boşanmış)

“Peyzaj konusunda hatalar var. Kaldırımlarda yürünemiyor. Yaşlılar büyük kaldırım üstü tabelalara takılıp düşebiliyor. Vergi verdiğimiz halde hizmetlerin kalitesizleşmesine sinir oluyoruz” (İzmir, Kadın2-7, Evli)

“Belediyenin bize faydaları var ama kullanamıyoruz. Bizi dışarı bırakmazlar, evli olsak da bırakmazlar. Kadın destek merkezine gitmek istedim ama evden izin vermediler” (Şanlıurfa, Kadın1-4, Bekâr)

Yukarıdaki sözler Türkiye’nin farklı bölgelerinden, Birleşmiş Milletler Ortak Programı (BMOP) kapsamında 2006 yılından itibaren “Kadın Dostu Kent” olma taahhüdünde bulunmuş kentlerde yaşayan, farklı yaş grubu ve sosyo-ekonomik statüden kadına ait. Sözü geçen bu ortak program dâhilinde “...kadın dostu kentler, kentin sunduğu ekonomik, sosyal ve siyasi fırsatlardan kentte yaşayan herkesin eşit biçimde yararlan-

“Kadınsız Kentler” kitabı tanıtım yazısı

cağı kentler” olarak tanımlanıyor ve taahhütname çerçevesinde proje kapsamındaki kentlerin yerel yöneticileri (valiler ve belediye başkanları) tarafından bu eşitliğin tesis edilmesine dair idari, kurumsal ve politika düzeyinde bir dizi yükümlülük imza altına alınıyor. “Kadınsız Kentler” kitabımıza konu olan araştırmamızda “bütçeleri[mizi] ‘toplumsal cinsiyete duyarlılık’ ilkesini göz önünde bulundurarak hazırlama” yükümlülüğüne odaklanarak, kamu politikasının bütçe ile bağlantısı üzerinden yerel yönetimler tarafından sunulan hizmet ve politikalar çerçevesinde, somut olarak Kadın Dostu Kent (KDK) taahhüdünde bulunmanın yarattığı muhtemel farkları, sınırlı biçimde toplumsal cinsiyet dirliği açısından ortaya çıkarmayı amaçladık. Burada beklentimiz, bu taahhütte bulunan kentlerin toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda benzer taahhütte bulunmamış kentlere kıyasla daha önde – hatta öncü – olması yönünde idi. Bu bağlamda KDK projesi kapsamında olan kentler arasından coğrafi çeşitliliği yansıtacak biçimde Kars, Samsun, Şanlıurfa, Nevşehir, İzmir’i seçtik; bu kentlerle eşlediğimiz karşılaştırma grubunu ise BMOP kapsamında olmayan ama sosyo-ekonomik açıdan benzerliğinin yüksek olduğu varsayımıyla komşu kentlerden (sırasıyla Erzurum, Ordu, Diyarbakır, Kayseri, Manisa) oluşturduk. Hem sahada veri toplarken, hem de verileri analiz ederken ikili karşılaştırma yaparak bölgesel yakınlığın toplumsal ve iktisadi yapılar açısından varsaydığımız benzerlikleri kadar özgüllüklerini yansıtmaya çalıştık.

Kamu politikaları, toplumsal cinsiyet açısından “nötr” müdahaleler değil – nitekim, bu politikalar mevcut eşitsizlikleri derinleştirir ya da bu eşitsizlikleri giderici etkide bulunur. Kamu politikalarının tasarımından uygulamasına her aşamada cinsiyete duyarlı bir yaklaşım çerçevesinde bütünlüklü biçimde kurgulanması toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması, politika taahhütlerinin ve çıktılarının izlenmesi ise eşitlik denetimi ya da toplumsal cinsiyet denetimi olarak nitelendirilir. Bu çerçevede kamusal kaynak dağılımlarının yansımaları olarak bütçeler bu denetim için önemli araçlar olarak ortaya çıkıyor, çünkü bütçeler politika ve uygulamalar için ayrılan (ve ayrılmayan) kaynaklar üzerinden ayrımcılığın/eşitsizliğin izini sürebilmeye ve gerekli ise uygun müdahaleyi tasarlamaya olanak sağlıyor. Kitabımıza konu olan araştırmamızda da toplumsal cinsiyet perspektifinden politika, hizmet ve uygulamaların değerlendirilmesi için Dirlik Temelli Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (DTCDB) yöntemini Türkiye özelinde uyarlayan bir yöntem uyguladık. Dolayısıyla bu çalışmanın hem dünya hem de Türkiye yazınına özgün katkısını belediye bütçelerinin toplumsal cinsiyet perspektifi ile kadınların yapabilirlikleri bağlamında dökümünün yapılması, böylece belediye harcamaları üzerinden kentte yaşayanların yapabilirliklerinin analiz edilebilmesi olarak özetlemek mümkün. Yapabilirlikler yaklaşımını temel alan bu yöntem ile bireysel ve kolektif dirliğin sağlanmasında etkili olan kadın bireylerin toplumsal refaha katkıları açısından üstlendikleri kilit rolün önceliğini vurguluyoruz. Nitekim

kadınlar, hem sunulan hizmetlerin yararlanıcıları olarak, hem de hane içi üretim ve bakım emeği yoluyla da hanedeki tüm bireylerin refahına sundukları katkı bağlamında kolektif dirliğin sağlanmasında etkin.

Kitaba konu olan araştırmamızın masa başı çalışması kapsamında örneklemdeki on kent için öncelikle stratejik planlar, yerel eşitlik eylem planları gibi politika belgelerini toplumsal cinsiyet denetimine tabi tuttuk. Bununla birlikte, kuramsal yaklaşımımız çerçevesinde on temel yapabilirlik tanımladık, sıraladık ve belediye fonksiyonları ile eşleştirerek örneklemizde yer alan on belediyenin performans programlarını gözden geçirdik. Bu yapabilirlikler sırasıyla güvenli ve yeterli yaşam alanına erişim, yeterli hareketliliğe ve çevresel planlamaya erişim, boş zaman ve spor etkinliklerine erişim, bakım hizmetlerine erişim, toplumsal ve siyasal katılım, ücretli istihdama erişim, parasal gelire erişim, sağlığa erişim, eğitim ve öğrenime erişim ve şiddetsiz bir yaşama erişim şeklinde tanımlandı. O yılın bütçe taahhüdü olan performans programlarında yer alan her bir harcama kalemini kullanarak, hem bu on yapabilirlik ile ilişkileri, hem de belediye fonksiyon ve organizasyon yapısıyla bağlantıları açısından inşa ettiğimiz çoklu bir matris yöntemi ile bütçe kaynaklarının toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesi lehine ne oranda ayrıldığını anlamaya çalıştık. Saha çalışmasında ise belediyelerde ilgili birimlerdeki uzmanlar ve yöneticiler ile yapılan görüşmelerle hizmet sunanların perspektifini irdelemeye odaklandık. Bunun yanında, çeşitli hizmet birimlerinde (örneğin meslek edindirme kursları, mahalle evleri vb.) ve mahallelerde görüştüğümüz kadınlarla da hizmetlerden yararlananların değerlendirme ve beklentilerinin izini sürmeye uğraştık.

Sahada veri toplama sürecinde ve sonrasında derlediğimiz verileri analiz ederken ikili karşılaştırmaları ön planda tuttuk – bu şekilde bölgesel yakınlığın başta varsaydığımız toplumsal ve iktisadi yapılar açısından benzerlikleri kadar özgül yanlarını da yansıtabilmeye çalıştık. Burada özellikle altını çizmeyi önemli gördüğümüz husus kentlerde kadınların dirliğinin çok katmanlı bir niteliğe sahip olması. Bundan dolayı kentleri analize tabi tutarken her bir boyuta tek tek bakmak ve kentin özgün koşulları çerçevesinde bir profil çıkarmanın daha anlamlı olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca, sadece kadın odaklı faaliyet ve hizmetlere değil, toplumun ve tabii ki kadınların da yaşam koşullarını iyileştirecek tüm faaliyetleri sınıflandırmaya çalıştığımızın altını çiziyoruz. Biraz genelleştirme pahasına da olsa, kentlerdeki duruma dair kadınların yapabilirlikleri ile doğrudan ve dolaylı ilişkilendirdiğimiz harcamaların bütçe içindeki paylarını şu şekilde özetlemek mümkün: Kars (yüzde 62), Erzurum (yüzde 42), Şanlıurfa (yüzde 37), Diyarbakır (yüzde 37), Nevşehir (yüzde 28), Kayseri (yüzde 67), İzmir (yüzde 53), Manisa (yüzde 42), Ordu (yüzde 50). Bu payları biraz dikkatli değerlendirmek gerekiyor, çünkü araştırma kapsamında incelediğimiz kentlerin tümünde bu harcamaların da kabaca yüzde 80 ila 90’ını altyapı ve ulaşım harcamalarından oluştuğunu tespit ettik. Öte yandan, bu kentlerde kadınlarla doğrudan ilişkilendirilebilen istihdam, bakım hizmetleri, katılım, şiddetsiz yaşam, toplumsal cinsiyet anaakımlaştırması faaliyetlerine ayrılan toplam kaynağın bütçe payının yüzde 1’den az olduğunu görüyoruz. Kent ikilileri üzerinden baktığımızda başlıca bulgularımızı şu şekilde özetleyebiliriz:

İzmir’de kurumsal açıdan toplumsal cinsiyet anaakımlaştırmasının ol-

dukça ileri düzeyde olduğunu, dahası belediyenin hizmet ve faaliyetlerinin araştırma kapsamındaki pek çok kente göre daha fazla bir kısmının kadınların dirliğine yönelik biçimde ve etkili olarak yürütüldüğünü belirledik. Manisa’da ise belediye hizmetlerinin kadınların dirliğini dengeli ve bütünlüklü bir yaklaşımla etkilemekten uzak olduğunu tespit ettik.

- BMOP’a başladığı dönemden itibaren, yani 2006’dan beri dâhil olan kentlerden Kars’ta 2013 yılı itibarıyla toplumsal cinsiyet farkındalığının birim faaliyetlerine tam olarak yansımadığını gördük. Dahası, sunulan hizmetler de kadınların dirliği açısından fark yaratan bir etki ortaya çıkarmıyor. Erzurum’da ise toplumsal yapı, cinsiyet normları ve mevcut eşitsizliklerin baskın biçimde kentsel hizmetlerin kadınların dirliğine etkisini kısıtladığını belirledik.

- Kars gibi erken dönemde programa katılan Nevşehir’de belediyedeki uzun dönemli bir toplumsal cinsiyet çalışmaları tecrübesinin yavaş da olsa hizmetlerin kadınların dirliğine olumlu etki etmeye başladığını gözledik. Küçük ölçekli bu kentle karşılaştırıldığında, Kayseri gibi bir büyükşehirde ise bu tür çalışmalar ve farkındalık mevcut olmadığından, belediye bütçesinden yapılan harcamaların hizmet ve politikalar eliyle dönüştürücü bir etki yaratması söz konusu olmuyor.

- Şanlıurfa’da BMOP’a ilişkin taahhütlerin yeterli ölçüde yerine getirilmemiş olduğunu gözlemledik; bu kentte belediye hizmetleri kentsel altyapı ve üstyapıya odaklı biçimde yapılıyor ve kadınların dirliğine katkı sunabilecek diğer alanlar geri planda kalmış durumda. BMOP kapsamında olmadığı halde Diyarbakır’da ise araştırmanın yürütüldüğü dönemdeki faaliyetlere cinsiyete duyarlı bir yakla-

şımın hâkim olduğunu gözlemledik. Bu durum, kente özgü siyasetin kadını odağa alan bir bakış açısına sahip olması, kentteki kadınların hem bilinç düzeylerinin hem de siyasete aktif katılımlarının son derece yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan kentteki belediye hizmetlerinin kadınların dirliğini doğrudan etkileyen bakım hizmetlerine erişim, parasal gelire erişim gibi alanlarda ve sosyal hizmet fonksiyonu çerçevesinde yoğunlaştığını tespit ettik – bu da hizmetlerin toplumsal yapının 1990'lardan itibaren zorunlu göç ile dönüşümünün beraberinde getirdiği işsizlik, yoksulluk gibi yapısal sorunlara doğrudan yöneldiğini gösteriyor.

-İncelediğimiz kentler arasında BMOP'a en geç dâhil olan Samsun'da mevcut taahhütlerin henüz kadınların dirliği açısından bir fark yaratmadığını belirledik. Ordu'da ise kentsel hizmetlerin dirlik açısından nispeten olumlu etkide bulunmasına rağmen dengeli ve bütünlüklü bir yaklaşımın araştırmanın yürütüldüğü dönemde mevcut olmadığını tespit ettik.

Araştırmamız kapsamında incelediğimiz kentlerdeki eşitsizliklere genel olarak baktığımızda, toplumsal yapı, cinsiyet ilişkileri ve normları, siyasi yapılanma gibi yapısal unsurların kadınların dirliği açısından belirleyici nitelikte olduğunu görüyoruz. Özellikle, belediyelerin politika ve hizmet planlama sürecinde harcama alanlarını belirler ve sıralarken, kentin altyapı ihtiyacının öncelikli olarak addedilmesi, belediyenin politik konumu, kentteki muhafazakâr ve ataerkil yapının etkisi gibi farklı unsurların etkisi önem kazanıyor. Öte yandan, politika ve programların yararlanıcıları olan kentli yurttaşların ve özellikle de kadın yurttaşların hizmetlere ilişkin ihtiyaç, beklenti, talep ve değerlendirmelerinin sistematik olarak cinsi-

yete duyarlı politika üretim sürecinin parçası olmalarının da çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu açıdan yerelde kadınların aktif katılımını sağlayan (örneğin kent konseylerinin kadın meclisleri gibi) mekanizmaların mevcut olmadığı yerlerde kurulması, hâlihazırda bulunduğu yerlerde ise güçlendirilmesini ve etkin biçimde işlerliğinin sağlanmasını öneriyoruz. Dahası, cinsiyete duyarlı veri ve göstergelerin türetilerek hizmet ve politikaların toplumun farklı kesimleri açısından etki ve sonuçlarının değerlendirilmesi gerekiyor. Nihayetinde, araştırmamız kapsamında incelediğimiz belediyelerde toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık söz konusu olduğunda bunun politika tasarımına da bir biçimde yansındığını gördük. Bunun yanında, hizmet alanların taleplerinin karşılanmasının bütçe bileşiminin de dönüşmesiyle sağlanacağını aşikâr olduğunu düşünüyoruz. Bu şekilde kentlerde tüm yurttaşlar için daha özgür, eşitlikçi ve kaliteli bir yaşamın sunulabilmesinin mümkün olabileceğine inanıyoruz.

Kaynaklar

1. *Günlük-Şenesen, G., Yücel, Y., Yakar Önal, A., Ergüneş, N. ve Yakut-Çakar, B. (2017) Kadınsız Kentler: Toplumsal Cinsiyet Açısından Belediyelerin Politika ve Bütçeleri. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.*
2. *http://www.kadindostukentler.org/kdk-kadin-dostu-kent.php (son erişim 04.01.2018).*
3. *Bu yükümlülükler şu şekilde ifade edilmektedir: "1. İllerimizde yerel paydaşların katılımıyla İl Kadın Hakları Koordinasyon Kurulu'nu oluşturmayı, 2. Belediye ve İl Genel Meclislerimizde Kadın-Erkek Eşitlik Komisyonu'nu kurmayı, 3. Belediye ve Valiliklerimizde Kadın-Erkek Eşitlik Birimi kurmayı, 4. İllerimizin Yerel Eşitlik Eylem Planları'nı yerel paydaşlarımız (yerel kamu kurumları, yerel yönetimler, kadın örgütleri, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları) ile birlikte hazırlamayı ve uygulanmasını takip etmeyi, 5. Bütçelerimizi "toplumsal cinsiyete duyarlılık" ilkesini göz önünde bulundurarak*

hazırlamayı, 6. Kadın örgütleri ile kadın ve kız çocuklarının konumlarını güçlendirme konusunda işbirliği yapmayı, 7. Kadın-Erkek Eşitliği konusunda toplumu bilgilendirici çalışmalar yürütmeyi, 8. Proje kapsamında düzenlenecek faaliyetleri desteklemeyi, bu çerçevede sahip olduğumuz her türlü fiziki ve sosyal donatıların proje kapsamında kullanılması ve bunların organize edilmesinde personele gerekli kolaylığı sağlamayı görev addederek KADIN DOSTU KENT olmayı taahhüt ediyoruz."

4. *Kaynak: http://www.kadindostukentler.org/content/docs/taahhutname.pdf (son erişim 03.01.2018).*

5. *TÜBİTAK Sosyal Bilimler Araştırma Grubu (SOBAG) tarafından desteklenen 15 aylık bu araştırma projesi 2013-2014 döneminde yürütüldü. Proje ekibinde benimle birlikte bu sayının diğer yazarlarından Prof. Dr. Gülay Günlük Şenesen, Doç. Dr. Yelda Yücel, Doç. Dr. Ayşegül Yakar Önal ve Doç. Dr. Nuray Ergüneş araştırmacı olarak, Prof. Dr. Şemsa Özar proje danışmanı olarak, genç arkadaşlarımız Ar. Gör. İpek Gümüşcan ve Ar. Gör. Mustafa Kahveci de bursiyer olarak yer aldı.*

Prof. Dr. Gülten SÖNMEZ SEBER

Klinik Psikolog
Odunpazarı Belediyesi Meclisi Üyesi

Eskişehir Odunpazarı Belediyesi'nde Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçe-leme konusunda çalışmalar, 2014 yılı mahalli idareler seçimlerinden sonra yeni oluşturulan 2015–2019 Stratejik Planı ile birlikte başlamıştır.

İlk olarak kurumun Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme konusundaki durumu iç paydaş anketleri ile analiz edilmiş ve yapılması gereken çalışmalar ortaya konulmuştur. Yapılan tüm değerlendirmeler dikkate alınarak, 2015–2019 Stratejik Planı'nda stratejik hedeflerden biri toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik olarak belirlenmiştir. Bu stratejik hedefte, belediye olarak yapılan tüm hizmetlerde toplumsal cinsiyet eşitliğini esas alacak çalışmalar yapılması planlanmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği alanında yapılan çalışmalar, Strateji Geliştirme Müdürlüğü bünyesinde kurulan "Eşitlik Birimi" ile sürdürülmektedir. Bu kapsamda; ilçe genelindeki mahallelerde nüfus yapısına yönelik istatistikî veri toplama çalışmaları gerçekleştirilmiş ve bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu veri tabanı, belediyenin her türlü hizmetinin toplumun tüm kesimleri tarafından yararlanmasını sağlayacak kaynak dağılımı yapılması konusunda destek sağlamıştır.

Eskişehir Odunpazarı Belediyesi 2017 yılı bütçe uygulama eşitlik raporu özeti

Eşitlik Biriminin işlemlerine yönelik olarak "Eşitlik Birimi İşlemleri Yönergesi" hazırlanmıştır. Bu yönergede; harcama birimlerinin bütçelerini hazırlarken, sundukları hizmetleri cinsiyet bazında ayırarak belediye bütçesinin cinsiyet eşitliğine ne derece duyarlı olduğunu tespit etmek için çeşitli formlar belirlenmiştir.

2017 yılında, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme çalışmaları kapsamında Bütçe Uygulama Eşitlik Raporu hazırlanmasına yönelik olarak harcama birimleriyle bilgi akışı sağlanmış ve veriler konsolide edilmiştir. Harcama birimlerine üçer aylık dönemlerin sonunda, harcamalarına yönelik katılımcı sayıları talep edilmiş ve çeyrek dönemlik raporlar oluşturulmuştur.

2017 Yılı Bütçe Uygulama Eşitlik Raporu beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm toplumsal cinsiyetle ilgili kavramları netleştirmektedir. İkinci bölümde toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemenin tanımı yapılmıştır. Üçüncü bölümde, Odunpazarı Belediyesi'nde toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Dördüncü bölümde ise idare faaliyet raporunun ekinde bu raporun sunulma nedenlerine yer verilmiştir. Raporun son bölümünde ise bütçe harcamalarının ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyinde takip edilmesine dair sonuçlar yer almaktadır.

TCDB konusunda yapılan çalışmalar

Odunpazarı Belediyesi'nde idare olarak yapılan çalışmalar üç ayrı başlıkta toplanmıştır:

- Planlama çalışmalarında toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısını merkeze koyarak amaç ve hedefler oluşturmak
- Konu ile ilgili kurumsal farkındalık yaratmak
- Düzenli, sistemi veri toplamak; istatistikî bilgi birikimi sağlamak

Stratejik plan hazırlıkları ve Odunpazarı Belediyesi 2015–2019 Stratejik Planı'nda amaçlar arasına TCDB konusuna yer vermek; yıllık performans esaslı bütçe programlarında bu amaçla ilgili hedefler koymak planlama çalışmalarında yapılmıştır. Böylelikle stratejik planda yer alan amaçların yıllık programlarda izlenmesini gerçekleştirmek hedeflenmiştir. Strateji Geliştirme Müdürlüğü bünyesinde eşitlik birimi kurulmuş ve konuyla ilgili bir genelge hazırlanmıştır. Ayrıca daha sonra Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü kurulmuştur. Kurum idari ve diğer personelinin konuyla ilgili eğitim alması sağlanmıştır. İlçemizdeki muhtarlıklarla işbirliği yapılarak mahallelerimiz hakkında istatistikî bilgi kitapçığı oluşturulmuştur. Bütçe harcamalarında kaynak kullanımlarını mahalle nüfus bilgileri ile sistemli olarak izleme ve raporlama çalışmaları yapılmıştır.

Ekonomik Sınıflandırma (I. Düzey)	Yararlanıcı Oranları		TCDB Kapsamında Toplam Harcama (TL)	Toplam Bütçe Harcama (TL)
	Kadın	Erkek		
Personel Giderleri	21 %	79 %	29.784.834,14	29.784.834,14
SGK Devlet Primi Giderleri	20 %	80 %	4.608.182,70	4.608.182,70
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	55 %	45 %	44.923.146,94	104.168.309,55
Faiz Giderleri			0,00	5.966.627,57
Cari Transferler	67 %	33 %	1.337.869,05	7.824.988,75
Sermaye Giderleri	53 %	47 %	3.036.165,22	46.042.155,62
Sermaye Transferleri			0,00	0,00
Borç Verme			0,00	23.600,00
Yedek Ödenekler			0,00	0,00
TOPLAM			83.690.198,05	198.418.698,33

Raporun tamamına <http://www.odunpazari.bel.tr> adresinden erişebilirsiniz.

A) Faaliyet Raporunda TCDB Raporunun Yer Alması

Toplumsal cinsiyet eşitliğinden söz ederken daha çok kadınların durumuna odaklanılmasının nedeni eşitlik konusunda yeterince gelişme kaydedilmemesindendir. Yerel düzeyde sunulan hizmetlerin toplumsal cinsiyete duyarlı biçimde, kadınlara etkisi göz önünde bulundurularak tasarlanması, kadınların yaşamlarını kolaylaştıran hizmetlere öncelik verilmesi, cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından gereklidir. Kadın ve erkeklerin yaşam alanlarında farklı ihtiyaçlarının olması; ilçe düzeyinde üretilecek hizmetlerden eşit fayda sağlanması, veri toplamayı zorunlu kılmaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği bakış açısı ile yapılacak çalışmalarda ilçe düzeyinde veri yokluğu ve verilere ulaşma zorluğu yaşanmaktadır. Kadının sosyal hayattaki yerini iyileştirmek ve cinsiyet eşitliğini sağlamak için verilerin cinsiyete duyarlı bir biçimde

her kademede il-ilçe-mahalle düzeyinde, standartlaştırılmış ve sürekliliği sağlanmış biçimde, düzenli aralıklarla toplanması ihtiyacı vardır.

Bilgi sahibi olmak, ihtiyaç duyulan hizmet alanlarını tespit etmek ve önceliklendirme yapmak, kaynakları doğru yönlendirmek açısından büyük önem arz etmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, ihtiyaçların hangi alanlarda olduğunu bilmeyi gerektirmektedir. Kaynak kullanımında toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanması; ihtiyaçların doğru tespit edilmesi, verilerin geçerli, güvenilir, ayrıntılı ve güncel olması önemlidir. Verinin temel amaçlarından bir tanesi; tespit ve karar sürecinde yol gösterici olmasıdır. Mevcut durumu ortaya koyan veriler olmadan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye yönelik gerçekçi tespitler yapılması, doğru kararların alınması ve uygulanması pek mümkün gözükmemektedir. Bu bağlamda belediye olarak hizmet planlama, üretme ve sunma faali-

yetlerinde toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısı önceliklendirilmiştir.

2015–2019 Odunpazarı Belediyesi Stratejik Planı'nda toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemenin amacı; düzenlenen bir genelgeyle dokümanter edilerek bütçe izlemeleri yapılmıştır. Yapılan izlemelerin sistemli hale getirilmesi hedeflenmiştir. Uygulama 2017 yılı için; bilgileri kayıt altına alma ve rapor üretme olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın uygulama eksikleri ve istenen bilgileri üretme işlemleri gözlemlenmiştir. Sonraki aşamada yapılacaklar ise performans programı hazırlıklarında ihtiyaca yönelik hedeflerin tespit edilmesini sağlayacak verileri toplama, yatırım programı hazırlıklarında kadın/erkek ihtiyaç tespitinde bilgi kaynağı oluşturma, istatistik oluşturma, karşılaştırma yapılmasını sağlayacak veri biriktirmedi.

Faaliyet raporları, performans hedeflerinin gerçekleşme sonuçlarını meclisin ve kamuoyunun bilgisine sunmaktadır. Bu açıdan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme çalışmaları raporu, 2017 yılı idare faaliyet raporunun bir eki olarak meclis ile kamuoyunun bilgilerine sunulmuştur.

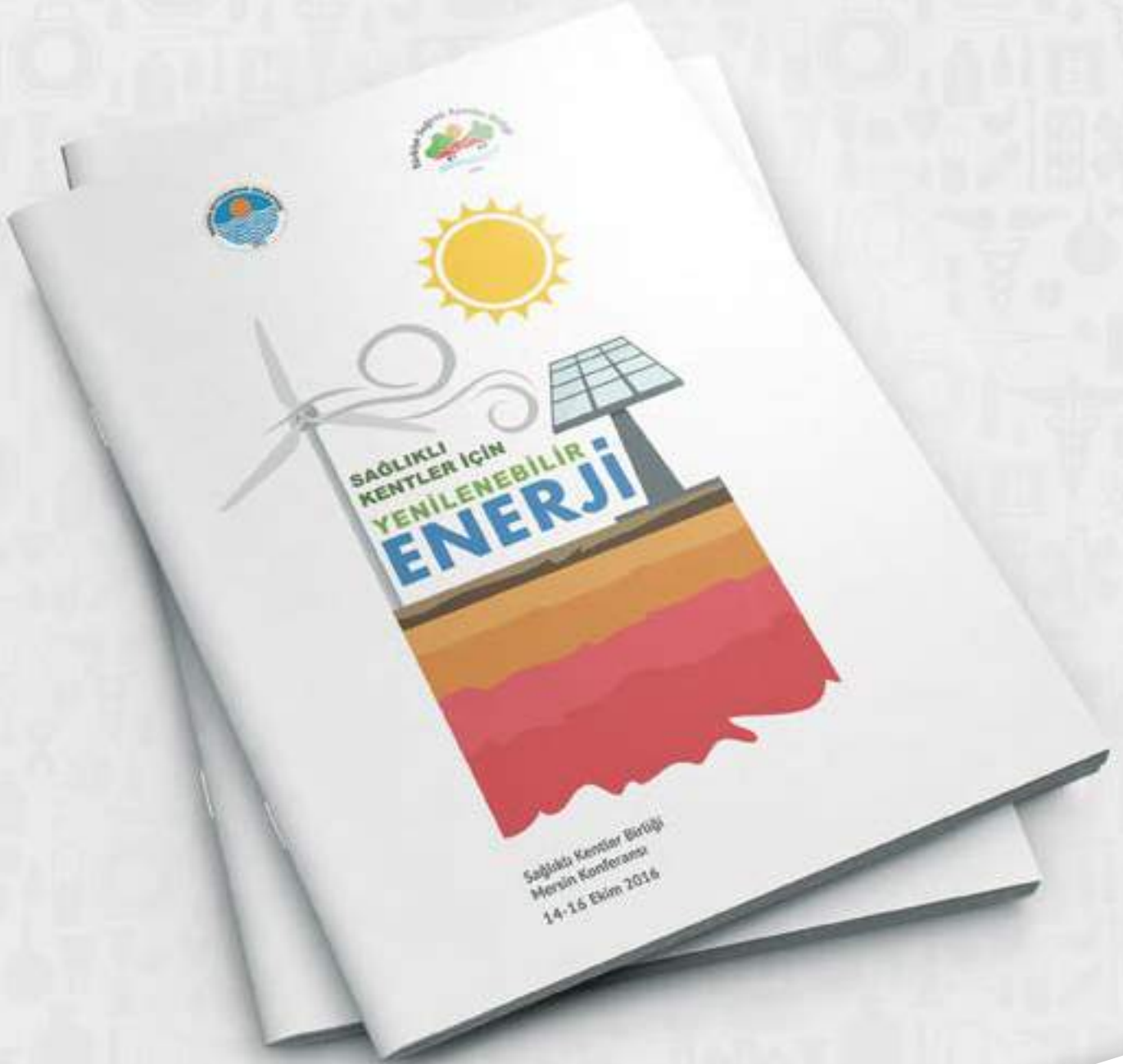
2017 yılı bütçe uygulama sonuçları

Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme çalışmaları kapsamında 2017 yılı uygulama sonuçları değerlendirildiğinde toplam 198.418.698,33 TL bütçe harcamasının 83.690.198,05 TL tutarlık bölümü cinsiyete duyarlılık açısından incelenmiştir.

Sağlıklı Kentler Birliği Üyeleri

Abana Belediyesi / Kastamonu Tel: 0366 564 11 65 Web: www.abana.bel.tr	Darende Belediyesi / Malatya Tel: 0422 615 25 00 Web: www.darende.bel.tr	Kırıkkale Belediyesi Tel: 0318 224 27 61 Web: www.kirikale-bld.gov.tr	Pendik Belediyesi / İstanbul Tel: 0212 444 81 80 Web: www.pendik.bel.tr
Adalar Belediyesi / İstanbul Tel: 0216 382 78 50 Web: www.adalar.bel.tr	Denizli Büyükşehir Belediyesi Tel: 0258 265 21 37 Web: www.denizli.bel.tr	Kırşehir Belediyesi Tel: 0386 213 44 85 Web: www.kirsehir.bel.tr	Samsun Büyükşehir Belediyesi Tel: 0362 431 60 90 Web: www.samsun.bel.tr
Altınova Belediyesi / Yalova Tel: 0226 461 29 40 Web: www.altinova.bel.tr	Didim Belediyesi / Aydın Tel: 0256 811 26 60 Web: www.didim.bel.tr	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Tel: 0262 318 10 10 Web: www.kocaeli.bel.tr	Sandıklı Belediyesi/ Afyon Tel: 0272 512 69 46 Web: www.sandikli.bel.tr
Akçadağ Belediyesi / Malatya Tel: 0422 417 10 36 Web: www.akcadag.bel.tr	Dinar Belediyesi/ Afyon Tel: 0272 353 60 53 Web: www.dinar.bel.tr	Körfez Belediyesi/ Kocaeli Tel: 0262 528 23 02 Web: www.korfez.bel.tr	Serdivan Belediyesi / Sakarya Tel: 0264 211 10 50 Web: www.serdivan.bel.tr
Amasra Belediyesi / Bartın Tel: 0378 315 10 81 Web: www.amasra.bel.tr	Edirne Belediyesi Tel: 0284 213 91 40 Web: www.edirne.bel.tr	Malkara Belediyesi /Tekirdağ Tel: 0282 427 10 33 Web: www.malkara.bel.tr	Tepebaşı Belediyesi / Eskişehir Tel: 0222 320 54 54 Web: www.tepebasi.bel.tr
Antalya Büyükşehir Belediyesi Tel: 0242 249 50 00 Web: www.antalya.bel.tr	Erzurum Büyükşehir Belediyesi Tel: 0442 233 00 04 Web: www.erkurum.bel.tr	Menteşe Belediyesi / Muğla Tel: 0252 214 48 80 Web: www.mentese.bel.tr	Tirebolu Belediyesi / Giresun Tel: 0454 411 40 16 Web: http://www.tirebolu.bel.tr
Avanos Belediyesi / Nevşehir Tel: 0384 511 40 64 Web: www.avanos.bel.tr	Gazipaşa Belediyesi/ Antalya Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gazipasa.bel.tr	Merkezefendi Belediyesi/ Denizli Tel: 0258 265 38 88 Web: www.merkezefendi.bel.tr	Toroslar Belediyesi / Mersin Tel: 0324 322 72 00 Web: www.toroslar-bld.gov.tr
Aydın Büyükşehir Belediyesi Tel: 0256 226 63 52 Web: aydin.bel.tr	Gebze Belediyesi / Kocaeli Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gebze.bel.tr	Mersin Büyükşehir Belediyesi Tel: 0324 231 88 80 Web: www.mersin.bel.tr	Trabzon Büyükşehir Belediyesi Tel: 0462 322 46 01 Web: www.trabzon.bel.tr
Aydıncık Belediyesi/ Mersin Tel: 0324 841 30 50 Web: www.mersinaydincik.bel.tr	Gölcük Belediyesi / Kocaeli Tel: 0262 412 10 12 Web: www.golcuk.bel.tr	Mezitli Belediyesi /Mersin Tel: 0324 358 10 05 Web: www.mezitli.bel.tr	Urla Belediyesi / İzmir Tel: 0232 754 10 88 Web: www.urla.bel.tr
Balçova Belediyesi / İzmir Tel: 0232 455 20 00 Web: www.balcova.bel.tr	Hatay Büyükşehir Belediyesi Tel: 0326 214 91 90 Web: www.hatay.bel.tr	Mudanya Belediyesi / Bursa Tel: 0224 544 16 50 Web: www.mudanya.bel.tr	Ürgüp Belediyesi / Nevşehir Tel: 0384 341 70 76 Web: www.urgup.bel.tr
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Tel: 0266 239 15 10 Web: www.balikesir.bel.tr	Isparta Belediyesi Tel: 0246 211 61 61 Web: www.isparta.bel.tr	Muğla Büyükşehir Belediyesi Tel: 0252 214 18 46 Web: www.mugla.bel.tr	Yalova Belediyesi Tel: 0226 813 98 46 Web: www.yalova.bel.tr
Bandırma Belediyesi / Balıkesir Tel: 0266 711 11 11 Web: www.bandirma-bld.gov.tr	İnegöl Belediyesi / Bursa Tel: 0224 715 10 10 Web: www.inegol.bel.tr	Nilüfer Belediyesi / Bursa Tel: 0224 441 16 03 Web: www.nilufer.bel.tr	Yenipazar Belediyesi / Aydın Tel: 0256 361 30 04 Web: www.yenipazar.bel.tr
Bayındır Belediyesi / İzmir Tel: 0232 581 50 00 Web: www.bayindir.bel.tr	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Tel: 0212 455 14 00 – 01 Web: www.ibb.gov.tr	Odunpazarı Belediyesi / Eskişehir Tel: 0222 217 30 30 Web: www.odunpazari.bel.tr	
Beşiktaş Belediyesi / İstanbul Tel: 0212 236 10 20 Web: www.besiktas.bel.tr	İzmir Büyükşehir Belediyesi Tel: 0232 482 11 70 Web: www.izmir.bel.tr	Ordu Büyükşehir Belediyesi Tel: 0452 225 01 04 Web: www.ordu.bel.tr	
Bilecik Belediyesi Tel: 0228 212 11 68 Web: www.bilecik.bel.tr	Kadıköy Belediyesi / İstanbul Tel: 0216 542 50 55 Web: www.kadikoy.bel.tr	Ortahisar Belediyesi Tel: 0462 224 40 71 Web: www.trabzonortahisar.bel.tr	
Burdur Belediyesi Tel: 0248 233 53 90 Web: www.burdur-bld.gov.tr	Kadirli Belediyesi / Osmaniye Tel: 0328 718 10 39 Web: www.kadirli.bel.tr	Osmancık Belediyesi / Çorum Tel: 0364 611 43 23 Web: www.osmancik.bel.tr	
Burhaniye Belediyesi/ Balıkesir Tel: 0266 412 64 50 Web: www.burhaniye.bel.tr	K. Maraş Büyükşehir Belediyesi Tel: 0344 223 50 72 Web: www.kahramanmaras.bel.tr	Osmangazi Belediyesi / Bursa Tel: 0224 270 70 70 Web: www.osmangazi.bel.tr	
Bursa Büyükşehir Belediyesi Tel: 0224 234 00 87 Web: www.bursa.bel.tr	Karesi Belediyesi / Balıkesir Tel: 0266 243 04 00 Web: www.karesi.bel.tr	Osmaniye Belediyesi Tel: 0328 440 00 80 Web: www.osmaniye-bld.gov.tr	
Çankaya Belediyesi / Ankara Tel: 0312 488 88 00 Web: www.cankaya.bel.tr	Karşıyaka Belediyesi / İzmir Tel: 0232 399 43 03 Web: www.karsiyaka.bel.tr	Pamukkale Belediyesi / Denizli Tel: 0 258 213 76 67 Web: www.pamukkale.bel.tr	
Çankırı Belediyesi / Ankara Tel: 0376 212 14 00 Web: www.cankiri.bel.tr			

Sağlıklı Kentler için Yenilenebilir Enerji

Kitap istekleriniz için: bilgi@skb.gov.tr

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

